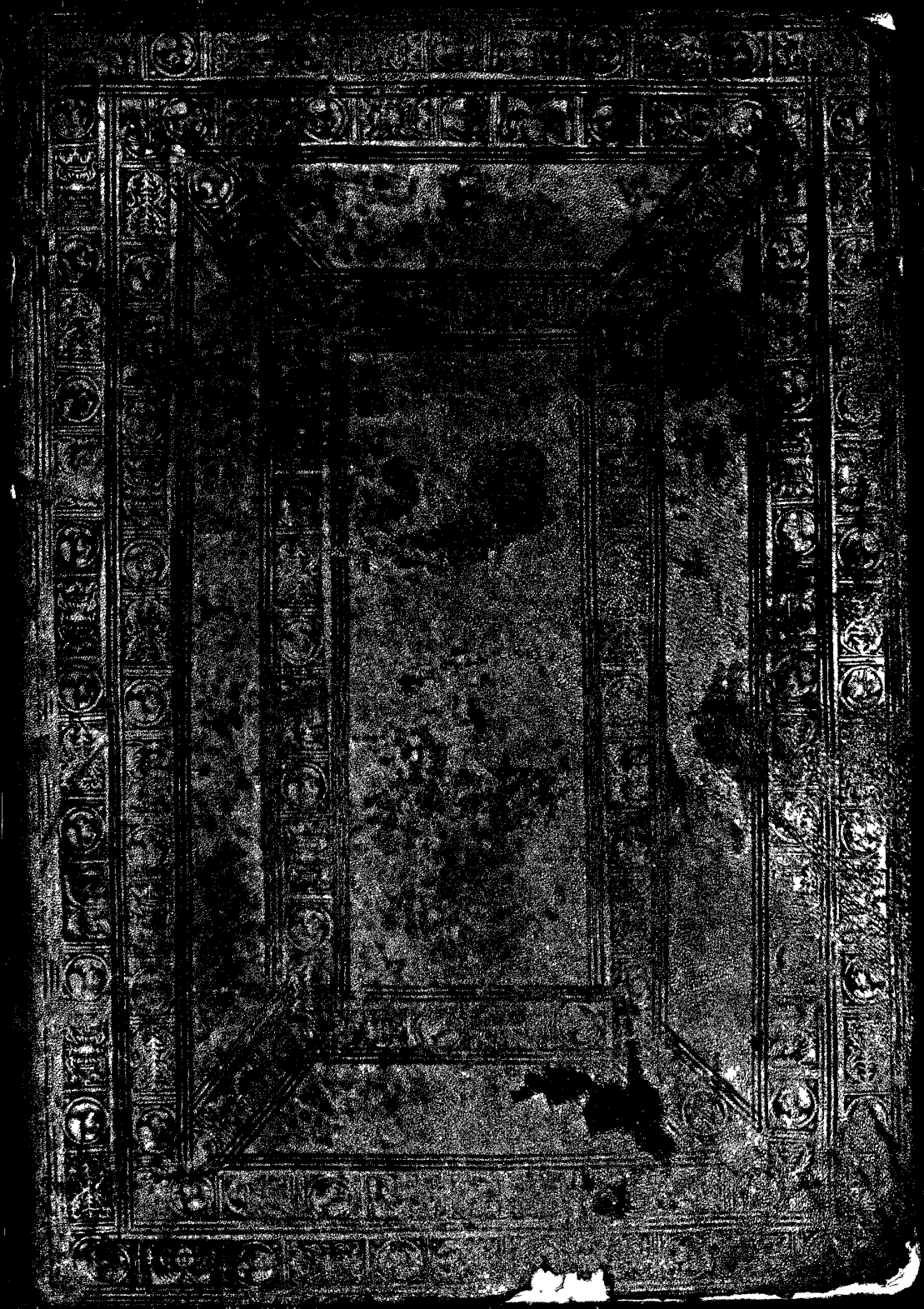

Ex Bibliotheca Ioannis Baptista Boissot Vesontini
Prioris de Grandcour et de La Toye

N. I II A 6.

Trois cent. sixante ne f.

DE ARCHITECTVRA,
IACOBI ANDRŌVETII
du Cerceau, Opus.

Quo descriptæ sunt ædificiorum quinquaginta planè dissimilium ichnographiæ, in omnium non modò potentiorum, sed etiam mediocrium & tenuiorum gratiâ, quos ædificandi studium oblectat: Adiunctâ vñs & commoditatis in habitationibus singulis expositione, vnâ cum integra cuiusque ædificij dimensione.

Hûc accedit brevis explicatio de structurarum, quibus ædificia constant, dimensione per orgyiam, que Gallica est architectorum mensura, sex longa pedes: Quâ certè methodo nemo non ædificia quævis metiri, & futuri in ædificando sumptus rationem secum inire poterit.

Sed & ipsa cuiusque ædificij ichnographiâ, velut paradigmate & archetypo quodam, non solum cæmentarij ac tignarij fabri, aliique id genus opifices, verùm etiam quicunque describendis rerum imaginibus delectantur, de apta ædificij cuiuslibet descriptione præclare admonètur. Ex quo fructum non mediocrem pari voluptate coniunctum capere licet.

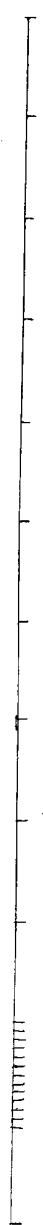
A. H. Fottier

LVTETIÆ PARISIORVM,

I 559.

11612

Orgyia Gallica diuiditur in pedes sex: pedis autem hinc adnotati magnitudo pollices continet duodecim: pollex verò lineas item duodecim.

HENRICO GALLIARVM

Regi Christianiss.

TANTVS fuit olim tuus in me fauor, Henrice Rex Christianiffi, vt dignatus fis
 foras aliquot collocare in perficiendis & contemplandis adium tuum facrarum
 tum profanarum ichmographiis, leuiore operâ iam pridem à me excogitatâ, &
 in ere exaratis: quâ quidem ex re cum voluptatis nonnihil cepiffet te, vt videba-
 tur, animaduertem, tanto fum repente ftudio incenfus, vt de grauiore eiusdem
 generis opere tibi confecrando iam tum cogitare cæperim, quod & tibi oblecta-
 mento, & fubditis tuis commodo ac vtilitati foret. Verum id negotij ferius quàm
 pro voto perficere coegerunt occupationes aliæ, & rerum domefticarum cure,
 cum fucciffuis tantum horis in hoc ftudium incumbere liceret. Abfolui tamen,
 & ita abfolui, vt recens excogitârim, fculperim, ac typis exprefierim feleftas
 quinquaginta ædificiorum ichmographias, non modò in principum & potentio-
 rum, fed etiam mediocrium & tenuiorum gratiam: vt fcilicet ex tam variâ & diffimili ædificiorum multitudine,
 quod quifque pro fuis facultatibus probauerit, deligat & amplectatur. Atque id eò etiam valebit, vt magis magisque
 decoretur ac exornetur tuum hoc florentiffimum regnum, quod tam præclaris & fumptuofis ædificiis in dies illuftra-
 ri omnes mirantur, vt nihil poft hac fit caufe cur tua Gallia ab exteris & peregrinis artificum ac venuftatem in ædi-
 ficando petat ac mutuetur: præferim cum ea res tantæ tibi voluptati femper fuerit, vt præftantiffimos quoque tuâ
 ipfius diuionis architectos fouere magnifque ftipendiis donare dignatus fis. In quorum poftremis quanquam me effe
 fcio, aufus fum tamen id, quantulumcunque eft, mei laboris monumentum tuæ maieltati confecrare: quod fi tam gra-
 tum tibi fuerit, quàm pio à me animo tuæ offertur maieltati vix poterit, quàm acres mihi ftimulos ad hanc ar-
 tum pro viribus excolendam addideris.

LECTORI.

VM diuina factum sit prouidentia, vt mortalium quisque de po-
 sterioritate sollicitus, eius artis quam excoluit, eorumque studiorum,
 in quibus exquisitè versatus est, pro viribus ingenij monumenta re-
 linquere cupiat, quò nimirum vel nascentium artium constituan-
 tur initia, vel ipsæ iam natæ adolefcant, virisque & incrementum
 capiant, aut certè magis ac magis confirmentur & stabiliantur, vel
 denique vt consopitæ excitentur, atque per varios annorum circui-
 tus tanquam ab inferis denuò reuocentur: putauì equidem aliquid
 mihi de ea arte & scribendum & emittendum esse, in quâ multos
 iam annos præ cæteris summa cum voluptate exerceor. Quamuis
 enim id totum non sit cuiusmodi, ex quo tantum vilitatis capi pos-
 sit, vt cum grauioribus scientiis vel vilitatis magnitudine, vel excellenti præstantia sit conferendum:
 id tamè eò pertinet, quò duce natura non modo homines ipsi, sed etiâ cæteræ animâtes impelluntur,
 quæ dum latibula inquirunt & parant, suo certè exemplo omnes admonent vt testâ extruant, quib-
 us & frigorum vis patetur, & calorum molestia sedentur. Quamobrem ad cæteras meas lucubrati-
 ones iam olim in lucem editas, hoc etiam muneris adiungere placuit, quo quinquaginta varij ge-
 neris ædificia complexus sum, factò scilicet in tenuiorum gratiam à leuioribus & vilioribus initio,
 ad splendidiora pro cuiusque facultatibus sensum progrediens. Qua quidem in re eam adhibui dili-
 gentiam, vt habitatum in singulis ædificiis commoditates suis descriptæ sint ichnographiis, alti-
 tudines orthographiis, interiora verò ædium scenographiis. Meum autem erat consiliū, membro-
 rum descriptionem, ordinem, & commoditatem, adeo etiam orgyiarum multitudinem, quibus
 membri cuiusque structura constaret, sigillatim verbis explicare, vt qui nostro illo labore frui vel-
 lent, sumptuum omnium rationem facilius iniret, quos in ædificando facerent: cum ita ferè cõpara-
 tum sit, vt impensæ cæteræ fabrilium cuiusque generis operum, quæ ad ædificij perfectionem re-
 quiruntur, structuræ sumptibus vbique locorum respondeant. Sed cum animaduerteterem explica-
 tionem eiusmodi exercitatis in hac arte hominibus inuisam & iniucundam fore, & tamen rudio-
 rum intelligentiæ consulendum arbitrarer, operæpretium me facturum putauì, si prætermissa sub-
 tiliore illa declaratione præcipua tantum cuiusque ædificij capita breuiter & summatim exponerem,
 adnotatis ad quamlibet ichnographiam areis, tricliniis, cubiculis, vestiariis, ambulationibus, aliis-
 que singulorum ædificiorum partibus, adscripto præterea integro orgyiarum numero, quibus to-
 tius ædificij substructio constabit: id quod perspicui faciliè poterit, adhibito ad contractam orgyiam
 in singulis ichnographiis deliniam circinò, & per omnes ædificij partes circumducto. Huius verò
 orgyiae (quæ Gallica architectorum mensura est) rationem breuiter explicandam censui, primique
 ædificij dimensionem sigillatim enucleandam, vt vel hoc exemplo mediocriter in metiendi & sup-
 putandi doctrina versati homines, cætera ædificia ex ipsis ichnographiis metiri queant, ipsamque
 Gallicam architectorum mensuram ad omnes alias quoruncunque locorum mensuras reuocare: Id
 quod ædificaturis adprimè conducit, vt antequam ad ædificandum aggrediantur, futuri in eam rem
 sumptus modum præuideant, & perficiendi ædificij rationem prospiciant: cum hac vnâ culpâ pleri-
 que non parum se deceptos senserint.

EXPLICATIO GALLICAE ARCHITECTORUM mensuræ, quam (la toise) nominant.

A TOISE] Gallica architectorum mensura est, sex longa pedes; vnde Hexapus vel Orgyia Græcè, Latine verò Passus dici potest: huius mensuræ semis trium est pedum: triens, pedum duorum: quadrans verò, sesquipedis: sextans verò, pedis vnus.

Pes in duodecim pollices distribuitur, quorum singuli lineas duodecim in longum continent: quanquam pollex quilibet in viginti-quatuor semilineas, aliâve particulas exiliores diuidi potest. Quam obrem dimidiati pedis longitudo in sex patet pollices: quadrantis verò, in tres: semiquadrantis, in sesquipollicem. Atque hæc paucula de longitudine satis.

DE ORGYIA QUADRATA.

VT in superficie qualibet orgyiam quadratam metiamur, meminisse decet orgyiam ipsam in se se duci, pro superficie longitudine ac latitudine, ita vt longitudinis orgyia in orgyiam latitudinis ducta quadratam procreet orgyiam, cuius amplitudo in sex & triginta pedes patet: siquidem sex pedes per sex alios pedes multiplicati, triginta sex producunt pedes.

Eodem prorsus modo pes, cuius longitudo est pollicum duodecim, in se ductus, pedem quadratum efficit, ceterum quadraginta quatuor pollicum: quoniam ductis duodecim pollicibus in pollices duodecim, nascitur idem numerus centum quadraginta quatuor pollicum.

Ergo quadrata orgyia pedum est triginta sex: semis, octodecim: triens, duodecim: quadrans verò, nouem. Potest etiam diuidi in semiquadrantes octo, quorum quilibet quatuor est pedum quadratorum cum semisse. Potest denique in minores particulas, quarum in architectura frequens non est vsus, vt de hac partitione plura mihi dicenda non putem.

Præterea quadrati pedis, qui centum quadraginta quatuor pollices complectitur, dimidium septuaginta duorum est pollicum: triens, quadraginta octo: quadrans, triginta sex: & quadrantis dimidium, octodecim.

Eadem ratione quadraginta octo pollices trientem pedis quadrati efficiunt: viginti quatuor autem, trientis dimidium complent.

Pollicis quoque dimidium sex continet lineas: triens verò, quatuor: quadrans, tres. Sunt & aliæ minores pollicis particulae, quæ in architecturæ dimensionem rarò incidunt.

Ex his ergo, quæ supra diximus, perspicui potest, longitudinis orgyiam in orgyiam latitudinis ductam, quadratam modò orgyiam procreare: orgyia verò dimidium in orgyiam integram, quadratam orgyia dimidium efficere: orgyia trientem in orgyiam integram, quadratam orgyia trientem: quadrantem verò in orgyia totam, quadratam producere. Ex quibus efficitur, vt ex orgyia ductu in orgyias, nascatur orgyia integra: veluti, exempli gratiâ, Sex orgyia longitudinis in quatuor latitudinis ductæ, orgyias viginti quatuor procreant: pedes verò in orgyias ducti, pedes solum gignunt, quorum sex & triginta (vt antè diximus) orgyiam constituunt quadratam: octodecim verò, dimidium orgyia: duodecim, trientem: nouem denique, quadrantem.

Ad hæc etiam pedes in pedes ducti, pedum numerum efficiunt: vt pedes decem in alios decem pedes ducti, pedes centum procreant, quorum triginta sex orgyiam quadratam complent.

Quòd si pollices in orgyiam ducas, vt pollices sex in orgyiam vnâ, cogitandum est sex pollices semipedem efficere: vnde sequitur ex ductu ipsorum sex pedum in orgyiam vnâ nasci tres pedes: siquidem pes vnus in orgyiam vnâ ductus sex pedes creat, siue sextam orgyia quadratam partem. Quare ex semipedis ductu in orgyiam, nascuntur tres pedes, qui duodecimam partem orgyia quadratæ constituunt.

Eodem prorsus modo ex pollicum ductu in pollices, fiunt pollices: vt, Sex pollices in alios sex ducti, triginta sex creant pollices, qui pedis quadrati quadrantem efficiunt: siquidem quater triginta sex, centum quadraginta quatuor pariunt pollice, quæ est pedis quadrati mensura.

Non abſimili ratione duci poſſunt lineæ in pollices atque pedes: id quod ſuperiorum exemplo tam facile eſt, vt longam explicationem non requirat, cum præſertim tam exiles particulæ cuiusmodi in architecturæ dimensionem, in cuius gratiam hæc prælibanda cenſui, tarò incidant.

DE ORGYIA CVBICA.

IN ſolidorum diſpoſitione, cuiusmodi ſunt foræ, putei, hypogæ cellæ, & alia id genus, ſpectanda ſunt ipſorum altitudo, latitudo, & craſſitudo, ſive profunditas: vt, ſi poſitum ſit ſingula lapidis cubici latera ſex contineri pedibus, dubium nemini eſſe poteſt, quin totus ipſe lapis cubicam orgyiam complectatur, quòd ſex longitudinis pedes in totidem latitudinis pedes ducti, triginta ſex efficiant pedes: quibus ſexies pro craſſitudinis modo congeſtis, ducenti ſedecim naſcuntur pedes, qui ſolidam cubici ipſius lapidis amplitudinem definiunt. Quòd ſi ad cubicas orgyias accedat vel pedes aliquot vel pollices, hi ad eaſdem orgyias, pedes ac pollices addendi erunt, quemadmodum in quadrata orgyia, adiunctâ ſemper, vt explicatum eſt, profunditatis menſurâ.

Illud quoque lectorem monitum volo, Lutetiæ Pariſiorum id moris eſſe, vt duæ contignationum & parietum intergerinorum ſeu cratiorum orgyiarum pro vna muri ſolidi orgyia habeantur: quòd ipſarum contignationum & parietum intergerinorum parua ſit craſſitudo, nec minor fere ſit in his trabium & lignorum, quàm cementorum & lapidum copia. Quòd ſi contignationis area cocto latere ſternatur, tum huius diſpoſitio à ſolidi muri diſpoſitione nihil diſcrepat. Eadem eſt intergerini parietis ratio, ubi interiecta trabibus ſtructura teſtacea fuerit, quòd ſcilicet lateris cocti magnum ſit pretium. De gyptatâ coquina areâ ita ſtatuumdum eſt: tres videlicet ipſius orgyias duabus ſolidi muri orgyias æquipollere. Quòd ſi duro lapide ſtrata ſit, ſingula orgyiarum pro ſolidi muri ſequi orgyia Lutetiæ habentur.

Quòd ad tectorum ſpectat, quo vetus ^cParies inducitur, illud Lutetiæ in more poſitum obſervatur, vt tres ipſius tectorij orgyiarum pro vna muri orgyia habeantur, dummodò tectorij craſſitudo trium ſit pollicum.

Adiectiij muri (hos contramuros appellant) pro muris ſolidis in diſpoſitionem cadunt, dummodò pedis vnus craſſitudine conſtent. Nam ſi minor fuerit craſſitudo, vt ſex pollicum, tum orgyiarum duæ pro vna cenſentur.

In murorum diſpoſitione, oſtiorum, ianuarum, & fenestrarum hiatus ſive aperturæ nunquam deducuntur, in opere inteſtino deducuntur.

De columnarum, epſilyiorum, zophorum, coronicum, & aliorum id genus ornamentorum, quæ ædificiis tum extrinſecus tum intrinſecus adhiberi ſolent, diſpoſitione illud præcipiendum puto, coronicum pro ſemiorgyia in ſui longitudinem ductâ haberi: zophorum dimidio minoris cenſeri: reliqua verò pro ornamentorum ratione. Atque hic meminiffe decet pleraque alia Lutetiæ obſervari, quæ à moribus aliarum vel ipſius Galliæ provinciarum non parum differat. Tameſi Regio nuper edicto omnes aliarum ciuitatum conſuetudines ſublata ſint & abrogatæ, cautumque vt omnes omnium ſubſtructionum diſpoſitiones ad muri ſolidi rationem reuocentur, demptis tamen intergerinis parietibus, contignationibus, & aliis operibus inteſtinis, quorum orgyiarum duæ pro vna cenſentur: atque vt ne coronicum, zophorum, aliorumque id genus ornamentorum ſive emblematum diſpoſitiones ad muri rationem exigantur, ſed illa omnia vulgari artificio elaborata ædificiis adiungere cementarij fabri ipſo iure aſtringantur: quòd ſi ædium domini vulgari artificio minimè contenti, maiorem in ipſis ornamentis ſplendorem & venuſtatem requirant, de eo ſeparatim cum architecto paſſcantur. Ego igitur & Regis edictum ſequutus, & Galliæ cōſuetudinem, quæ latius manaret, Regi quoque edicto conſentiret, cenſui inſtituendam orgyia ſimplici ædificiorum diſpoſitionem, citra vllum ornamentorum à muro ſolido diſcrimen, vtiſta cuiusque arbitrio relinquuntur. Haberi ergo quæ de dimetienda apud Gallos ratione dicenda putavi, quæque & ad faciliorem huius operis intelligentiam, & in communem Reipublicæ vſum quantâ potui breuitate perſtrinxî.

Vt igitur cuiusque tum ichnographiæ tum orthographiæ diſpoſitio rectè inſtituatur & perficiatur, ſingularum partium & contignationum cuiusque ædificij longitudines, latitudines & altitudines ſpectandæ ſunt. Id quod facile conſequeris, adhibito nimirum ad contractam orgyiam cuiuslibet ichnographiæ adſcriptam circino. Sic enim pro orgyiarum quantitate diducto circino ædificij cuiusque longitudines & latitudines in ipſa ichnographia dimetieris, murorum verò altitudines ex eiuſdem ædificij

ædificij orthographia colliges. Cuius quidem rei exemplum repetam à particulari primi ædificij dimensione.

I.

Primum ædificium ita comparatum est, ut eius latitudo orgyias undecim in fronte pateat, orgyias verò quatuor pedesque totidem profunditas, orgyias denique septem altitudo, ab imis scilicet fundamentis ad parietes summos, quarum duarum fundationi atque cellarum vinariarum profunditati debentur, reliquæ verò quinque tribus habitationibus supra terram extantibus, quarum suprema infimas tecti partes parietum loco accipit, tribuuntur.

Prima habitatio, quæ è terrâ extat, decem pedibus sub trabes attollitur, itione media ingressum in ædes præbente, collocato ad alterum quidem latus cubiculo & vestiario, ad alterum verò culinâ, & cellâ penariâ sub rectæ itionis scalis.

Superior habitatio pedes duodecim sub trabes elata, triclinio, conclavi, cubiculo, vestiario, & altero conclavi distinguitur, ita tamen ut conclave utrumque membris contineatur duobus tentoriorum more fastigiatis, quæ in aream proiecta ad duo ædificij extrema adiunguntur.

Suprema habitatio, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, paribus describitur, quibus inferior habitatio, partibus. Porro huc accedunt camini sex, & hypogeæ fornices duo condendis vini dolis viles, quorum eadem est, quæ totius ædificij, longitudo.

Cæterum totius ædificij substructio, demptis latrinis, quæ in area constitui possunt, orgyiarum est quingentarum triginta novem & sedecim pedum, quemadmodum ex particulari, quæ sequitur, dimensione perspicere facile potest.

Primum enim parietes duo, quorum alter à fronte, alter à tergo, singuli orgyias undecim in longitudinem patent, in altitudinem verò septem, connumeratis videlicet pedibus undecim, qui fundationi debentur. Ex quo ratiocinanti facile colligitur, utriusque parietis dimensionem orgyias septem & septuaginta continere: ita ut ambo simul parietes centum quinquaginta quatuor orgyias complectantur.

Reliqui duo parietes, qui ad ædificij latera consistunt, sub triquetros vertices, continent singuli latitudinis orgyias quatuor, altitudinis verò septem, deductis ipsorum parietum extremitatibus, quibus cum antedictis duobus agglutinati coherent. Hinc colliges utriusque parietis dimensionem orgyiarum esse viginti octo, cum quater septem tantum efficiant. Quare amborum simul dimensio orgyiarum est quinquaginta sex.

Sed triquetri horum parietum vertices supra quadrilateram structurâ attolluntur singuli orgyiarum unam & pedes quatuor: quæ altitudo in orgyias quatuor latitudinis ducta, singulis verticibus tres orgyias & pedes duodecim attribuit: ita ut amborum dimensio orgyiarum sit sex & semisis cum sex pedibus.

Duo muri transversi scalas rectæ itionis utrinque concludentes, ab imis cellarum vinariarum fundamentis ad primam contignationem erecti, altitudinem habebunt singuli orgyiarum trium pedumque quatuor, latitudinem verò orgyiarum quatuor, ita ut singulorum dimensio orgyiarum sit quatuordecim semis, cum sex pedibus: amborum verò simul, viginti novem orgyiarum & pedum duodecim.

Medius autem murus cellam vinariam bipartito dispescens, orgyias novem in longitudinem patebit, deducto rectorum scalarum transitu inter duos parietes transversos medio: pedes verò undecim in altitudinem assurgit, deducta ipsius forniciis crassitudine. Unde colligetur ipsius muri dimensio orgyiarum sedecim cum semisse.

Rectus in cellam vinariam descensus latitudinem habebit pedum quatuor, decem verò pedum altitudinem: sed graduum singulorum altitudo sex erit pollicum, novem verò latitudo. Itaque dimensio tota orgyiarum erit duarum semis cum pedibus decem.

Primorum, id est, infimorum graduum fundatio pedes duodecim sibi vendicat.

Sed murus, qui cochlides cellarum vinariarum scalas in orbem cingit, pedes duodecim latitudinis, siue maius peripheriæ, continet altitudinis verò, pedes totidem: hinc nascuntur orgyiarum quatuor.

Earundem scalarum gradus, scapus, & subiecta gradibus anfractuosa structura pedes decem in descensum patent, tres verò in latum: ita ut graduum altitudo trium sit pedum & pollicum sex, eorumque latitudo sex aut septem pollicum. Quare tota scalarum dimensio, connumerata fundatione, orgyiarum est duarum.

Oblongus vtriusque cellæ vinarie fornix orgyias decem duosque pedes in longitudinem patet, quindecim verò pedes in peripheriam, ex quibus nascuntur orgyiae vigintiquinque & semiorgyia, cum pedibus decem. Quamobrem fornices ambo orgyias vnam & quinquaginta cum semiorgyia & pedibus sex complectuntur.

Eiusdem cubiculi, vestiarii, itionis, & culinæ area longitudinem habet orgyiarum decem duorumque pedum, orgyiarum verò quatuor latitudinem: vnde nascuntur orgyiae vna & quadraginta pedesque duodecim, de quibus deducenda sunt orgyiae quatuor totidemque pedes, tum pro transversorum murorum crassitudine, tum pro rectorum scalarum descensu, cochlidium transitu, & vtriusque camini area, ita vt reliqui summa orgyiarum sit triginta septem & octo pedum, quarum ternæ cum binis murorum orgyias respondeant, orgyiae viginti quatuor semis cum pedibus vndecim sunt.

Porro structura interior, quæ camini vtriusque focum in cubiculo & culina continet, fumumque & fuliginem cohibet, orgyiarum erit quatuor. Quare vtriusque simul camini structura eiusmodi interior orgyiarum erit octo.

Vtriusque camini tum focus, tum murus adiectitius, cui ligna apponuntur, in singulis quidem caminis pedum triginta fuerit: in ambobus verò simul, orgyiae vnus cum semiorgyia & sex pedibus.

Eorundem caminorum canales siue gulæ, singuli orgyiarum quinque & semis alitudinem habere poterunt, pedum verò duodecim perimetrum siue ambitum, facta nimirum crassioris cum tenuiori structura compensatione: vnde nascuntur vndecim in canales singulos orgyiae, in ambobus verò simul, duæ & viginti.

Tres intergerini parietes, qui in primæ habitationis cubiculo, itione, & vestiario, gnomonis orthogonij figuram referunt, simul continent longitudinis orgyias novem, decemque alitudinis pedes, ita vt duæ orgyiae pro vna habeantur: vnde ipsorum parietum dimensio orgyiarum est septem & semiorgyiae.

Reclarum scalarum gradus, quibus ab ima habitatione ad primam contignationem ascenditur, posita videlicet sex pollicum in singulis alitudine, pedis vnus latitudine, quatuorque pedum longitudine, solidi muri orgyias tres cum semiorgyia & pedibus sex complectuntur.

Primæ & infimæ habitationis contignatio orgyias decem pedesque duos in longitudinem patet, orgyias verò quatuor in latitudinem: ex quo nascuntur orgyiae duæ & quadraginta, pedesque duodecim. De quibus deducenda est orgyia vna semis cum pedibus duobus, quod tantum spatii tribuendum sit. Ita relinquuntur orgyiae triginta novem cum semiorgyia & pedibus decem: quæ ad solidi muri orgyias reuocatur (cum duæ pro singulis censeantur) orgyias nouemdecim & semiorgyiam cum pedibus quatuordecim efficiunt.

Secundæ siue superioris habitationis intergerini parietes ambo orgyias vndecim pedemque vnum in longitudinem patent, in alitudinem verò orgyias duas. Ex quo duæ & viginti orgyiae cum pedibus duodecim nascuntur, quæ ad solidi muri orgyias reuocatur, orgyias vndecim & sex pedes efficiunt.

Scalarum in secunda habitatione gradus, cum subiecta cochleari structura, latitudinis fuerint pedum trium cum semisse, alitudinis verò orgyiarum duarum. Hinc colligitur eorundem graduum (connumerata horum & latitudine & alitudine) atque subiectæ gradibus cochlearis structura dimensio orgyiarum duarum & semiorgyiae cum tribus pedibus.

Duorum simul caminorum, qui in eadem sunt habitatione secundâ, tota interior structura, quæ fumum & fuliginem continet, orgyiarum est octo, cum vtrique separatim orgyiarum sit quatuor.

Vterque simul eorundem caminorum & focus & murus adiectitius, cui ligna apponuntur, orgyiam vnam cum semisse continet.

Eorundem caminorum vterque simul canalis orgyiarum est quatuordecim.

Supremæ habitationis, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, contignatio inferiori conmissis, solidi muri orgyias nouemdecim & semiorgyiam cum pedibus quatuordecim complectitur.

Duorum simul caminorum, qui in eadem sunt habitatione supræma, tota interior structura, quæ fumum & fuliginem cohibet, orgyiarum est (vt superiores) octo.

Vterque eorundem caminorum tum focus tum adiectitius murus (vt superiores alij) orgyiae vnus cum semisse.

Eorundem

Eorundem caminorum canales altitudinem consequi poterunt orgyia vnus cum femiorgyia, parēque superioribus aliis perimetrum: ita vt singulorum dimensio orgyiarum sit trium, amborum verò simul, orgyiarum sex.

Cuiusque fenestellæ structura, quæ summos parietes superat, orgyiarum fuerit duarum & femiorgyia, dimidiata vero fenestellæ orgyiarum duarum: Ita fenestellarum cuiusmodi sex, & dimidiatarum quatuor simul substructio orgyiarum erit viginti trium.

Duo huius ædificij membra tentoriorum more fastigiata, conclauium siue pinacothecarum vsum in qualibet habitatione præbentia, orgyas tres in omnem latitudinis & longitudinis dimensionem exterius patent: hoc est, in singula latera orgyas singulas: in altitudinem verò orgyas sex, connumeratâ videlicet vna fundationis orgyia. Hinc nascuntur orgyia octodecim, quæ vni ex his duobus membris attribuantur: vtrique verò triginta sex.

Duarum contignationum, quæ in vtroque ipsorum membrorum reperiuntur, area complectitur orgyas duas & semissem, ita vt omnes vtriusque membri areæ simul orgyiarum sint quinque.

Dux eorundem ædificij membrorum angustiores fenestra, quæ summos etiam parietes superant, complectentur singulæ orgyiam vnam, ita vt ambarum simul dimensio orgyiarum sit duarum.

Tota igitur huius ædificij substructio in omnem cuiusque partis dimensionem orgyas patet quingentas triginta nouem cum pedibus sedecim.

D X X I X. OR. X V I. P.

Cæterum neque huic superioris ædificij, nec vlli sequentium ædificiorum dimensiononi adnumeratur hypogearum cellarum effossa amplitudo: quoniam plerique in locis ipse operis redemptor, de muri orgyia cum domino pactus, in effossionem cuiusmodi obligatur, quâquam sit interdum vt soli dominus id ipsum per seruos leuiore sumptu curari & perfici maluit.

Cum autem dissimiles sint oronium ferè regionum atque locorum mensuræ, quæ tamen (vt antea monuimus) ad Gallicas facili reuocantur, ère studiosorum fore putauì, si (quemadmodum feci) quibusdam ichnographiis orgyas tres, aliis quatuor, nonnullis etiam sex adnotassim, ea tamen lege vt orgyia singulæ sex pedibus Gallicis definiantur.

Illud quoque obseruari velim, ex ichnographiis nonnullas ita comparatas esse, vt earum dimidium infima seu primæ habitationis respondeat, alterum verò dimidium ad superiorem habitationem pertineat, id quod ipsi ichnographiæ adscriptum neminem latere poterit. Verum quoniam id vnum enixè semper studui, vt ex meo labore non tantum mea Gallia, sed etiam omnes extera nationes aliquem fructû & voluptatem caperēt, Latino in primis sermone, qui omnibus ferè est in vsu, tota hæc res nobis explicanda visa est: in quo si aut verborum proprietatem, aut sententiarum venustatem politior aliquis requirit, sciat in id studij nos vt potuimus incubuisse, quando vt voluimus agere non licuit. Ac certè non parum laboris fuit tam nouas, tam inusitatas atque indicatas veteribus ædiû siue partes siue particulas suis appellare nominibus: id quod ab omnibus & animaduersum & æqui boniq; consultum cupio. Ego igitur in communem omnium gratiam singulas cuiusque tum ichnographiæ tum orthographiæ partes Latino sermone pro viribus declarauì, adscriptis aut binis aut singulis cuique ichnographiæ literis, quibus singularum partium in quouis ædificio vsus & commoditas intelligatur: quemadmodum (exempli gratia) A L, aulam, siue maus triclinium significant: C B, cubiculum: V, vestiariû: C, conclauē, siue maus pinacothecam: C L, culinam, aut coquinam: P, penariam, siue promptuariam cellam: A F, aulam famulitij, aut famularem: V P, vaporarium, siue maus hypocaustum: C L L, cellas vinarias: O, oratorium cellam: A B, ambulationem, siue maus porticum: H Y P, hypæthras siue subdiales ambulationes. Quoties verò in ichnographiis partes quoddam duplici literarum ordine, veluti suprâ C B, infrâ verò C L, notatas reperies, ipsa C L, culinam significant in habitatione infima constitutam: C B, autem, cubiculum in superiore habitatione situm. Quoties enim nota duplex in aliqua ichnographiæ parte occurrer, memineris notam inferiorem primæ seu infimæ habitationis commoditatem significare, superiorem vt superiori conuenire habitationi.

II

Ædificij secundo ichnographiæ schemate deformati facies orgyas duodecim cum semisse in latitudinem patet, in profunditatem verò quinque & semissem, factâ nimirum extrinsecus dimen-

B

sione, & parietum omnium dimensa in omnes partes crassitudine: prætermissa tamen area & areæ se-
pto, utpote cuius in ipsa ichnographia nulla prorsus sit facta mentio. Huius autem ædificij hæc est
particularis descriptio.

Ædificium hoc à soli superficie siue plano pede, ad summam contignationem orgyias tres attolli-
tur, ab eoque ipso plano pede ad imum fundamentum in hypogææ habitationis institutionem orgy-
ias duas deprimitur, quæ ad superiores additæ orgyias quinque efficiunt.

Sub podio, siue prothyrae scalis in hypogæam habitationem patet septem pedum descensus: alter
quoque sub interioribus rectæ itionis scalis, in cochleæ angustioris formam compositus. His vero
septem pedibus adiuncti tres alij, qui prothyrae debentur scalis, decem pedalem altitudinem ipsi
concedunt hypogæo, quod in coquinam, cellam penariam, vasculariam, lignariam, & cellulam vina-
riam distinctum est.

Superior habitatio, quæ ex plano pede eminet, inter vtramque contignationem pedum duodecim
altitudinem sibi vendicat. Hæc mediâ diuiditur itione, cuius alterum latus triclinio, conclauis, vesti-
ario, & latrinæ destinatum est: alterum cubiculo, conclauis sub scalis rectæ itionis sito, vestiario, & latri-
næ attribuitur.

Supra hanc habitationem pari ratione collocantur cubicula, conclauia, vestiaria, & latrinæ, ita ta-
men ut infimæ tecti partes in parietum vicem subeant. Porro ædificium totum per infumibula quin-
que fumum emittit, cuiusque substructio orgyias triginta & quingentis absolvitur. D X X X. or.

III.

Tertium ædificium latitudinis orgyias sedecim in fronte habet, quibus accedunt aliæ sex cum se-
missis, quæ profunditatem definiunt, factâ extrinsecus, ut antea, dimensione. Huius altitudo à soli
superficie ad summum parietem orgyias tres pedesque duos complectitur, dempto tamen ædificij
membro tentorii more fastigiato, quod priorem ædificij altitudinem septem pedibus superat.

In porticus ingressu occurrunt scalæ gradibus nouem supra terram asurgentes in quatuor pe-
des & semissem, qui ad infimæ habitationis altitudinem accedunt. Ex vtraque earundem scalarum
parte in hypogæam habitationem patet sex pedum descensus, ita ut pedibus duodecim sub prima
contignatione, assumptis vnâ fundamentis, depressa lateat. Hæc autem habitatio culinâ, cellâ pena-
riâ, itemque vasculariâ, ex altero quidem latere distinguitur: ex altero autem, triclinio communi,
duobusque locis in panis vini que asseruationem comparatis, effosâ sub communi triclinio cellâ
etiam vinariâ.

In superiore habitatione ad alteram quidem scalarum partem descripta est aula, conclauis, vesti-
arium, atque latrinæ: ad alteram verò, cubiculum, conclauis, vestiarius, & latrina.

Suprema habitatio, quæ infimis tecti partibus pro parietibus vititur, cubicula duo, totidem concla-
uia, vestiaria, latrinæ complectitur.

Totius autem ædificij duodecim sunt infumibula, cuiusque substructio orgyiarum est viginti &
sexcentarum. D C X X. or.

IIII

Quartum ædificij facies orgyias nouemdecim in latitudinem patens, orgyiarum octo & semissis
profunditatem habet, cuius ab imis fundamētis ad summos parietes altitudo sex orgyias defi-
nitur, quarum quatuor cum pedibus totidem à plano pede in altum sublimitati debentur, reliquum
verò tum fundationi, tum hypogææ habitationis altitudini attribuitur.

In huius introitu septem pedum ascensus in habitationem ducit, quæ prima ex soli superficie emi-
net. Ex aduerso ipsarum scalarum in hypogæam habitationem, quæ pedibus decem attollitur, qua-
tuor pedum descensus patet. Hæc autem hypogæa habitatio in culinam, cellam penariam, aulam com-
munem, linteæ epularis apothecam, cellam cenonomicam, cellam lignariam, & cellulam vinariam di-
stinguitur: quibus duo accedunt infumibula, hoc quidem aula, illud verò culinæ accommodatum.

Superior habitatio, quæ prima ex plano pede eminet, aulam complectitur suo conclauis instru-
ctam, cubicula duo, totidemque vestiaria, addito ad cubiculorum alterum conclauis vnico: tria
præterea infumibula, aut (si mauis) quatuor, cum infumibula duo triclinium ipsum pro sui longitu-
dine capere posse videatur.

Suprema

Suprema habitatio, quæ infimas tecti partes in parietum vicem accipit, cubiculis quatuor, si ad superiorem triclinij contignationem intergerinus accedat paries, instruitur, vestiariis duobus, cœclauibus totidem, & infumibulis quatuor: ita ut totius ædificij structura orgyiarum sit octingentarum.

D C C C . O .

In latinarum situm deligendus erit aptus quidam ex area locus: neque enim earum substructio superiore dimensione comprehenditur.

V.

Quintum ædificium in fronte latitudinem orgyiarum tredecim habet, orgyias nouem in profunditatem patens, quibus ab imis fundamentis ad summos parietes accedunt altitudinis orgyie sex cum semisse. Huius autem ædificij tres sunt à plano pede in sublime habitationes.

Quarum infima pedibus tredecim sub trabes elata culinam, cellam penariam, lintei epularis sitam sub scalis rectæ itionis apothecam complectitur: aulam præterea, conclaue, cubiculum, adiuncto cœclau, vestiario, & latrina: quæ omnia tribus infumibulis instructa sunt. Sub huius autem habitationis cubiculo duo sunt cellæ vinariæ fornices: quod patet descensus sub rectæ itionis scalis in medio sitis, ut ex ipsa perspicui potest ichnographia.

Superior habitatio pedibus vndecim sub trabes elata triclinium continet, conclaue, cubica duo, & alterum conclaue, vestiaria duo, & latrinas totidem, adiunctis tribus infumibulis.

Suprema verò, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, decem pedes attollitur. Hic cubiculis quatuor locus est idoneus, excitato supra triclinium per mediam contignationem intergerino pariete. Singulis autem cubiculis suum attribuitur conclaue. In hac habitatione tria sunt infumibula, & latrinæ duæ.

Totius autem ædificij substructio orgyiarum est viginti & octingentarum.

D C C C X X . O .

VI.

Sexti ædificij in fronte latitudo quidem orgyiarum est octodecim, nouem verò profunditas, quibus accedit orgyiarum sex altitudo, quarum quatuor duoque pedes à soli superficie sunt ad ipsos parietes summos, reliquum verò ab ipsa soli superficie ad imum fundamentum.

In huius ædificij limine occurrit ad retractionem graduum, siue areolam, inde quæ rursus in secundam habitationem ascensus. Ex aduerso alterius lateris eiusdem refractionis descensus in habitationem infimam patet, quæ decem pedes alta ministeriis æconomicis destinata est. Nam ex altero latere culinam continet, cellasque penarias duas, quarum altera sub ipsa retractione sita est: itemque cellam vasculariam cum cibano: Ex altero autem latere communem aulam habet, lintei epularis apothecam, cubiculum, cum vestiario.

Superioris habitationis, quæ pedes quatuordecim attollitur, alterum quidem larus aulam, cubiculum, vestiarium, cellamque oratoriam complectitur: alterum verò, cubiculo, vestiariis duobus, adiuncta latrina, distinguitur. In huius habitationis medio positus est descensus, qui per podium, siue potestas rectæ itionis scalas extrinsecus excitatas in hortum deducit.

Suprema & tertia habitatio, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, pedes decem sub suum lacunar attollitur. Continet autem cubica duo, vestiaria quatuor, quibus suæ accedunt latrinæ.

Totius ædificij structura orgyiarum est triginta & octingentarum.

D C C C X X X . O .

VII.

Septimum ædificium in aqua extructum sedecim orgyias latitudinis in fronte habet, præter latrinas duas, quæ pedibus septem proiciuntur, nouem orgyiarum profunditatem, altitudinem verò orgyiarum quinque & semisis, ab imis scilicet fundamentis ad summos parietes: quarum orgyiarum quatuor duoque pedes à puluino proclinante in sublime continentur, reliquum verò eidem puluino debetur & fundationi palationibus institutæ, ubi locus non reperitur solidus.

Prima habitatio nouem pedes sub trabes alta culinam complectitur, cellam penariam, cellam vasculariam: item, aulam communem, lintei epularis apothecam, cellam lignariam, cellulam vinariam, atque latrinam: quibus accedunt ingressus, & rectæ itionis scala in medio ædificij collocatæ.

Superior habitatio pedes tredecim inter vtramque contignationem sublata triclinium magnum accipit, cubicula duo, conclaui duo, totidemque vestiaria, & latrinae totidem.

Tertia & suprema habitatio, quæ inferioribus tecti partibus pro parietibus vitur, quatuor continet cubicula, accedente nimirum supra triclinium intergerino pariete, quo mediam ipsius contignationem dirimat: quorum singulis sua attribuantur vestiaria, collocatis, vt in habitationibus inferioribus, latrinis.

Totius ædificij substructio orgyiarum est octingentarum & septuaginta.

DCCCXX.or.

V III.

Oratorium ædificium in facie anteriore, quæ ad aream spectat, orgyiarum sedecim latitudine definitur, in posteriore verò octodecim cum semisse, nimirum ob membrorum accessione, quæ tentoriorum modo fastigiata extra faciem anteriorem excurrunt: profunditatem præterea orgyiarum septem habet, non connumeratis quinque pedibus, qui ipsorum membrorum proiectione debentur: sex denique orgyiarum ab imis fundamentis ad summos parietes altitudinem obtinet, quarum quatuor cum pedibus quinque sunt à plano pede in altum, septem verò pedes foundationi conceduntur.

Huius ædificij infima habitatio nouem pedibus sub trabes elata famulari triclino in habitatione media collocato instruitur, ad cuius alterum latus posita sunt culina, cella penaria, cella vascularia, atque latrina: ad alterum verò, cubiculum, conclaue, vestiarium, cum latrina. His accedunt rectæ duplicis ascensus, partim ad dextram, partim ad leuam positi, scalæ.

Superior habitatio quindecim pedum altitudine sub trabes elata, aulam cōtinet, cubicula duo, totidem conclaui, vestiaria, atque latrinae.

Suprema habitatio, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, paribus similibusque describitur partibus, quibus inferiores. In hoc toto ædificio tredecim sunt infimbula, eiusque substructio decem & nongentarum est orgyiarum, prætermissa dimensione ambulationum in ichnographia delineatarum.

DCCCX.or.

I X.

Huius noni ædificij latitudo in fronte orgyiarum est septemdecim, nouem verò profunditas, prætermissa duarum orgyiarum proiectione, quæ duobus debentur membris tentoriorum more fastigiatis, & scalarum vsum præbentibus: altitudo denique ab imis fundamentis ad summos parietes orgyiarum sex & semisse definitur: quarum quatuor cum pedibus totidem à soli superficie in sublime attribuantur, reliquum verò hypogææ habitationi & fundamentis conceditur. Vtriusque autem ipsorum membrorum altitudo summus ædificij parietes pedibus octo superat.

In secundam habitationem patet trium pedum ascensus, decem verò in hypogæam descensus, quæ nouē pedibus sub trabes aut cameram (si concameranda videatur) elata ministeriis domesticis & famularibus destinata est: continet enim magnum triclinium duobus instructum infimbulis. Ad eius extremum sub altero ex amplioribus membris tentoriorum more fastigiatis collocata est culina, cui ad latus sua adiungitur cella penaria: ad alterum autem eiusdem triclinij extremum, sub altero quoque ex ipsis amplioribus membris collocatum est famulare triclinium, sua lintei epularis apotheca instructum, cum cella œconomica in medio constituta: quibus adiuncta sunt duo loca subrectæ irionis scalis posita, quæ cellularum vinariarum vsum præbeant.

Alteræ & superior habitatio, pedes duodecim sub trabes alta, ampliore distinguitur triclino duobus instructo spiraculis (cui sua in medio adiuncta est lintei epularis apotheca, siue maui pinacotheca) cubiculis duobus, & vestiariis totidem.

Tertia habitatio decem pedibus sub trabes elata, quatuor describitur cubiculis, vestiariis quatuor, & conclaui vnico: ita tamen vt ex his omnibus cubacula duo, per quæ in alia duo cubacula ad hortos spectantia patet transitus, vestiaria duo, ipsūque in medio conclaue, supra triclinium collocentur: id quod intergerinorum parietum adminiculo consequeris, qui tamen in ipsa ichnographia deformari non possunt.

Quarta & suprema habitatio, cui infimæ tecti partes in parietum locum cedunt, pedibus nouem sub suum lacunar attollitur. Hæc paria omnino & similia ædificij membra continet, quibus proxi-

ma

ma inferior descripta est.

Totius autem ædificij structura mille quinquaginta continetur orgyis, quibus neque cella vinaria, neque latrina adnumeratur.

M L. org.

X.

Decimum ædificium in loco palustri vel secundum aquam situm orgyas decem in omnem longitudinis & latitudinis dimensionem complectitur, habetque in quolibet cuneo turrim rotundam, quæ ædificij altitudinem contignatione vna superat, eiusque diameter in interiorem parietum superficiem desinens duarum est orgyiarum pedisque vnus. Hoc autem ædificium supra puluinum proclinato latere substructum orgyas quinque & pedes quatuor elatum est: puluinus verò cum fundamentis, orgyiam semis.

Prima huius ædificij habitatio pedibus vndecim sub trabes elata culinam complectitur, cellam penariam, cellam vasculariam, triclinium, conclauē, cubicula duo, vestiaria totidem, addito conclauī, cellam vinariam sub cubiculo collocatam pari interuallo à coquina distantem, quibus accedit carcer in interiore turris puluino.

Secunda habitatio pedes quindecim sub trabes elata distinguitur triclinio, cubiculis tribus, vestiariis totidem, cum sua cuique latrina.

Tertia habitatio, que infimas tecti partes parietum loco accipit, paribus ac similibus, quibus inferior proxima, describitur partibus.

Suprema turrium habitatio in subdialis pavimenti modum excitata, itionem in circuitum habet, ex cuius medio rotundum tectum eminet.

Oberuandum est autem contignationum transita sine trabes inter se propinquas esse oportere, quoniam fenestræ interius pari distantes interuallo in medium cubiculorum incidant: id quod plerique expetunt.

Porro totius ædificij infumibula sunt septem & viginti: substructio autem mille decem & centum est orgyiarum.

M C X. org.

XI.

Hoc ædificium orgyiarum quindecim semis latitudinem in fronte habet, in lateribus autem orgyiarum octo semis profunditatem, altitudinem denique orgyiarum septem, quarum vna fundationi tribuitur, sex verò reliquæ à soli superficie in altum cōceduntur. In huius ædificij medio patet aditus cum thyroreio, id est, itione à fronte ad posticum traducta, ad cuiusque extremum excitatæ sunt rectæ itionis scalæ, circum quas in singulis contignationibus constitutæ est vestibulum locūsque communis, antequam in vllum habitationis membrum sit introitus.

Infima omnium habitatio pedibus decem sub trabes elata œconomictis ministeriis dicata est, quæ ad alterum itionis latus coquinam, cellam penariam, famulare triclinium, conclauē, & latrinam complectitur: ad alterum, cubicula duo, vestiaria totidem, atque latrinam vnā liberum vtriq; vestiarario vsum adferentem. Huius habitationis sex numerantur infumibula.

Secunda habitatio pedes tredecim inter vtramque contignationem alta, triclinium habet, conclauē, vestiarium, cubicula duo, vestiaria totidem, cum sua cuique latrina. Huius habitationis sex sunt infumibula.

Suprema habitatio, quæ infimis tecti partibus parietum vice vititur, pedes vndecim sub suum latitudinem alta, quatuor distinguitur cubiculis, intercedente nimirum supra triclinium intergerino pariete, adiuncto ad quodque cubiculum vestiario, atque latrina, ita vt singulorum liber sit vsum. Huic habitationis sex adscripta sunt infumibula: quòd fit vt totius ædificij octodecim sint infumibula: structura autem, addito vtriusque areæ septo, duobus quoque cellæ vinarie fornicibus sub altero primæ habitationis cubiculo extructis, in orgyiarum quatuor longitudinem, decemque pedum latitudinem singulis, accedente in alteram ex areis descensu sub eiusdem cubiculi vestiario, itemque sub scalis rectæ itionis cochleari descensu altero, qui in cellam sub alterum cubiculum in confinio cellæ prioris vinarie effossam deducit, additisque postremum latinarum fossis, orgyiarum est mille centum quinquaginta.

M C L. org.

B ii)

XII.

Hoc ædificium figura est parallelogramma, in cuius singulis cuneis rotunda constituitur turris, eadem, quæ ædificium ipsum, altitudine, quæ est orgyiarum septem, nimirum a puluino in sublimè orgyiarum quatuor & pedis vnus, eo, quod superest, in ipsius puluini & foundationis altitudinem relicto. Habet autem in fronte latitudinis orgyias quatuordecim, in lateribus autem profunditatis orgyias octo & semissem.

Prima habitatio decem pedibus sub trabes elata ministeriis æconomicis attributa est.

Superior duodecim pedes inter vtramque contignationem alta triclinio distinguitur, cubiculis duobus, vestiariis & conclauibus totidem, duobus insuper locis in latinarum vsum comparatis.

Suprema habitatio, cui infimæ tecti partes in parietum locum cedunt, nouem pedibus sub suum lacunar elata, paribus distinguitur membris quibus inferior proxima.

Hoc ædificium duas interius complectitur rectæ itionis scalas: in fronte verò podium occurrit ob elatum primæ habitationis aream adiunctum: sub eoque podio rectus patet in cellam vinariam descensus, quæ pari cum triclinio longitudine sub eodem effossa est, tamen in eam alium quoque descensum præbeant cochlides scalæ sub altera ex ipsis rectæ itionis scalis sitæ. Totius autem ædificij infumibula sunt vndecim: cuiusque substructio orgyiarum est mille centum sexaginta. M C L X.org.

XIII.

Hoc ædificium figura est parallelogramma, orgyias octodecim latitudinis in fronte habens, in lateribus vero profunditatis orgyias quatuordecim, adiuncta tamen area, cuius latitudo orgyiarum est decem semis, profunditas verò orgyiarum octo & semiorgyia: altitudo denique ab imis fundamentis ad summum parietem orgyiarum sex, quarum quatuor cum pedibus totidem sunt à soli superficie in sublimè, reliqui autem pedes octo foundationi attribuantur. In singulis huius ædificij angulis collocatum est membrum tentorii more fastigiatum, cuius in omnem partem proiectura orgyiarum duarum est. Constat autem ædificium totum tribus præcipuis partibus, quarum vna in ambulationis vsum instituta est, reliquæ verò duæ habitationibus conceduntur, extructo in fronte muro, qui aditum modò in aedes ipsas præbeat.

Prima & infima habitatio pedibus duodecim sub trabes elata triclinium complectitur, conclauem, culinam, cellam penariam, cubacula duo, conclauia, & vestiaria totidem: in fronte, ad alterum quidem ambulationis extremum, cellam oratoriam: ad alterum verò, paruum cubiculum.

Superior habitatio pedes vndecim inter vtramque contignationem alta distinguitur triclinio, conclauibus, cubiculis tribus, totidem conclauibus, & vestiariis, cum latrinis duabus.

Suprema habitatio, cui infimæ tecti partes in parietum locum cedunt, pedibus decem sub suum lacunar elata, similibus definitur membris quibus inferior proxima. Huc accedunt rectæ itionis scalæ toti ædificio accommodatæ, & infumibula octodecim. Totius autè ædificij structura orgyiarum est mille centum septuaginta. M C L X.org.

XIIII.

Totum hoc ædificium particularibus quatuor constat ædificiis, cuius latitudo in fronte orgyiarum est sedecim, profunditas verò orgyiarum septedecim quatuorque pedum. Ex his autem particularibus ædificiis illa tria, quorum vnum in postico, reliqua duo ad dextram læuamque constituta sunt, quinque orgyias & semper orgyia attolluntur, quatuor nimirum orgyias à soli superficie ad parietes summos, orgyia verò vna semis ab imis fundamentis ad ipsam soli superficie. Illa verò profunditas, quam diximus, mediam complectitur aream, cuius latera singula orgyiarum sunt octo semis.

Porro ex iisdem particularibus ædificiis quartum illud, quod in fronte excitatum est, ambulationis vsum præbet, cuius interiores parietes arcuati sunt, tecto insuper pavimenti subdialis more imposito, per quod ad vtrumque ædificium dextrâ læuâque extructum transitus datur. In ipsius autem ambulationis medio patet in totum ædificium aditus.

Sed alterum ex his, quæ ad latera posita sunt, ima sui parte equile complectitur, cuius longitudo orgyiarum est quinque semis, trium verò semis latitudo. Huc verò tum area ipsa amplior ingressum præbet, tum itio quædam ad ipsius primi ædificij frontem pertinens, in cuius extremo ad
itionis

itionis latus cubiculum est hippotrophorum habitationi, ephippiorum & ornamentorum eque-
strum custodiæ destinatum. Adhæc in altero eiusdem equilis extremo, exitus in aliam est aream,
quæ in singula latera tres orgyias patens cratiis obsepitur parietibus itionem ex vno latere occlu-
dentibus, quæ infra quidem ad latrinas ducit solido ædificij muro ad dextram prope equilecon-
iunctas: suprâ verò à postico ædificio ad easdem latrinas aditû præbet. Cæterum suprâ ipsû equi-
le duo sunt cubicula, & vestiaria totidem, positis insuper fœnilibus.

Tertium ædificium ad læuam positum ima sui habitatione culinam complectitur, cellam pena-
riam, & famulare triclinium, quibus accedunt area, & latrinæ, nihil absimiles his quæ ad dextram
collocatæ sunt. In superiore habitatione duo sunt cubicula, vestiaria totidem, posito insuper horreo.
In hanc autem habitationem ingressum præbet tum ipsa ambulatio, tum ædificium illud in postico
excitatum.

Hoc verò quartum est ex particularibus ædificiis omnium amplissimum, cuius habitatio infima
triclino distinguitur, vestiario, conclau, cubiculis duobus, vestiariis totidem, adiuncta ponè triclî-
nium ambulatione: quibus accedunt duæ rectæ itionis scalæ in particularium trium ædificiorum
vsum comparatæ.

Superior habitatio non dissimiles inferiori commoditates habet, demptâ tamen ambulatione ip-
sa, quæ pauimenti subdialis vicem præbet.

In tertia habitatione triclinium infimas tecti partes parietum loco accipit: quæ verò ad vtrumque
latus sunt cubicula vna contignatione altius attolluntur, tecto tectoriorum figurâ imposito: id quod
orthographia satis ostendit.

Totius autem ædificij camini sunt quindecim, effossa sub commune triclinium cellâ vinariâ, in
quam à minoris areæ latere descensus patet. Eiusque ædificij structura, prætermisso fonte in media
ampliore area posito, orgyarum est mille trecentarum quadraginta.

MCCCXL.org,

XV.

A Edificium hoc particularibus sex constat ædificiis, areæque media, quorum vnum in fronte, duo
ad latera, quartum in postico duobus postremis coniunctum ædificiis in tentoriorum morem
fastigiatis, ex quibus in viridaria prospectus patet. Totius autem ædificij latitudo in frôte est orgyia-
rum septemdecim, viginti quinque profunditas, altitudo denique orgyarum septem, connumera-
tis nimirum in fundatione pedibus septem. Sed hanc altitudinem vna contignatione superant ædi-
ficia ipsa duo tentoriorum more fastigiata. Porro areæ latitudo orgyarum est duodecim, decem
verò profunditas.

Primum ex particularibus ipsis sex ædificiis in fronte excitatum tribus decoratur membris ten-
toriorum more fastigiatis, quorum medium in ædes ipsas aditum præbet. Horum trium membrorum
altitudo ad duas assurgit contignationes, horreis insuper positis. In qualibet autem singulorum ha-
bitatione suum cuique membro est cubiculum, adiunctis latrinis, & cochlidibus scalis. Atque inter
hæc ipsa membra ad vtrumque aditus ipsius latus cõstitutum est equile, cuius vnica est contignatio,
collocato insuper horreo.

Quæ ad dextram læuamque sunt ædificia duo, in ambulationis vsum ima sui parte comparatâ
sunt, quibus subensum in secunda contignatione tectum subdialis pauimenti more impositum est.

Quod verò inter ampliora duo membra tentoriorum more fastigiata in postico situm est ædifi-
cium, ad tres assurgit contignationes, constitutâ insuper habitatione, cui infimæ tecti partes in parie-
tum vicem cedunt. Sed ipsa duo membra tentoriorum more fastigiata, quatuor contignationibus
attolluntur, constituta insuper habitatione consimili. Prima postici huius ædificij, ipsorumque mem-
brorum habitatio coquina distinguitur, cella penaria, famulari triclino, cellisque vinariis. Huc autem
quatuor pedum sub vtrumque podium descensus est: in secundam verò habitationem sex pe-
dum ascensus patet.

Atque hæc pedibus quatuordecim sub trabes elata, triclinium complectitur, cubicula duo, con-
claua duo, vestiaria totidem: quibus accedunt duæ rectæ itionis scalæ in omnium habita-
tionum vsum comparatæ: quarû quidem habitationû nihil absimiles sunt inferioribus cõmoditates.

Hic verò meminisse decet, ponè triclinium ambulationem arcuatis parietibus institutam, cu-
ius tectum subdialis pauimenti vsum præbeat, ex ipsiusque ambulationis vtroque extremo pateat

in hortos descensus.

Totius ædificij viginti quatuor sunt infimbula: substructio verò mille nongentarum octoginta orgyiarum.

M D C C C L X X X . org.

XVI.

HOc ædificium in decussẽ siue crucem descriptum est, circa cuius centrum rotunda collocatur area duarum orgyiarum semis diametrum habens, turris in morem distincto in anguliores arcus pariete cincta, cui rotundum, siue maus hemisphæricum, in summo tectum superlat. In huius areæ circuitu constitutæ sunt figura quoque rotunda ædificij scalæ, duplici, eoque libero in singulas contignationes ascensu, ita tamen vt ad eiusdem contignationis altitudinem vterque se referat. In has scalas per ipsos arcus lumina immittuntur ex area. Sunt in his etiã duę retractiones graduum siue areolę, per quas in ambulationem rotundam nouem pedes latam ingressus est, in quam per quater-nos fenestrarum decusses inter quatuor membra tentoriorum modo fastigiata collocatos, lumina infunduntur. Huius ædificij altitudo ab imis fundamentis ad parietes summos orgyiarum est octo, septem nimirum à soli superficie in altum, quod vnica fundamentis tribuatur.

Prima habitatio decem pedibus sub trabes alta, exceptis tamen tribus gradibus extra circũ-que ædificium procurentibus. In primo ipsorum quatuor membrorum aditus est tribus itionibus, quæ arcuatis parietibus distinguuntur, patens, quarum media ad laterales singulas duplicem habet latitudinem. Hæc iter est ad primam ambulationem in ambitu scalarum cõstituta, quæ ad tres trium reliquorum membrorum infimas ducit habitationes. Ex his verò tribus membris vnum equili debetur: alterum culinæ, cellæ penariæ, & vasculariæ: tertium autem famulari triclinio, linetie epularis apothecæ, cubiculo, & secretionibus scalis extrã eðes ducentibus.

Superior habitatio pedes tredecim inter vtrãque cõtignationem alta ita describitur, vt in primo mēbro, quod infra ingressum præbet, cõtineantur triclinium, cõclauē, & vestiariū: in trium autem reliquorum singulis, eadẽque habitatione superiore, cubiculum, cõclauē, & vestiariū. Ad id verò, quod equile infra cõplectitur, accedunt latrinę in singulis huius membri habitationibus continuatę.

Tertia habitatio, pedibus vndecim sub trabes elata, paribus & similibus continetur partibus, quibus inferior proxima

Suprema omnium habitatio, cui infimę tecti partes in parietum vicem cedunt, decem pedes sub suum lacunar alta, totidem similibusque describitur partibus. Totius autem ædificij infimbula sunt vnum & viginti, quibus accedit cella vinaria duobus fornicibus concamerata, quorum longitudo sex orgyias, latitudo verò pedes vndecim complectitur: substructio denique bis mille ducentarum quindecim orgyiarum.

I I M C C X V . org.

XVII.

AEdificium hoc figura est parallelogramma, cuius in fronte latitudo orgyiarum est vnus & viginti cum semisse, sed triginta vnus profunditas. Sunt autem varia huius ædificij membra tres areas includentia.

Ædificium in fronte excitatum, in cuius medio aditus patet, ad duas contignationes assurgit, positus insuper horreis: eiúsque talis est descriptio, vt alterum latus equili tribuatur, alterum autem triclinio & cubiculo, quibus duæ accedunt scalæ ædificium ipsum vna contignatione superantes.

Superior habitatio, quam bipertitam efficiet intermedius ipse aditus subdialis pauimenti in morem tectus, in vtroque latere distinguitur cubiculis duobus, & vestiario, vnde tum in frõtem tum in duas minores areas prospectus datur, quarum singula latera tres orgyias pedẽque vnum in longitudinem patent: hisque adiunctę sunt ambulationes duæ gnomonis orthogonij figura constitutę, ac subdialis pauimenti modo tectę, arcubusque tum in aditus itionem, tum in ampliorem patentes aream, cuius latera singula orgyiarum sunt tredecim.

Ad dextram huius areæ partem extructum est ædificium duabus elatum contignationibus, quarum prima coquinam, cellam penariam, famulare triclinium, & linetie epularis apothecam continet, quibus rectę accedunt scalæ ad posticum amplius ædificium adiunctę.

Superior verò huius ædificij habitatio duobus distinguitur cubiculis, & vestiariis totidem: his verò suprema incumbit habitatio, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, eadẽque habitandi ratione describitur.

Ad lquam

Ad laeuam autem ipsius areæ partem alterum est ædificium eiusdem tum altitudinis tum latitudinis, quod in ima, media, & summa contiguatione ambulationis vñum præbet per fenestras lumen excipientis.

Ædificium denique in postico excitatum ad eandem assurgit altitudinem: in cuius ima habitatione trichinium, cubiculum, & vestiarium continentur, additis scalis, communibûsque locis duobus ad extrema ædificij relictis, quâ in hortos descendus est.

Superior habitatio similes inferioribus commoditates habet, addito præterea conclauis, & bibliotheca, quæ supra loca ipsa communia constituta sunt. Eadem est descriptio supremæ habitationis, quæ in imis tecti partibus, vt parietibus vitur.

Totius autem ædificij substructio, connumeratis videlicet cellis vinariis, puteis duobus, & quatuor latinarum folsis, cum viginti tribus infumibulis, orgyiarum est bis mille trecentarum & octoginta.

IIMCCCLXXX.org.

XVIII.

Totius ædificij huius medium quadrata descriptum figura, cuius singula latera orgyiarum sunt quindecim semis, & particularibus tribus constat ædificiis, ita tamen vt ad quemlibet ipsius quadrati angulum singula adstruantur membra tentoriorum more fastigiata, quorum proiectura in longum latumque orgyiarum est quatuor pedumque duorum. In huius ædificij fronte ambulatio occurrit, cui subtenum imponitur tectum, quæq; duplicem aditum præbet in porticum, indeque in amplius famulare trichinium, cuius longitudo orgyiarum est decem semis, orgyiarum sex latitudo: altitudo autem duplici fornice ad fastigium attollitur columnarum adminiculo fornices in trichinij medio fulcientium.

Ad vtrumque famularis huius trichinij latus aliud collocatum est trichinium longitudinem habens sex orgyiarum semis, latitudinem verò orgyiarum quatuor, cui adiuncta sunt à postico cubicula, conclauia, & vestiaria. Ex illis autem quatuor angularibus membris posteriora duo suas habent cochlides scalas: anteriora autem duo, rectas: quorum alterum coquina, cella penariæ, aliusque vsibus accommodatur: alterum autem cubiculis & vestiariis in hospitem habitationem distinguitur.

Medium ipsius quadrati ædificium ab imis fundamentis ad summos parietes orgyis octo attollitur, à soli videlicet superficie in altum orgyis sex pedibûsque quatuor, ita vt pedes octo fundationi concedantur. Quæ verò ad dextram laeuamque sita sunt, orgyis duntaxat quinque attolluntur, à soli nimirum superficie in altum. Vtriusque huius ædificij altitudinem vna contiguatione angularia superant membra, quò nimirum medij altitudinem adæquent.

Prima habitatio pedibus quatuordecim sub trabes attollitur: secunda, pedibus decem: tertia verò in ipsis angularibus membris pedes nouem alta est.

Eadem habitatio secunda vtriusque ædificij ad medij latera extructi, necnon angularium quatuor membrorum, similibus distribuitur partibus, quibus inferior proxima, in fronte nimirum cubiculis duobus, vestiariis duobus, & conclauibus totidem: in postico autem trichiniis duobus, cubiculis quatuor, vestiariis quatuor, conclauibûsque duobus.

Tertia habitatio similibus describitur partibus, nisi quòd in vtroque ædificio ad medij latera sito trichinia & cubicula infimas tecti partes parietum vice accipiunt. Porro ædificium ipsum caminos sex & triginta habet, effossa sub vno angularium membrorum quatuor cellâ vinariâ. Totius autem substructio orgyiarum est bis mille decem & quadringentarum.

IIMCCCLXX.org.

XIX.

Ædificium hoc particularibus quatuor ædificiis constat, cuius in fronte latitudo est orgyiarum quatuor & viginti, profunditas verò viginti. Media autem area latitudinis est orgyiarum octodecim, profunditas vndecim.

Quod in fronte est ædificium tribus membris decoratur tentoriorum more fastigiatis, ad duplicem contiguationem sublati, collocatis insuper horreis. Per horû mediû patet in ædes aditus. Ex reliquis autem duobus, quæ angulos tenent, alterum æconomicis deputatur ministeriis, alterû cubiculis & vestiariis distinguitur. Porro inter hæc tria ædificij membra ad hanc & illam ingressus partem extracta sunt

equilia, ad vnicam contignationem sublata, collocatis insuper horreis.

Quæ verò ad dextram læuamque sita sunt ædificia duo ambulationum vsum præbent, quarum prima contignatio duplici fulcitur stylobata, superiore per fenestras lucem hauriente.

Quartum ædificium in postico excitatum tribus quoque decoratur membris tentoriorum more fastigiatis, quorum singula triplici assurgunt contignatione, collocatâ insuper habitatione, quæ infimis tecti partibus parietum vice vitur. Nam his interiectæ ædificij partes duplici solum attolluntur contignatione, positâ insuper habitatione consimili: hoc autem ædificium tricliniis distinguitur, cubiculis, & vestiariis, quibus accedunt duæ rectæ itionis scalæ.

Totius denique ædificij camini sunt viginti duo: cuius substructio, connumeratâ etiâ vinariâ cellâ, orgyiarum est bis mille decem & quadringentarum.

I M C C C X. org.

XX.

Vigesimum ædificium particularibus quatuor constat ædificiis in quadrati figuram compositis, ita ut facies quævis viginti quinque orgyiarum longitudinem habeat, prætermisso tamen subdiali pavimento, quod in postico ad hortos spectat, in quos ab ipso descensus patet, adiunctâ autem areâ quadratâ medium inter ipsa ædificia locum occupante: cuius latera singula orgyiarum sunt sedecim.

Primum ex quatuor ædificiis in fronte excitatum ambulationis vsum præbet, cui subtensum imponitur tectum, quæ media sui parte in totum ædificium aditum præbet.

Duo verò ædificia dextrâ læuâque singulas in medio scalas habent: imâque alterius habitatio partim equili, partim cubiculo, conclau, & vestiario conceditur: alterius autem, ministeriis famularibus attribuitur.

Secunda eorundem ædificiorum habitatio tribus singillatim distinguitur cubiculis, vestiariis duobus, conclau, & latrinis, horreis insuper collocatis.

Quartum ædificium in postico extructum duabus etiam contignationibus, summâque habitatione, quæ infimas tecti partes parietum vice accipit, elatum, vtrâque sui extremitate, quæ extra aream excurrit, tentoriorum instar fastigiata, ubi altitudo quoque reliquam huius ædificij sublimitatem contignatione vna superat. Distinguitur autem suis partibus habitationi idoneis, quibus accedunt rectæ itionis scalæ, addito in subdiali pavimento (cuius supra facta est mentio) exitu, quem admodum proposita satis ostendit ichnographia.

Totius autem ædificij septem & viginti sunt camini, effossa sub famulari triclino cellâ vinariâ: substructio verò orgyiarum bis mille quingentarum & triginta quinque.

I M D X X V. org.

XXI.

Trigesimum hoc ædificium particularibus quatuor constat ædificiis in quadratum compositis, cuius longitudo in fronte vnus est & viginti orgyiarum, profunditas verò viginti vnus & semis, adiuncta tamen area media, cuius singula latera orgyiarum sunt vndeceim.

Primum ex particularibus quatuor ædificiis in fronte excitatum, ambulatio est, cuius tectum subdialis pavimenti vsum præbet, vnde extra ædificium patet prospectus. In vtroque huius ædificij extremo singula constituntur membra tentoriorum more tecta, ad duas contignationes assurgentia, quæ vtrique ædificio dextra læuâque extructo inferuiunt.

Vtriusque autem ædificij altitudo duabus etiam contignationibus distinguitur, additis insuper horreis, ita ut quod ad dextram situm est, ima sui habitatione culinam complectatur, cellam penariam, famulare triclinium, & lintei epularis apothecam: quod verò ad sinistram, ima quoque sui habitatione, cubacula duo totidemque vestiaria contineat.

Secunda vtriusque huius ædificij habitatio duobus singillatim distribuitur cubiculis, vestiariis duobus, atque latrinis, adiunctis suis vtrique ædificio scalis.

Quartum verò ex particularibus ædificiis in postico situm duobus itidem attollitur contignationibus, adiuncta insuper habitatione quæ infimis tecti partibus ut parietibus vitur: quam tamen altitudinem vna contignatione superant extrema duo huius ædificij membra tentoriorum more tecta, quibus adiunctæ sunt rectæ itionis scalæ. Harum habitationum vtrâque triclino distinguitur, cubiculis

cubis

culis duobus, vestiariis duobus, & conclauibus totidem: ita vt ex ima habitatione per duo loca pōnē scalas ipsas in hortos dentur aditus, qui ad subdiale pauimentum pertineant, ex quo in hortos pedum duorum descensus patet.

Totius autem ædificij, quod infumibula octo & viginti habet, cellamque vinariam sub famulare triclinium effossam, structura orgyiarum est bis mille quingentarum.

I I M D. org.

XXII.

Ad vtrumque huius ædificij extremum singula in fronte adstructa sunt membra tentorij more recta, inter quæ medium ducitur subdiale pauimentum ad secundæ contignationis altitudinem elatum. Ad hoc pauimentum subdialis ascensus est per duas rectæ itionis scalas vtrique membro coniunctas: itēque subtegulaneus ascensus alius per alias scalas in medio totius ædificij sitas: cuius latitudo in fronte triginta quatuor orgyiarum est, connumerato vtroque ædificij totius membro: profunditas verò, orgyiarum viginti trium, connumerata simul areā.

Ædificium hoc tribus contignationibus attollitur, superatur tamen hæc altitudo vnâ contignatione ab vtroque membro tentorij more fastigiato.

Prima habitatio nouem pedibus sub trabes elata, domesticis ministerijs attribuitur.

Secunda verò pedes tredecim inter vtramque contignationem alta, suas in medio, vt dictum est, scalas habet, & ad vtrumque eorū latus triclīnīū, cubiculum, conclauē, vestiariū, & latrinas continet, quibus accedunt secretiores quedā scalæ in vtroque membro tentorij instar fastigiato excitatæ.

Tertia habitatio tredecim pedibus elata, similes habitādī cōmoditates, quas inferior, cōplectitur. Idēque iudicium de suprema omniū habitatione, cui infimæ tecti partes in parietū vicem subeunt.

Porro totius ædificij sex & viginti sunt infumibula, substructio verò bis mille quingentarum & quinquaginta orgyiarum.

I I M D. l. org.

XXIII.

Ædificium hoc figura est parallelogramma, particularibus quatuor ædificijs constans, quorum vnū in fronte, duo ad latera, quartum in postico situm est. Area inter hæc media latitudinē habet orgyiarum viginti octo, profunditatem verò orgyiarum vndecim semis. Ipsum autem ædificiū in frōte & postico latitudinem habet orgyiarum triginta quatuor, profunditatem verò vnus & viginti: cuius altitudo ad septem orgyias allurgit, quarum sex à soli superficie ad summos parietes, vna verò fundationi tribuitur, non adnumeratis duobus membris tentoriorum more fastigiatis, quæ ad duo postici ædificij extrema sunt extructa: quorum proiectura orgyiarum est duarum & pedum totidem, ita tamen vt eadem hæc duo membra cum intermedio altitudinem postici ipsius ædificij vna contignatione superent.

Quod verò in fronte constitutum est ædificium, aditum in ædes sui medio patefacit, posito ad lēuam equili, cui duo adiuncta sunt loca in hippotrophi habitationem & ornamentorum equestrīū custodiam comparata, vnā cum cochlidibus scalis: descriptā verò ad dextram coquinā, cellā panariā, cellā vasculariā, cellā panariā, famulari triclīnio, vestiario, & lintei epularis apothecā, vnā cum cochlidibus scalis.

Superior eiusdem ædificij habitatio cubiculis & vestiariis distinguitur, positus insuper horreis.

Quæ ad dextram lēuamque sunt ædificia ad parem allurgunt altitudinem, quorum imæ contignationes ambulationibus tribuuntur citra concamerationem compositus. Superior autem contignatio decussatis patet fenestris.

Vtrique ambulationi suæ sunt cochlides scalæ ad eorundem membrorum tentoriorum more fastigiorum altitudinem assurgentes, quæ tum ambulationibus ipsis, tum postico ampliori ædificio commodant.

Hoc verò cæteris particularibus ædificijs altitudine cōueniens medio distinguitur triclīnio, ad quod ab eisdem scalis per itiones duas transitus datur: ad vtrumque autem ipsius triclīnij latus duo sunt cubacula, vestiaria duo, conclauē vnū, quibus angusta duo accedunt loca.

Secunda habitatio, itēque tertia, quæ præterquā in membris ipsis tentoriorum more fastigiatis, infimas tecti partes parietum loco accipit, similem inferiori habent descriptionem.

Totius autem ædificij triginta tres sunt camini, effossā sub famulare triclinium ædificij in fronte excitati cellā vinariā: structura verò orgyiarum bis mille quingentarum octoginta.

I I M D L X X X. org.

C ij

Hoc ædificium figura est parallelogramma, particularibus septem constans ædificiis, & tribus aeris, quarum maxima medium locum obinet, duæ reliquæ minores ad latera sitæ sunt. Totius autem huius ædificij, connumeratis areis, latitudo in fronte orgyiarum est quadraginta quinque, vnus autem & viginti profunditas.

Quæ ad latera duo sunt ædificia minoribus areis coniuncta, attribuuntur, alterum quidem equili, alterum verò condendis segetum manipulis, excutiendique granis: habentque singula singula in suum vsum areolas.

Sed tria ædificia, quorum vnum in fronte, reliqua duo ipsi coniuncta ad dextram læuamque sita sunt, & maiorem concludunt aream, orgyiarum vndecim altitudinem habent, quarum nouem sunt à soli superficie ad summos parietes, duæ verò reliquæ foundationi conceduntur. Ex ipsis autem ædificiis, id, quod in fronte excitatum est, cubiculis distinguitur, & vestiariis, quibus accedit ambulationis arcuatis parietibus ad aream pertinens, sed quæ in superiore habitatione trichlinij vsum præbeat, cum simili cubiculorum, vestiariorum, & conclauium descriptione: positis ad vtrumque huius ædificij extremum & scalis, & latrinis.

Reliquorum autem ædificiorum vtrumque in prima quidem habitatione rectas habet scalas, positis vtrinque trichliniis: quorum posterioribus adiunctæ sunt ambulationes arcu duplici in aream patentes, vna cum appposito singulis tum cubiculo, tum vestiario.

Superior habitatio eorumdem duorum ædificiorum similem planè inferiori descriptionem habet, nisi quod ipsa ambulatio in cubiculum commutatur.

Tertiæ habitationis, itémque quartæ, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, similis est descriptio.

Sed postrema quæ super sunt duo ædificia in prima quidè habitatione distinguuntur coquina, & cella penaria, additis cochlidibus scalaris: in superiore autè & postrema habitatione, cubiculis, ac vestiariis.

Totius porrò ædificij sexaginta septem sunt camini, cum cella vinaria, ita vt eius structura orgyiarum sit bis mille decem & sexcentarum.

I I M D C X. or.

XXV.

AEdificium hoc particularibus quatuor continetur ædificiis mediam aream vndique cingentibus, cuius areæ singula latera orgyiarum sunt tredecim, adstructis extrinsecus ad singulos cuneos singulis scalaris, quarum altitudo vna contignatione superat quatuor ipsa ædificia ad duas contignationes præter horreum assurgentia. Totius autem ædificij latitudo in fronte orgyiarum est trium & viginti, totidémque profunditas: altitudo denique ab imis fundamentis, quæ orgyiam vnā depressa latent, ad summos parietes, orgyiarum sex.

Prima totius ædificij habitatio pedibus tredecim sub trabes elata distinguitur in frôte quidem coquina, cella penaria, cella vascularia, famulari trichlinio, & cella æconomica: in postico verò, cubiculis duobus, vestiariis duobus, & conclauibus totidem, adiuncta ad hanc vtramque contignationem in longum ambulatione arcuatis parietibus instructa, vt docet scenographia.

Superior verò vtriusque particularis huius ædificij habitatio vestiariis & conclauibus distinguitur.

Sed prima reliquorum duorum ædificiorum ad dextram læuamque sitorum contignatio ita describitur, vt altera trichlinio, vestiario, cubiculo, vestiario, conclauis, & latrinis attribuat: altera verò, cubiculis duobus, conclauibus totidem, vestiariis duobus, totidémque latrinis concedatur.

Superior habitatio, duodecim pedes inter vtramque contignationem alta non absimiles inferiori complectitur habitandi commoditates, collocatis insuper horreis.

Totius ædificij quadraginta sunt infumibula, cellæ vinariæ duæ: substructio verò bis mille septingentarum & quinquaginta orgyiarum.

I I M D C C I. org.

XXVI.

AEdificium hoc particularibus quatuor constat ædificiis in quadratum compositis, ita vt angulo cuiuslibet singula adstructa sint membra tentorium more fastigiata, quæ vna contignatione altitudinem superent ipsorum quatuor ædificiorum ad tres modò contignationes assurgentium, quibus

bus accedit suprema habitatio, cui infimæ tecti partes in parietum vicem cedunt. Totius autem ædificij exterior in omnes partes longitudo orgyiarum est sex & viginti, adiuncta videlicet angularium membrorum proiectura, quæ in vtrumque latus orgyiam vnam & semis patet. Inter hæc media est area, cuius singula latera orgyias vnde decim habent.

In ædium ingressu tres occurrunt gradus altitudinem fortiti pedis vnus & semisis, quibus ad retractionem graduum scanditur, vnde trium etiam pedum patet in aream ascensus, totidémque pedum in postico datur ad hortos descensus. Cæterum in hypogeam habitationem ipsorum quatuor ædificiorum, quorum ea, quæ in fronte & postico, æconomicis attribuuntur ministeriis: quæ verò ad latera, vinarius, lignariusque conceduntur cellis, descensum præbent rectæ scalæ in ichnographia descriptæ.

Prima habitatio, quæ supra terram eminet, cuiusque ima superficies areæ planitiem æquat, duorum scilicet ædificiorum in fronte & postico excitatorum, partim quidem cubiculis & vestiariis distinguitur, quæ admodum & superior: partim verò ambulationum vsum præbet arcuatis parietibus obseptarum: quarum posterior singulas habet in vtroque extremo quadratas recte itionis scalas, anterior verò similes ad dextram quidem scalas obtinet: ad leuam autem communem quandam locum, qua transitus datur. Porro hæc ambulationes inter se aduersæ in secunda contignatione subdialis pauimenti modo stratæ sunt.

Sed prima quidem, quæ supra terram extat, habitatio vtriusque reliquorum duorum ex particularibus quatuor ædificiis ad dextram leuamque excitatum, distinguitur triclinio, cubiculis duobus, conclauibus duobus, & vestiariis totidem. Eadem est superioris vtriusque habitationis descriptio.

Tertia autem habitatio eorundem particularium quatuor ædificiorum, quæ infimis tecti partibus parietum vice vitur, non dissimiles inferioribus commoditates sibi vendicat: tametsi in ipsis angularibus membris suprema habitatio, eorundem quatuor ædificiorum altitudinem vincit.

Totius porro ædificij sexaginta octo sunt infimibula: substructio verò, non adnumeratis aliis cellis vinariis ad eas, quarum antea facta est mentio, orgyiarum est bis mille octingentarum. I I M D C C C. O R.

XXVII.

Ædificium hoc figura est parallelogramma, cuius latitudo viginti trium est orgyiarum, trium autem & triginta profunditas. Consistat autem particularibus quatuor ædificiis, ex quibus duo hinc & illinc ad dextram leuamque, tertium in postico, quartum verò in medio situm est, anteriorem aream a posteriore distinguens, quarum illa sepitur muro, per quem medium in ædes patet aditus. Huius areæ latitudo orgyiarum est tredecim semis, profunditas verò orgyiarum est decem semis. Porro ad eius latera partes ædificiorum dextrâ leuâque extructorum ita comparatæ sunt, vt altera equili concedatur, altera verò cubiculis, cellæ pistoriæ, fumo, & lixiuo attribuat. Vtriusque autem lateris partes vnica attolluntur contignatione, collocato insuper horreo, adstructis tamen in vtroque frontis extremo singulis ædificij membris tentoriorum more fastigiatis, & ad duplicem cōtignationem sublati, quibus singulæ adscriptæ sunt scalæ.

Alterâ item area orgyias tredecim semis in latitudinem patet, in profunditatem verò orgyias vnde decim semis. Hæc superioribus quatuor ædificiis vndique clauditur, quorum primum, quod aream ab area distinguit, ambulationis vsum præbet ad duplicem contignationem assurgens, ita vt ini parietes ex vtraque parte arcuati liberum ex vtraque area in alteram aspectum præbeant. Ad vtrumque autem huius ambulationis extremum vtrique ædificio ad dextram leuamque sito adiunctæ sunt scalæ in ipsorum ædificiorum vsum comparatæ.

Vtrumque hoc ædificium ad dextram leuamque excitatum duplici attollitur contignatione, collocata insuper habitatione, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit: tribusque decoratur membris tentoriorum more fastigiatis, quorum duo, quæ ad hortum pertinent, cæterorum altitudinem vna contignatione superant.

In postico autem inter prædicta duo membra, quæ cæterorum altitudinem superant, excitatum est quartum ædificium ad contignationem duplicem assurgens, posita insuper habitatione, cui infimæ tecti partes in parietum vicem cedunt: atque hæc omnia suas habent commoditates, vt ex ichnographia perspicere potest.

Totius autem ædificij substructio, connumeratis duabus cellis vinariis, duabusque latinarum so-

XXV III.

HOc ædificium hexagona constans figura sex ostentat facies, quarum tribus adstructa sunt membra tentoriorum instar fastigiata: reliquis verò tribus additæ ambulationes, quarum secunda cõsignatio subdialium pauimentorum more extructa est, vt per eas in illa membra mutuus pateat transitus. Hæ ambulationes arcem triquetram isopleuram ambiunt & continent, in cuius quolibet angulo collocatæ scalæ cuique ex ipsis membris tentoriorum more fastigiatis seruientes, tribusque ambulationibus & subdialibus pauimentis communes, vt ex ipsa perspicui potest ichnographia. Quodlibet autem ex iisdem membris triplici distinguitur contignatione, præter supremam habitationem, quæ recti partibus infimis vt parietibus vitur.

Prima autem habitatio domesticis ministeriis accommodata nouem pedibus attollitur sub trabes, aut fornicis verticem, si concamerata erit: id quod ferè fit, & valde commodum mihi videtur, tum ad vitandum famulitij strepitum, tum ad auerendum culinæ nidorem, fumidique vini halitum: quamuis huius ædificij dimensio solam contignationem complectatur.

Altera habitatio pedes tredecim, tertia verò duodecim, sub trabes attollitur: suprema denique pedum vndecim ad suum lacunar altitudinem habet.

Porro quælibet habitatio instructa est tricliniis, cubiculis, vestiariis, latrinis, & conclauibus, quibus accedunt hypocausta, aliæque ad habitationis commoditatem pertinentia. Singulus autem ipsis membris suus est cellæ vinariæ fornix orgyiarum octo & semissis longitudinem, trium autem & semissis latitudinem habens: suæ quoque latrinæ, cum decem aut vndecim infumibulis.

Totius autem ædificij, cuius fundamenta orgyiam vnâ depresso latent, dimensio ter mille & septuaginta est orgyiarum.

IIMLXX.OF.

XXIX.

Totum ædificium particularibus quatuor ædificiis, atque media inter hæc area constat, adstructis ad singulos ædificij angulos membris tentoriorum more fastigiatis: inter quæ extrinsecus describitur ambulatio particularibus ædificiis coniuncta, & in subdialibus pauimenti morem tecta, vnde in hortos prata & agros prospectus patet. Totius autem ædificij facies quælibet orgyiarum est viginti, area verò in omnem partem orgyiarum sex.

Prima habitatio pedibus quatuordecim sub trabes elata duobus tricliniis distinguitur, itionibus duabus, quæ ad cubacula ducunt in ipsis membris tentoriorum more fastigiatis constituta, quibus accedunt vestiaria quatuor, conclauia duo, cum culinâ, & cellâ penariâ.

Secunda habitatio pedes tredecim inter vtramque contignationem alta, duo continet triclina, itionisque duas, vt in habitatione prima, cubacula quatuor, vestiaria totidem, cõclauia duo. Quid si fenestrarum situm in hac habitatione ita mutare velis, vt tres ipsarum decusses siue cruces paribus distantes intervallis constituas, quemadmodum secunda docet ichnographia: inter duo vestiaria, duo relinquuntur loca, quorum alterum cellæ oratoriæ, alterum hypocausto attribuas.

Tertia habitatio, quæ infimis recti partibus vt parietibus vitur, pedibus vndecim sub suum lacunar attollitur, inferiori nihil dissimilis habitationi, nisi quod supra triclina operæpretium fuerit tum cubacula, tum vestiaria constituere, intergerinorum scilicet parietum adminiculo.

Porro duæ sunt in hoc ædificio rectæ itionis scalæ, per quas in hortos exitus datur. Ipsius verò substructio, connumeratis duabus latinarum fossis, infumibulis triginta, cellisque vinariis, orgyiarum est ter mille & centum.

IIMC.OF.

XXX.

Parallelogramma est huius ædificij figura, cuius longitudo orgyiarum est triginta trium, latitudo verò in fronte orgyiarum duodecim semis. Totum autem ædificium particularibus continetur ædificiis duobus, quorum altitudo ab imis fundamentis ad summos parietes orgyiarum est octo.

Inter hæc particularia duo ædificia itio secundum longitudinem protenditur media, per cuius extre-

terna

trema patent in ædificium aditus, adiunctis ad singulos duobus fenestrarum decussibus, per quæ lumina in itionem infunduntur. Huius autem itionis duæ sunt contignationes, quarum summa pavimenti subdialis more tegitur in inferioris autem medio, duo posita sunt ostia, duæque rectæ itionis scalæ ad vtrumque particulare ædificium pertinentes, quorum alterum in vitroque sui extremo alias obtinet scalas. Ipsæ verò rectæ itionis scalæ ædificiorum altitudinem orgyis duabus superant, & tentorium modo fastigiantur.

Vtriusque autem ex particularibus ædificiis habitationes singulæ distinguuntur culinis, cubiculis, conclauibus, vestiariis, aliisque locis habitationi idoneis: in quibus octo & viginti caminorum numerus colligitur: ita vt tota substructio, connumeratis cellis vinariis, orgyiarum sit ter mille centum quadraginta.

XXXI.

IIIMCXXI.org.

A Edificium hoc particularibus quatuor continetur ædificiis tentorium modo tectis, decussata inter illa itione, cuius duæ contignationes subdialis pavimenti ratione insuper strata, quæque in quolibet sui extremo ingressum præbeat. Cuiusque autem ingressus loco duo sunt in secunda contignatione fenestrarum decusses, quibus lumina excipiantur. Singula verò ex iis particularibus quatuor ædificiis eidem itioni coniuncta tribus attolluntur contignationibus, quibus suprema incumbit habitatio, cui infimæ tecti partes in parietum vicem subeant. In ædificij fronte latitudo orgyiarum est sex & triginta, profunditas verò tredecim, connumeratâ scilicet itione media: altitudo denique orgyiarum novem, à soli nimirum superficie in altum orgyiarum septem semis, relictis in fundationem novem pedibus.

Prima cuiusque ex particularibus ædificiis habitatio famularibus attribuitur ministeriis: superiores autem duæ, tricliniis, cubiculis, & vestiariis distinguuntur. Idem iudicium de suprema habitatione, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, nisi quòd supra triclinium intergerinorum parietum ad miniculo cubacula collocari poterunt.

Ædificij autem totius quadraginta tres sunt camini, duæ rectæ itionis scalæ, & vnæ cochlides, cella vinaria orgyias duodecim & semissem longa: substructio autem orgyiarum est ter mille centum octoginta.

IIIMCXXX.org.

XXXII.

Hoc ædificium præcipuis tribus describitur membris tentorium more fastigiatis, quorum medium ab vitroque reliquorum pari distat intervallo, cui dextra laeva que adiacet area, quam ambulatio intermedia ab altero extremorum membrorum ad medium ducta bifariam distinguit. Horum trium ædificij membrorum, quorum medium reliqua duo longitudine & profunditate decem pedibus & dimidio superat, latitudo (connumeratis arearum maceris) in fronte orgyiarum est octo & triginta, decem profunditas, altitudo denique ab inis fundamentis ad parietes summos orgyiarum novem, ex quibus vna fundacioni debetur.

Prima cuiusque membri habitatio pedibus quatuordecim sub trabes elata, quòd nimirum plus lucis ipsi infundatur ambulationi, ex qua facilius per arcus ipsos in vtramque aream pateat aspectus, familiaribus tantum ministeriis dicata est.

Secunda habitatio, pedes duodecim tertia, vndecim vtraque sub trabes attollitur: suprema verò, quæ tecti partes infimas parietum loco accipit, decem altitudinis pedes sub suum lacunar obtinet.

Prima medijs ipsius membri habitatio triclinium familiare complectitur, conclauæ, cubiculum, conclauæ, & vestiariis, quibus accedunt rectæ itionis scalæ, circum quas relictus est communis quidam locus, per quem in anteriores areas datur ad reliqua duo ædificij membra transitus. In quorum membrorum altero continentur culina, cella penaria, cella vascularia, familiare triclinium, cella artonomica, & æconomica. Alterius verò membri dimidium quidem equili tribuitur, alterum verò dimidium cubiculis duobus in parificij & lixiij vsum comparatis adscribitur. Porro prima hæc trium membrorum habitatio octo infimbula continet.

Secunda medijs ipsius membri habitatio triclinio distinguitur, conclauis, cubiculo, vestiario, & conclauis altero, eadem scilicet, qua inferior, ratione. In secunda autem vtriusque reliquorum membrorum habitatione, singulis duo attribuntur cubacula, conclauia duo, & latrina totidem: ita vt in singulis liberum præbeat vsum itio quadam media, quæ cubacula distinguit, quæma 1-

modum ex ichnographia intelligi potest. Hæc autem trium eorundem membrorum habitatio vndecim infumibula continet.

Tertia habitatio paribus ac similibus describitur partibus, quibus inferior proxima.

Idem quoque iudicium de suprema omnium habitatione, quæ infimis tecti partibus parietum loco vitur. Vtrique autem extremo ex præcipuis illis ædificij membris suæ quidem sunt scalæ, bipertitum verò tectum, quò videlicet itio ipsa media subdialis pavimenti modo tecta maneat. Id quod ex ichnographia intelligi licet.

Totius ædificij huius, adiunctâ tamen cellâ vinariâ, quæ sub triclinium medij ex tribus membris effossa, orgyias septem longa, quatuor verò lata sit, substructio orgyiarum est ter mille ducentarum sexaginta.

111MCCXX.org.

XXXIII.

A Edificium hoc multis particularibus constat ædificiis duas areas obsepientibus, quarum prior orgyias nouemdecim in latitudinem, decem verò in profunditatem patet. Ad huius latera extructa sunt parua duo ædificia equili destinata, positis insuper horreis, relictaque ad vtriusque equilis extremum areola, quæ puteum contineat. Hæc ipsa area muro simplici siue macerâ in fronte clauditur, cuius medium in edes aditum præbet.

Ad eiusdem anterioris areae posticum excitatum est amplius ædificium, ex quo in vtramque areâ prospectus patet. In hoc autem ædificio duæ sunt contignationes, collocatis insuper horreis, in quarum ima tres describuntur arcus ex area priore in posteriorem transitum præbentes: ad alterum autem ipsorum arcuum latus, famulare positum est triclinium, vnâ cum lintei epularis apotheca, coquina, cellaque penaria, adiunctis etiam scalis: alterum verò latus cubiculo attribuitur, vestiario, cellâ pistoriæ & furnariæ, adiunctis itidem scalis, vnâ cum oratoria cella.

Superior contignatio distinguitur cubiculis, vestiariis, & conclauibus, quibus superstant horrea.

Eadem area posterior viginti quinque orgyiarum latitudinem habet, profunditatem verò tredecim: cui ad dextram læuamque posita sunt ambulationes, quæ in ima quidem contignatione quadratis positis pateant, in superioribus autem per fenestras lumina excipiant: ita tamen vtrinque ambulatione tecti partes infimæ in parietum vicem subeant. Cæterum per has ambulationes ex hoc in illud ædificium mutus datur transitus.

In postico huius areae posterioris excitatum est ingens ædificium, cuius multa sunt membra: Nam facies ea, quæ ad aream pertinet, quatuor decoratur membris tentoriorum more fastigiatis, quorum angularia duo rectorum scalarum vsum prebent: sed in eiusdem ædificij postico ad vtrumque ipsius extremum positum est membrum tentorii modo fastigiatum, cuius tres sunt habitationes, quarum singula triclinium continent, cui adiunguntur cubiculum, conclauis, & vestiarium in eodem ampliori sita ædificio, quod ad duas tantum habitationes affurgit, præter summam, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit.

Cæterum in commodiorem ipsorum tricliniorum vsum itio quedam a scalis ad scalas interius ducitur, ex qua in aream datur aspectus.

Totius ædificij viginti octo sunt camini, duæ rectæ itionis scalæ, & aliæ cochlides totidem, duo putei, duæ latinarum fossæ, quibus accedunt cellæ vinariæ: substructio autem, orgyiarum ter mille decem & trecentarum.

111MCCCX.org.

XXXIII.

A Edificiū hoc figura est parallelogramma, particularibus quatuor ædificiis constans, areisque duabus, quarum prior latitudinem habet orgyiarum nouemdecim semis, profunditatem verò orgyiarum duodecim semis. Hæc tum in fronte tum ad latera parietibus obsepia est. Ad vtrumque parietis in fronte excitati extremum posita sunt singula ædificij membra ad duas contignationes affurgentia, tectoque rotundo siue spherico insuper fastigiata, quorum latitudo profunditati equalis orgyiarum est trium semis. Vtraque verò contignatio cubiculo, vestiario, atque scalis instructa est.

Hanc ipsam aream in postico claudit vnum ex particularibus quatuor ædificiis, quæ ambulatio est parietibus vtrinque arcuatis instituta, per quos in vtramque aream aspectus datur: ita vt prima contignatio

gnatio pedes quindecim sub fornem attollatur, superior verò pedum quatuordecim altitudinem sub trabes habeat, ambulationisq[ue] fenestrata vsum præbeat, collocata in superitione, cui infimæ recti partes pro parietibus erunt.

Altera arca orgyias quindecim in omnes partes habet, quam in fronte claudit ambulatio prædicta, in postico autem altera ambulatio arcuatis quoque parietibus, isque in arca patentibus oblecta, paris cum aduersa ambulatione altitudinis, sed tecto subtenso, & subdialis pauimenti vsum præbente.

Cæterum ad ipsius arcae dextram laeuamque duo sunt ædificia reliqua in vtroque sui extremo membrum habentia tentorii more fastigiatum, quod vtriusque ædificij altitudinem vna contignatione vincit. Hæc autem ædificia cum membris adiunctis in prima habitatione distinguuntur triclinio, cubiculis tribus, vestiariis totidem, conclauis vno, & latrinis duabus, quibus accedunt tum recte tum cochlides scalæ ad vtramque ipsorum ædificiorum partem in fronte & postico excitatæ. Nam alterum ex angularibus membris duobus in fronte positis, culinæ, & cellæ penariæ attribuetur: vt ipsa docet ichnographia.

Secunda duorum ipsorum ædificiorum dextra leuâque sitorum habitatio haud absimilem inferiori commoditates habet, mutuum ad ipsa ædificia transitum ambulatione vtraque concedente.

Tertia habitatio infimis tecti partibus vt parietibus vitur, nec absimilem inferioribus descriptionem habet, præterquam in ipsis angularibus membris, vbi habitationis huius cubacula & vestiaria contignatione operiuntur, cui suprema incumbit habitatio, quæ infimis tecti partibus parietum loco vitur.

Totius ædificij quinquaginta sunt infumibula, rectæ duæ scalæ, aliæ cochlides duæ, duæ cellæ vinarie: substructio autem orgyiarum ter mille quadringentarū & octoginta. I I I M C C C L X X X . O R .

XXXV.

A Edificium hoc figura est rotunda, cuius diameter orgyiarum est octodecim. In ipsius autem centro quadrata est area sex orgyis in longum latumque patens, ita vt ad quemlibet ipsius angulum singulæ positæ sint cochlides scalæ, in vsum totius ædificij comparatæ, quod quadratam aream rotundo ambitu cingit, & tribus attollitur contignationibus, quarum ima quatuor constat ambulationibus in decussim siue cruce compositis, earumque singulæ triplici distinguuntur itione, quarum media reliquis duabus sit latior. Inter has verò ambulationes loca quatuor relictâ sunt trigona, quæ in eadem contignatione ima cubiculis, vestiariis, & conclauibus distinguuntur.

Superior contignatio quatuor habet triclinia supra ambulationes ipsas collocata, adiunctis cubiculis, conclauibus, & vestiariis, quæ ab inferioribus trigona spatia occupantibus nihil discrepant. Ipsa verò spatia in hac eadem contignatione pauimentorum subdialium more tecta manent.

Tertia habitatio, quæ tricliniis & ambulationibus incumbit, cubiculis, conclauibus, & vestiariis distinguitur, positâ in super habitatione summâ, cui infimæ tecti partes in parietum vicem subeunt, & pari describitur vsum ratione.

Hic verò notandum est à quatuor ipsis cochlidibus scalis vna contignatione superari particularium quatuor ædificiorum altitudinem.

Porro autem rotundum totius ædificij ambitum rotunda cingit area orgyias quinque semis in latitudinem patens, circum quam vndique fossa ducitur orgyiarum trium semis latitudinem habens, vtrinque muro ad tres pedes assurgente cincta. In eadem fossa quatuor constituta sunt ædificia ex diametro secundum ambulationum decussim aduersa, tentoriorum more fastigiatæ, & ad duas contignationes assurgentia: quorum vnum in rotundam aream ingressum præbet, alterum equili attribuitur, reliqua duo famularibus ministeriis accommodantur.

Aduertendum est autem ichnographiam ipsam partim ad primam contignationem, partim verò ad superiorem referri, quæ admodum ipsa loquuntur literæ circum ichnographiam descriptæ.

Totius ædificij quinquaginta sunt infumibula: substructio autem orgyiarum est ter mille octingentarum.

XXXVI.

I I I M C C C . O R G .

H Vius ædificij descriptio absoluta constat figura quadrata, ita vt in quouis ipsius angulo rotunda constitutur turris: in eius autem quadrati medio quadratū quoque extruatur mēbrum tentorii

D

more fastigiatum, ad singula cuius latera particulare decussatum siue in crucem adstruat ædificiū, vnde quatuor arearum sequatur distinctio, quæ ambulationibus cohereant: quarum quidem ambulationum interiores arcuati parietes circum ædificium ducuntur, cuius facies singulae orgyiarum octo & viginti longitudinem habent, adiunctis nimirum turribus, quarum hinc & illinc proiectura duas in ambitum orgyias sibi vendicat, altitudinem verò orgyiarum nouem, ex quibus septem semis à soli superficie ad parietes summos debentur, reliquum verò fundamētis attribuitur. Cuiuslibet autem areæ latus quodvis septem est orgyiarum pedumque duorum, demptis medijs ipsius ædificij quatuor angulis, quorum singuli pedes decem in suam excurrunt aream.

Medium ædificium tentorij more fastigiatum triclīnij vsum præbet cui in areas omnes patet aspectus, habetque longitudinem in omnes partes orgyiarum octo, in cuiusque medio excitatum est figura quadrata infumibulum apertis arcubus quatuor innixum.

Huic medio quæ ad latera sunt quatuor ædificia duplicibus in prima contignatione arcubus extructa sunt, ab ipso medio ædificio ad alias ambulationes ædificium totum ambientes continuatis: ex quibus, si cui videbitur, patere poterunt extra ædificium exitus.

Superior horum quatuor ædificij membrorum habitatio cubiculis, conclauibus, & vestiariis distinguitur, adscriptis suis cuique membro scalis.

Porro autem ad imam turrium habitationem per ipsas ambulationes datur aditus, ad superiorem verò per subdiale pauimentum.

Tertia eorundem quatuor membrorum habitatio ita (si videbitur) comparari poterit, vt infimæ tecti partes in parietum locum cedant: aut, si malis, ad turrium altitudinem asurget, ad quas vt detur transitus, media quædam itio relinquenda erit.

Totius autem ædificij triginta quinque sunt infumibula, quibus accedit cella vinaria pro triclīnij amplitudine sub ipsam effossa: substructio autem orgyiarum ter mille & nongentarū. IIIMXC.or.

XXXVII.

A Edificiū hoc figura est quadrata, mediā continens aream, circum quā quatuor sunt ambulationes arcuatis parietibus ex vtraque parte patentibus institutæ, subdialeque pauimenti in morem tecti. Ad quemlibet autem ipsius areæ angulum singula extructa sunt quadrata ædificij membra, quæ rectæ itionis scalas complectantur, adiunctis extrinsecus ad vtrumque eorundem singulorum membrorum latus aliis quoque membris tentoriorum more fastigiatis.

Horum quatuor particularium ædificiorum quodlibet ad duas assurgit contignationes: tamen si intermedium illud membrum, quod rectarum scalarum vsum adfert, tres habeat contignationes, excitata in super turricula sphaerico tecto operta, quam subdiale ambit pauimentum.

Prima habitatio pedes sedecim alta, in vno quidem quatuor ædificiorum equili attribuitur, in altero autem famularibus ministeriis adscribitur: in reliquis duobus, triclīniis, cubiculis, vestiariis, & cæteris id genus distinguitur.

Secunda habitatio pedibus tredecim sub trabes elata pari ratione triclīniis, cubiculis, vestiariis, & conclauibus describitur.

Suprema habitatio infimas tecti partes parietum loco accipit, vbi (si videbitur) supra quodque triclīnium cubicula constituent intergerinorum scilicet parietum adminiculo.

Totius autem ædificij triginta tria sunt infumibula, scalæ rectæ quatuor, cum viniis cellis: substructio verò orgyiarum est quater mille quadringentarum & septuaginta. IIIMCCCCXX.org.

XXXVIII.

Hoc ædificium figura est quadrata, septem particularibus constans ædificiis, quorum vnum in fronte, alterum ad leuam, tria in postico tētoriorum more fastigiata, ac ponē ipsa duo alia, omnia inter se coniuncta. Porro singula totius ædificij latera duas & triginta orgyias in longitudinem patent, non connumeratis duabus scalis, quarum latitudo septem est pedum, dempto præterea eiusdem ædificij sphaeristerio.

Ædificium in fronte excitatum tribus decoratur membris tentoriorum more fastigiatis, quorum medium in ipsas ædes aditum patefacit, reliqua duo in extremis sunt posita. Huius autem particularis ædificij altitudo nouem est orgyiarum, quarum septē cum pede vno sunt à soli superficie in altū, reliqua

reliqua verò fundationi tribuuntur ita tamen vt ipsa membra tria reliquas particularis huius ædificij partes, quæ ad duas assurgunt contignationes, vna contignatione superent, positis insuper horreis.

Prima contignatio fornicata describitur ambulatione, quæ tribus orgyis & semisse sub fornecem attollitur.

Secunda contignatio pedibus quatuordecim sub trabes elata ambulationis quoque vsum præbet, in cuius medio supra ædificij aditum oratoria collocatur cella.

Cæterum secunda & tertia contignationes vtriusque membrorum ad extrema huius ædificij posteriorum cubiculis destinantur, additis suis cuique membro scalis.

Alterum ex particularibus septem ædificiis ad læuam situm in ambulationis gratiam contignatione duplici comparatum est, posito insuper horreo. Ad primam contignationem quinque pedum ascensus patet, vt ipsius pauimentum æquabile sit tabulato ædificiorum in postico extructorum.

Superior verò contignatio, quæ per fenestratos parietes lumina capit, in commodiorem proximorum tentorij vsum constituitur.

Ad duos aræ angulos in postico duo sunt membra tentoriorum more fastigiata, quæ ad quatuor assurgunt contignationes, quibus suprema incumbit habitatio, quæ infimæ tecti partes parietum loco accipit.

Prima contignatio pedes quinque à soli superficie sublata, pedibusque quatuor in terram depressa, vt altitudo tota noem sit pedum sub fornecem, famularibus attribuitur ministris. Inter hæc autè angularia duo membra tertium est in medio situm, quod rectæ itionis scalas complectitur in posticorum quoque ædificiorum gratiam comparatas.

Altera contignatio eorundem angularium membrorum pedibus sedecim sub trabes elata distinguitur hypocausto, trichinio, cubiculo, conclau, vestiario, atque latrinis, adiunctis scalis in propinquo ædificio excitatis.

Tertia contignatio pedibus quatuordecim sub trabes elata non dissimilem inferiori descriptione habet, quanquam ipsius hypocausti loco cubiculum (si videbitur) constitui potest, per quod in trichinio transitus dabitur, nisi mauis sublato hypocausto trichinij longitudinem amplificare.

Quarta contignationis pedibus duodecim sub trabes elata similis est descriptio.

His autem membris tentoriorum more fastigiatis adiunctum est ponè ædificium ad tres assurgens contignationes, quarum suprema subdialis pauimenti in morem tecti tertiam contignationem superiorum membrorum angularium altitudine æquat. Hoc autem ædificium itionibus modò destinatum est, ita vt eius contignationes singulæ lumina tum ex aræ, tum per sua cuiusque contignationis extrema excipiant, vbi duæ adscriptæ sunt scalæ in eorundem membrorum vsum comparatæ.

Postremum est ædificium huic in postico adiunctum, cuius tres sunt contignationes, quarum duæ, quæ per posticam & latera lumina hauriunt, eiusdem subdialis pauimenti altitudinem æquant. Nam prima contignatio altitudinem secundæ eorundem membrorum contignationis attingit, cuius pars vna equili tribuitur, altera verò cubiculis, cellæ furnariæ, cellæ pistoriæ, aliisque necessariis adscribitur locis.

In secundæ contignationis medio positum est trichinium, cui ad latera adiuncta sunt duo cubacula, quorum alterum alteri ingressum præstat, vestiariū, conclauē, atque locus exonerandæ alio idoneus: huc verò per itionem, de qua antè diximus, ingressus patet.

Tertia & suprema habitatio amplissimi trichinij vsum præbet, quod in totius ædificij huius longitudinem patet, supremæ contignationis atque horrei altitudinem habet, & arcuato lacunari decoratur.

Totius porrò ædificij, cui & hippodromus & sphaisterium adiunguntur, camini sunt duo & triginta: structura verò quinquies mille sexcentarum & sexaginta orgyiarum.

VMDCLX.org

XX XIX.

A Edificium hoc longitudinem habet in fronte orgyiarum triginta trium, in lateribus autem orgyiarum viginti duarum semis profunditatem, per cuius medium concamerata ducitur ambulatio, eaque duplex, & arcuatis vitro citroque parietibus septa. Ad vtrumque huius ambulationis extremum adstructa sunt membra duo tentoriorum more fastigiata, interiectam hinc illinc aream ex parte continentia: quorum singulis suæ additæ sunt scalæ, interiectis inter eas fenestris, quibus lumina in ambulationem infunduntur. In vtriusque autem aræ medio excitatæ sunt vitro citroque, rectæ iuonis scalæ eidem ambulationi coniunctæ.

Duæ sunt ambulationis contignationes, quarum vtrique per fenestras octo vtrique lumina capit

superiori autem subtenſum impoſitum eſt tectum pauimenti ſubdialis in morem, quod tertie eorundem membrorum habitationi perinde ſeruiat, atque inferiores contignationes inferioribus eorundem membrorum habitationibus: quorum particularis deſcriptio ex ipſa perſpici poteſt ichnographia.

Singulis verò ex his quatuor membris camini duodecim adſcribuntur, effoſa ſubtus cella vinaria, cuius longitudo orgyiarum ſit octo duorumque pedum, latitudo verò orgyiarum quatuor. Totius autem ædificij ſtructuræ quinquies mille ſexcentarum & octoginta eſt orgyiarum.

V M D C L X X X. org.

XL.

Quadrageſimum ædificium particularibus quatuor ædificiis inter ſe iunctis continetur aream includentibus, cuius ſingula latera orgyiarum ſunt viginti ſeptem ſemis, deſcripta circum aream ambulatione ipſis quatuor ædificiis coniuncta, cui ſubtenſum imponitur tectum.

Totius ædificij quadrata figura compoſiti facies ſingulæ longitudinem habent vnus & quadraginta orgyiarum, altitudinem verò orgyiarum octo, quarum ſeptem videlicet à ſoli ſuperficie in altum patent, reliquum verò fundatiōni conceditur. Singulis autem huius ædificij angulis adſtructurum eſt membrum tentorij figura tectum, quod extra quatuor illa ædificia excurrit pedibus quatuor ex vtraque parte, eorūque altitudinem duabus orgyis vnōque pede ſuperat.

Prima habitatio miniſteriis æconomicis deſtinata nouem pedibus ſub trabes attollitur, in eamque patet quatuor pedum deſcenſus.

Secunda habitatio pedibus tredecim ſub trabes elata diſtinguitur tricliniis, cubiculis, conclauibus, veſtiariis, ipſoque ſubdiali pauimento, quod itionis vſum præbet.

Tertia habitatio pedibus vndecim ſub trabes elata non diſſimiles habet inferiori habitationi commoditates.

Suprema habitatio, quæ in præcipuis quatuor ædificiis quarta eſt, ſed in angularibus quinta, infimis tecti partibus vt parietibus vitur, cuius eadem ſunt, quæ inferiorum habitationum, commoditates. In hoc autem ædificio effoſa ſunt ſub amplius illud triclinium, quod itionis vſum præſtat, cella vinaria, quæ imæ habitationi æconomicis miniſteriis adſcriptæ reſpondeant.

Totius porro ædificij nonaginta quinque ſunt infumibula, ſubſtructio autem orgyiarum ſexies mille ſexaginta.

V I M I X. org.

XLI.

AEdificium hoc figura eſt quadrata particularibus quatuor conſtans ædificiis, adſtructis ad quemlibet angulum mebris ſingulis tentoriorum more faſtigiaris. Horum in medio quadrata eſt area, cuius latus quodlibet orgyiarum eſt vndecim ſemis, quāque omni ex parte cingit ambulatio arcuatis inſtructa parietibus, ac ſubdialis pauimenti more tecta. Totius autem ædificij longitudo in frōte eſt orgyiarum ſeptem & triginta, totidēque profunditas, adiunctis ſcilicet angularium membrorum proteſtutis: altitudo denique orgyiarum decem, connumeratis in fundationem octo pedibus.

Prima habitatio quatuordecim pedibus ſub trabes alta, non connumeratis tribus pedibus, qui in ipſius ædificij ingreſſu aſcenſui debentur, diſtinguitur in particularibus quatuor ædificiis, tricliniis quatuor, quorum vnum in ædificij longitudinem pater orgyiarum ſcilicet viginti quinque: quod triclinium, ſiue mauiſ itio, trium reliquorum ædificiorum exemplo in cubicula ſcilicet & veſtiaria diſtingui poterit. Ex quatuor verò angularibus membris vnus quidem habitatio prima coquina, cella penariæ, & famulari triclinio adſcribitur: reliquorum autem trium eadem habitatio triclinio, conclauis, cubiculo, veſtiario, & latrinis attribuitur.

Secunda habitatio pedes tredecim inter vtramque contignationem alta pares inferioribus commoditates habet, poſitis ſupra culinam cubiculo, & veſtiario.

De tertia habitatione, quæ pedibus decem ſub trabes attollitur, idem eſt iudicium, idēque de ſuprema omnium habitatione, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit.

Totius porro ædificij ſeptuaginta ſex ſunt camini, duæ rectæ itionis ſcalæ, quatuor latrinarum ſoffæ,
cella

cella vinaria in orgyiarum viginti quinque longitudinem patens:structura verò sexies mille trecentarum quadraginta orgyiarum.

XLII.

VIMCCCXL.org.

A Edificium hoc particularibus sex constat ædificiis, quorum media quatuor aream includunt, circum quam ipsis coniuncta ædificiis ambulatorio describitur, pavimenti subdialis in morem tecta. Hæc quidem particularia quatuor ædificia tricliniis distinguuntur, cubiculis, cœclauibus, balneis, vestiariis, aliisque habitationum membris. Ex ipsis autem duo illa, quæ dextram sequamque obtinent, tribus attolluntur habitationibus, præter supremam, cui partes tecti infimæ in parietum vicem subeunt: sed duabus tantum cum ea, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, attolluntur reliqua duo in fronte & postico sita.

Ex propolitis sex ædificiis reliqua sunt duo, quorum singula tres ostentantia facies, & quatuor prioribus coniuncta singulos hortos obsepiunt, ita ut alterum æquilia contineat: alterum verò partim ministeriis domesticis tribuatur, partim verò tricliniis famularibus, cubiculisque in hospitum gratiam comparatis distinguatur. Porro utrumque hoc ædificium particulare vnica attollitur contignatione, collocatis insuper horreis.

Totius autem ædificij nonaginta octo sunt camini, duæ cellæ vinariæ: substructio verò sexies mille sexcentarum & sexaginta orgyiarum.

VIMDCIX.org.

XLIII.

Totum hoc ædificium membris quinque tentoriorum more fastigiatis constat, quorum vnum in medio situm est, reliqua verò singulis ipsius membri lateribus paribusque interuallis aduersa, & interiectis ambulationibus singulis ipsi medio coniuncta, decussis, siue crucis figuram referunt. Harum ambulationum duæ sunt contignationes, quarum prima parietibus continetur in arcus distinctis, per quos in areas quatuor, quæ quadratam totius ædificij descriptionem efficiant, vicissimque ex vna area in aliam datur transitus: superior verò decussatis fenestris lumina capit: tertia autem itionis usum præstat, & tecti partibus infimis ut parietibus vitur.

Eadem quinque membra tribus attolluntur habitationibus, præter supremam, quæ infimas tecti partes parietum loco habet. Earum habitationum infimæ in ipsis videlicet quatuor membris, quæ decussis ipsius extrema tenent, ita comparatæ sunt, ut ex illis vna equili concedatur, tres verò reliquæ domesticis attribuantur ministeriis. In superioribus autem habitationibus continentur triclinia, cubacula, conclavia, vestiaria, balnea, aliæque habitationum loca, additis suis cuique membro scalis.

Sed medium membrum ima sui parte communem quandam habet locum, & ingressus quatuor: quorum singulis adscriptæ sunt singulæ rectæ itionis scalæ distinctis gradibus, & singularum ascensu libero, quæ omnes in secundam habitationem conueniunt, ubi non absimilis inferiori occurrit locus, ex quo in quatuor ambulationes ad suum quæque membrum pertinentes datur egressus. Atque hic quidem tum loci ipsius communis, tum scalarum quatuor ordo in superioribus quoque observatur contignationibus.

Totius porro ædificij structura, adiunctis cellæ vinariæ sub quolibet membro, præterquam sub equili, effossæ fornicibus duobus (exceptis tamen muris, quibus rota obsepiunt descriptione) orgyias complectitur sexies mille septingentas & viginti.

VIMDCXXX.org.

XLIIII.

A Edificium hoc figura quadrata est, excitatis in quolibet angulo membris singulis tentoriorum modo tectis, quæ media diuiduntur ab ipsius quadrati diagoniis.

Hæc autem membra quatuor tribus constant habitationibus, præter supremam, quæ infimis tecti partibus parietum vice vitur, ita ut contignatione vna superent altitudinem particularium quatuor ædificiorum ipsi membris interiectorum.

Media autem area septemdecim orgyias longitudinis in omnes partes habet, circum quam describitur arcuatis parietibus ambulatorio, cuius subtensum tectum pavimenti subdialis usum præbet. Distinguitur autem quodlibet ex ipsis membris & particularibus ædificiis in necessaria habitationum loca,

adiunctis cellis vinariis, rectis duabus scalis, cochlidibus quatuor, sex & centum caminis.

Totius porro ædificij substructio orgyiarum est septies mille & trecentarum. VIIMCCC.org.

XLV.

A Edificium hoc particularibus quatuor constat ædificiis quadratam aream obsepientibus, quæ orgyis quatuordecim in quodvis latus patet, adiunctis cuilibet angulo extrinsecus scalis. Horum autem ædificiorum quatuor singula orgyiarum decem profunditatem habent, totidemque altitudinem, ab imis nimirum fundamentis ad summos parietes.

Per medium autem atque in fronte cuiuslibet horum quatuor ædificiorum concamerata describitur arcuatis parietibus ambulatio subdialis pavimenti more tecta, cuius altitudo orgyiarum est quinque, quantum videlicet prima & secunda cuiusque horum ædificiorum habitationes attolluntur, quarum ima ministris œconomicis attribuitur: superior verò tricliniis, cubiculis, & vestiariis distinguitur.

Sed tertia singulorum ædificiorum habitatio in duo diducitur membra tentoriorum more fastigiata, per quæ media & secundum cuiusque frontem ipsa subdialia pavimenta ducuntur. Porro eadem illa membra tentoriorum more fastigiata distinguuntur tricliniis, cubiculis, vestiariis: nec dissimilis est ratio supremæ habitationis, quæ infimas tecti partes parietum loco accipit, in cuius gratiam singula scalarum summam istam habitationem superant.

Totius ædificij sexaginta octo sunt camini, quibus accedunt cellæ vinariæ, & latrinatum fossæ, ita ut substructio orgyiarum complectatur septem millia cum triginta & quadringentis.

VIIMCCCCXXX.org.

Hic verò notandum est ichnographiam partim ad primam habitationem, partim ad supremam referendam esse.

XLVI.

Hoc ædificium figuram refert literæ capitalis quæ Regio nomini præfigitur, ita ut particularibus tribus cõstet ædificiis, quorû vnum ad dextram, alterum ad lævam, tertium verò inter hæc medium, iisdemque cõiunctum, figuram literæ H absoluit, arcusque duas distinguit, quarum singule orgyias viginti in quadrati formam continent. Huius autem intermediij ædificij ima contignatio vtrinque patentibus extruitur ambulationibus, in quarum medio excitatum est membrum tentorij more fastigiatum, per quod transitus datur.

Secunda eiusdem intermediij ædificij contignatio ambulationibus quoque tribuitur in fenestrarum decussis patentibus, ita ut cæteris particularibus ædificiis inferuiant, quemadmodum & supremam contignatio, quæ infimis tecti partibus ceu parietibus vtitur.

Vtrumque ædificium ad dextram lævamque excitatum tribus decoratur membris tentoriorum more fastigiatis, quorû vnum in medio, reliqua duo extrema tenent. Horum singula ad tres assurgunt contignationes, præter supremam, quæ infimas tecti partes parietum vice accipit, cum tamen duabus modò contignationibus describantur interiectæ his membris vtriusque particularis ædificij partes. Ceterum inter eadem membra ad aream pertinet ambulatio arcuatis parietibus patens, & subdialis pavimenti more tecta.

Horum verò membrorum singula cum adiunctis particularibus ædificiis singulas contignationes habent, tricliniis, cubiculis, vestiariis, & conclauibus distinctas: ut, scilicet, triclina sint decem, & cubicula triginta novem: connumeratis nimirum iis, quæ infimas tecti partes parietum loco accipiunt, quæque super triclina constituantur. His accedunt duæ tecti itionis scalæ, cum sex cochlidibus, quæ ad eorundem membrorum altitudinem assurgunt.

Porro ad vtramque aream, trium pedum ascensus est: ad latera verò duorum pedum descensus in hortos, ut ex ichnographia perspicitur.

Totius ædificij quatuor & septuaginta sunt camini: substructio verò orgyiarum est septies mille sexcentarum & quinquaginta.

VIIMDCL.org.

XLVII.

A Edificij huius figura est parallelogramma, cuius particularia quatuor sunt ædificia, quorû duo ad dextram lævamque sita ternis singula decorantur membris tentoriorum more fastigiatis: sex qui bus medium vnum est, reliqua autem duo angulos tenent: quorum proiectura extra latera particularium ædificiorû, trium est orgyiarum, vniûque orgyiarum ad extrema. Quæ verò in fronte & postico particula-

particularia extructa sunt ædificia, eorum singula ambulatione extrinsecus decorantur in pavimento subdialis vsus tectæ.

Cæterum totius ædificij latitudo in fronte orgyiarum est septem & quadraginta, profunditas vero orgyiarum triginta trium, adiuncta nimirum exteriore utraque ambulatione. In ipsius autem ædificij medio area est orgyias sex & viginti lata, octodecim vero profunda, cui dextra læuâque adstructæ sunt ambulationes in subdialis pavimenti vsus tectæ, quarum descriptio à superioribus nihil differt, ita ut omnium altitudo pedum sit quindecim.

Prima habitatio in fronte œconomicis ministeriis attribuitur: tres vero reliquæ tricliniis distinguuntur, cubiculis, conclauiibus, vestiariis, hypocaustis, aliisque partibus necessariis.

Superior habitatio pedibus tredecim sub trabes elata paribus similibusque describitur tricliniis, cubiculis, vestiariis, conclauiibus, aliisque necessariis partibus.

Suprema quatuor particularium ædificiorum habitatio tecti partes infimas parietum loco accipit: ita ut omnium eadem sit altitudo, præterquam membrorum tentorii more fastigiatorum, & scalarum rectarum, quæ particularium quatuor ædificiorum altitudinem una contignatione superant. Præterea sub ædificium in fronte excitatum pro modo longitudinis eius effosæ sunt cellæ vinariæ: totiusque ædificij sexaginta sunt camini, rectæ scalæ quatuor, cochlides tres: substructio autem orgyiarum septies mille decem & octingentarum.

V I I M D C C C X . org.

XLVIII.

Ædificium hoc rhombi figura extructum particularibus quatuor constat ædificiis, posita in medio area: quorum singula ad duas assurgunt habitationes, præter supremam, quæ infimis tecti partibus pro parietibus vitur.

Prima habitatio duplicibus tribuitur ambulationibus: secunda vero, cum suprema, distinguitur tricliniis, cubiculis, vestiariis, & conclauiibus.

Porro ad singulos totius ædificij angulos adstructa sunt extrinsecus singula membra tentorium more fastigiata, tribus contignationibus elata: quorum primum, quæ scilicet datur in ædes ingressus, rectis duabus instructum est scalis: reliquorum autem trium singula singulas habent scalas, vnde in aream patet aspectus.

Ex his quatuor membris vna prima habitatio famularibus ministeriis attribuetur: superiores vero, quemadmodum & quælibet reliquorum trium membrorum habitationes, tricliniis, cubiculis, vestiariis, & conclauiibus adscribentur.

Cæterum totius ædificij sexaginta sunt camini, quibus accedunt vinariæ cellæ, ita ut vniuersa substructio orgyiarum sit octies mille & viginti.

V I I I M X X . org.

XLIX.

Ædificium hoc decagoni extructum est figura, mediam obsepiens aream, cuius diameter est orgyiarum septemdecim. Huius autem ædificij ima contignatio arcuatis continetur parietibus, superior per fenestrarum decussis lumina capit, suprema vero subdialis pavimenti ratione elaboratur.

Porro ad quinque ipsius decagoni latera extrinsecus adstructa sunt membra quinque tentorium more fastigiata: quorum singula tribus distinguuntur habitationibus præter supremam, cui infimæ tecti partes in parietum vicem subeunt, continentque triclinium, cubiculum, conclaue, vestiarium, & latinas, adiunctis cochlidibus scalis, nouemque caminis, ita ut omnium simul quinque ædificiorum sint quadraginta quinque camini.

Prima area in ædificij ipsius fronte sita orgyias viginti in quadratum patet, quam dextra læuâque partem obsepiunt ædificia duo in gnomonem orthogonium composita, & ad vnicam contignationem elata, quarum altera equili tribuitur, altera œconomicis ministeriis, coquina nimirum, cellæ penariæ, furno, & cellæ pistoriæ conceditur, quibus accedit & alia cella lixiuio destinata. Supra hanc contignationem collocata sunt horrea, effossis sub altero horum particularium ædificiorum cellis vinariis. Inter hæc autem ædificia in ædes patet aditus, ut ex ipsa perspicui potest orthographia.

Hic verò notandum est totius ædificij descriptionem foliis duobus contineri, quorum alterum ichnographiam, alterum vero orthographiam exhibet, vbi coëgit me spatij angustia orgyiam in facie laterali contractiorem, quam in fronte & postico efficere.

Totius ædificij substructio orgyiarum est octies mille decem & octingentarum.

VIIIMDCCCX.org.

L.

A Edificium hoc figura est quadrata, cuius singula latera tres & quadraginta orgyias in longitudinem patent, adiuncta nimirum quatuor angularium membrorum proiectura, quæ quidem & amplitudine, & proiectura, & altitudine ab aliis vincuntur membris, quæ in cuiusque lateris medio excitata sunt.

Aræ in omnes partes longitudo orgyiarum est sex & viginti, circum quam inter ipsa totius ædificij membra ad dextram quidem interiectæ sunt ambulationes quatuor in orthogonij gnomonis formam compositæ, & arcuatis parietibus inferiùs septæ: ita ut superior contignatio infimis tecti partibus parietum vice utatur. Ad lævam autem sunt & aliæ ambulationes quatuor parietibus fenestris cinctæ, quæ itionum usum præbeant.

Ex ipsis autem totius ædificij membris alia rectas, alia verò cochlides habent scalas: ut habitandi commoditates taceam, quas ipsa præ se fert ichnographia.

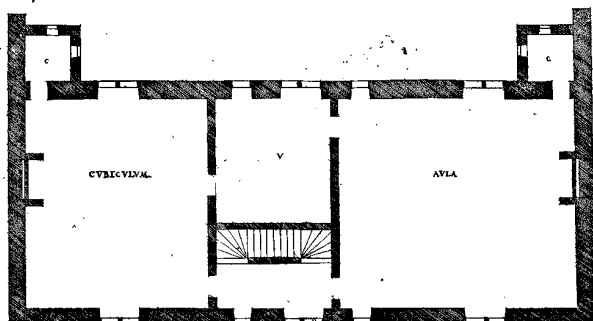
Totius autem ædificij substructio, connumeratis cellis vinariis, orgyiarum est nonies mille decem & centum.

IXMCCX.org.

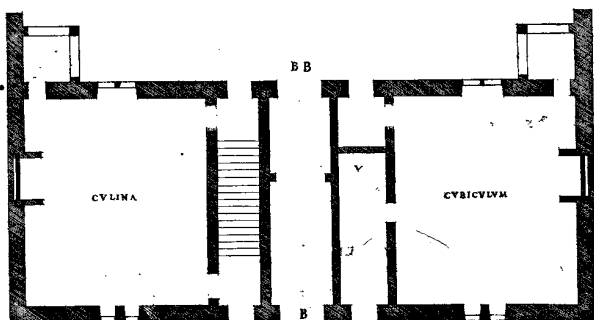
FINIS.

E typographia Benedicti Præuotij, ad clausum
Brunellum, via Frementella, sub stella aurea,

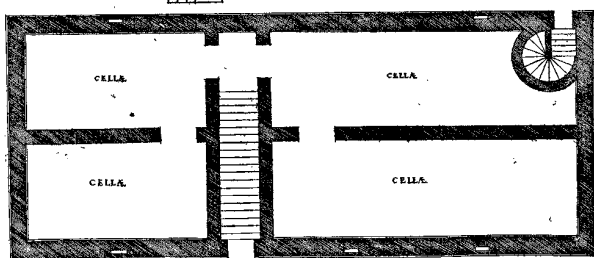
1559.

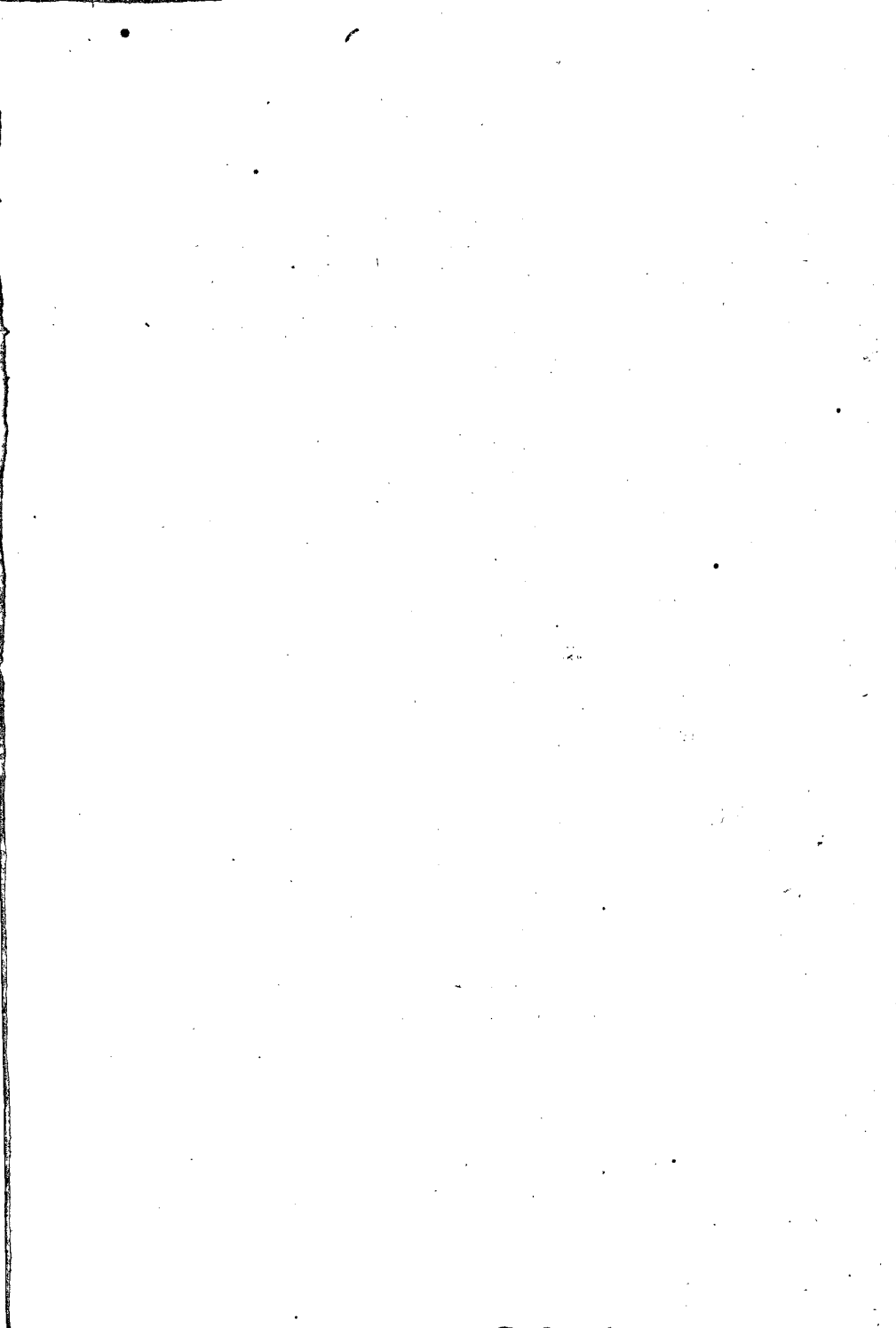
SECUNDA ICHNOGRAPHIA SECUNDA CONTIGNATIONIS

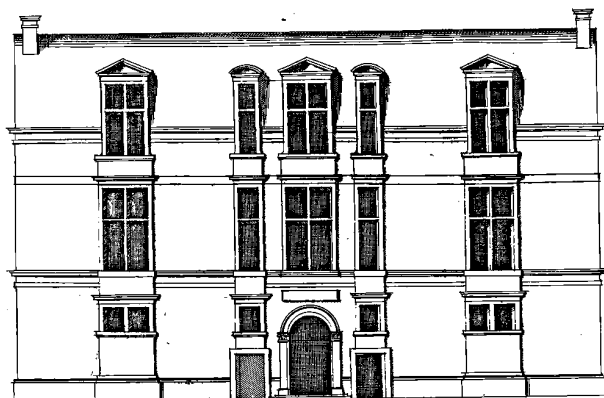

PRIMA ICHNOGRAPHIA PRIMÆ CONTIGNATIONIS

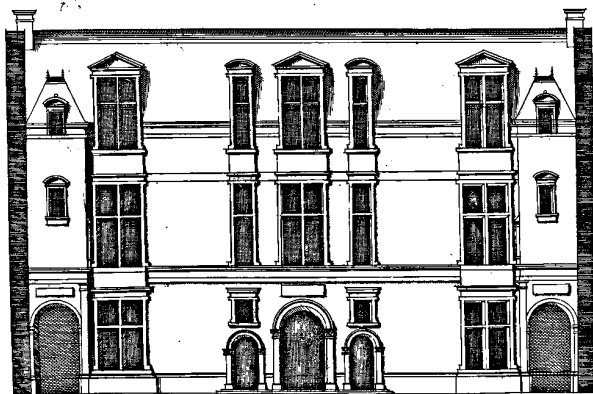
ICHTNOGRAPHIA CELLÆ VINARIÆ

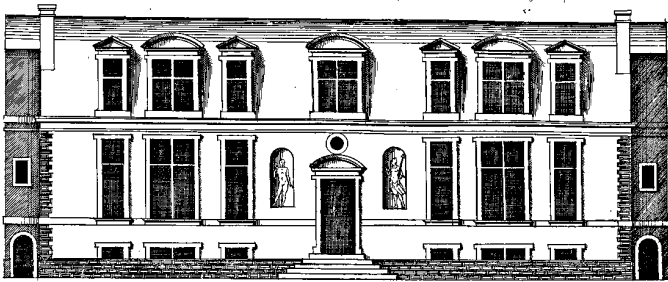
FACIES ANTERIOR IN VIAM SPECTANS

LITERA NOTATA B

FACIES POSTERIOR IN AREAM SPECTANS

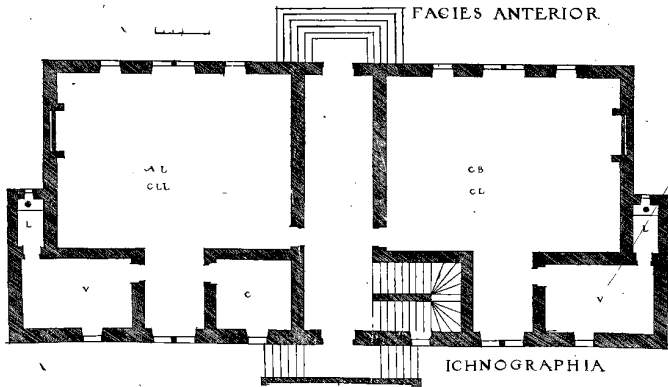
NOTATA LITERA BB

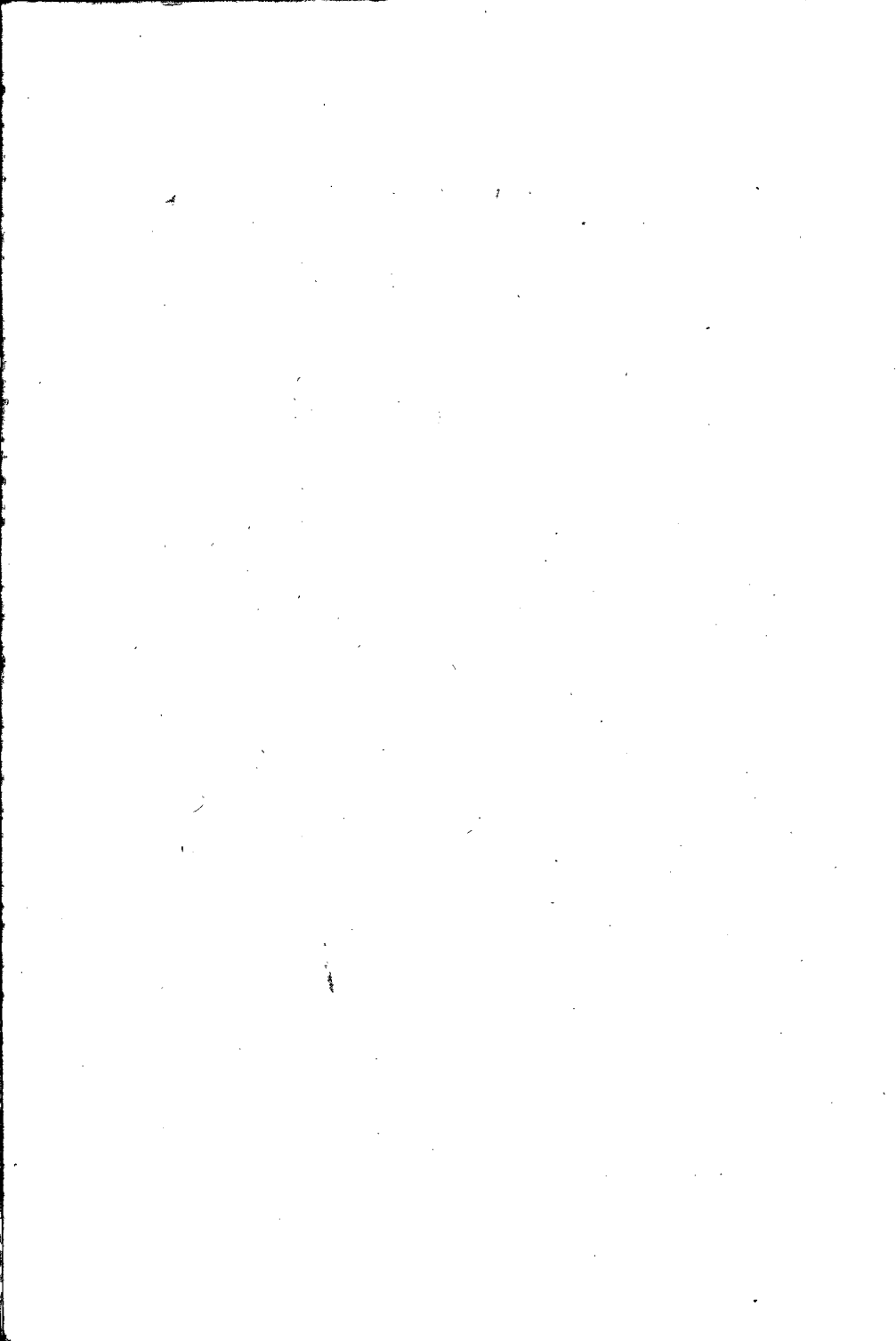
FACIES POSTERIOR

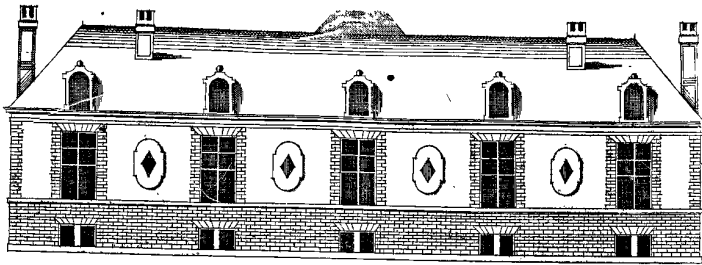
FACIES ANTERIOR

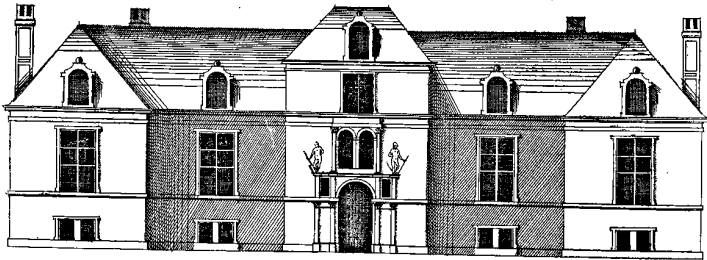
ICHTNOGRAPHIA

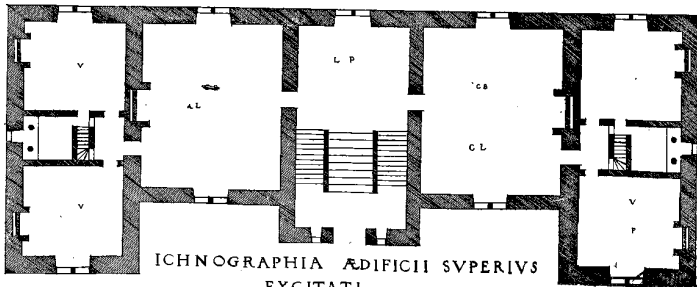
III

FACIES POSTERIOR

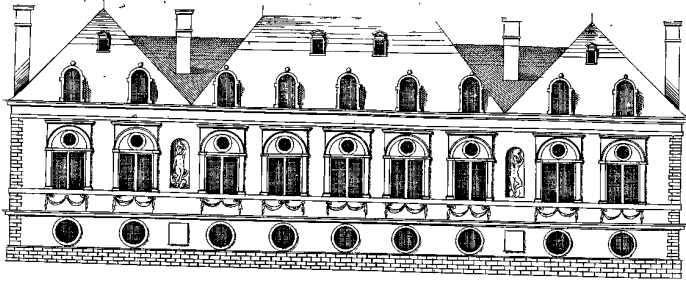
FACIES ANTERIOR AEDIVM QVA
PATET ADITVS

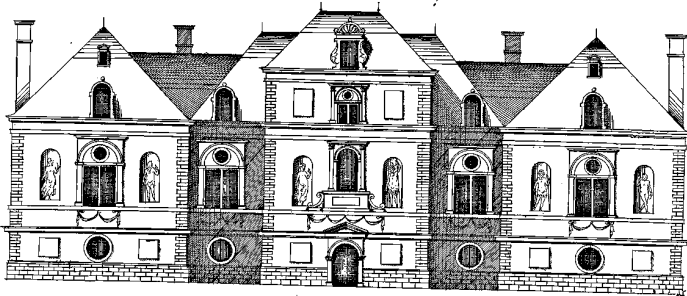
ICHTHOGRAPHIA AEDIFICII SUPERIORIS
EXCITATI.

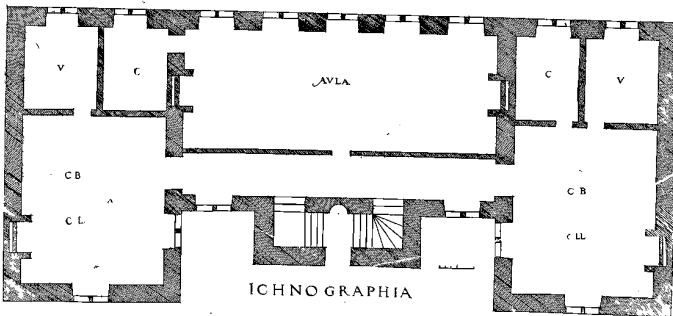
III

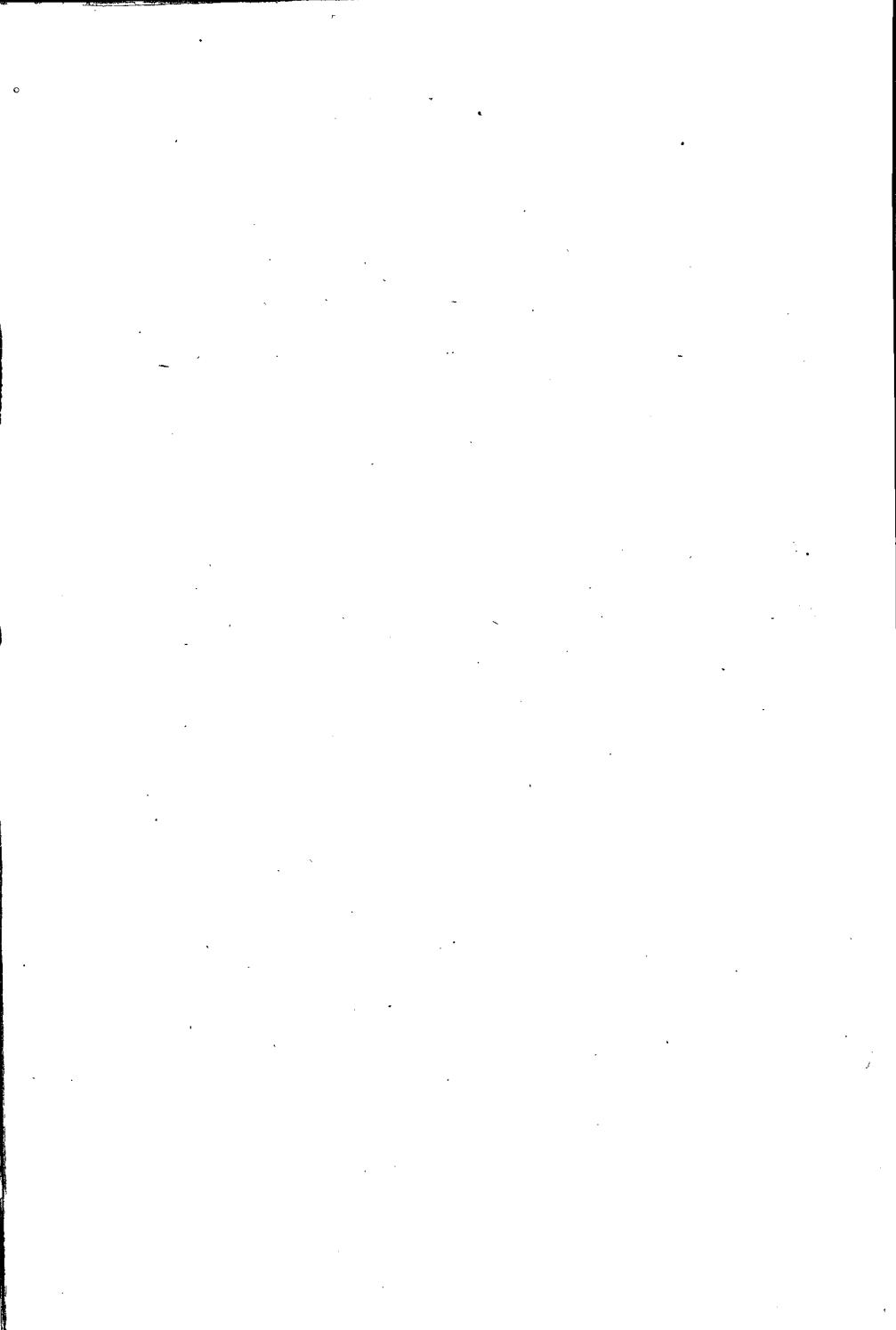

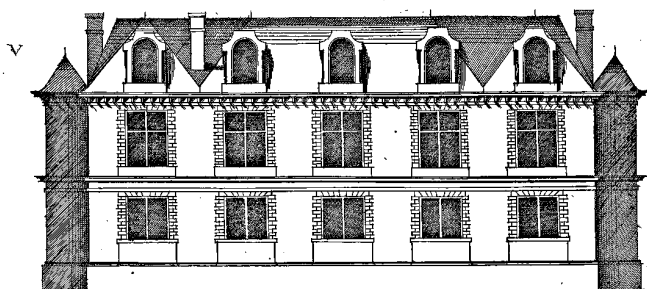
FACIES POSTERIOR

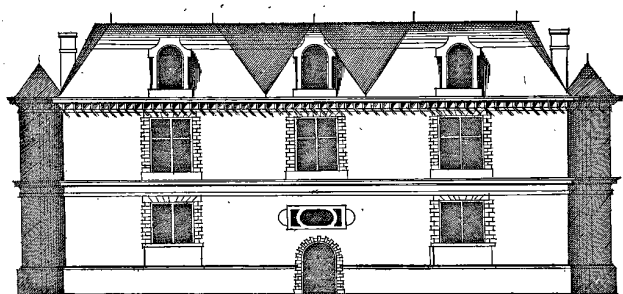
FACIES ANTERIOR

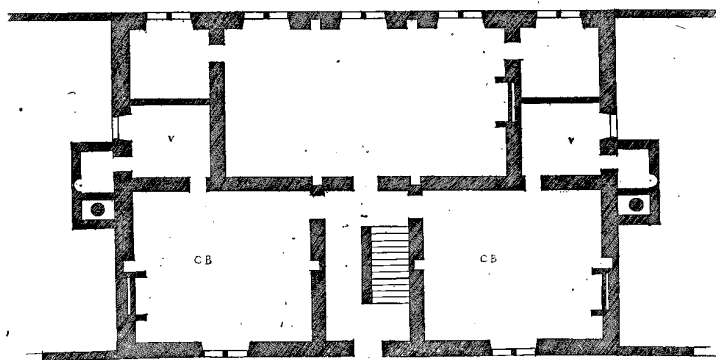

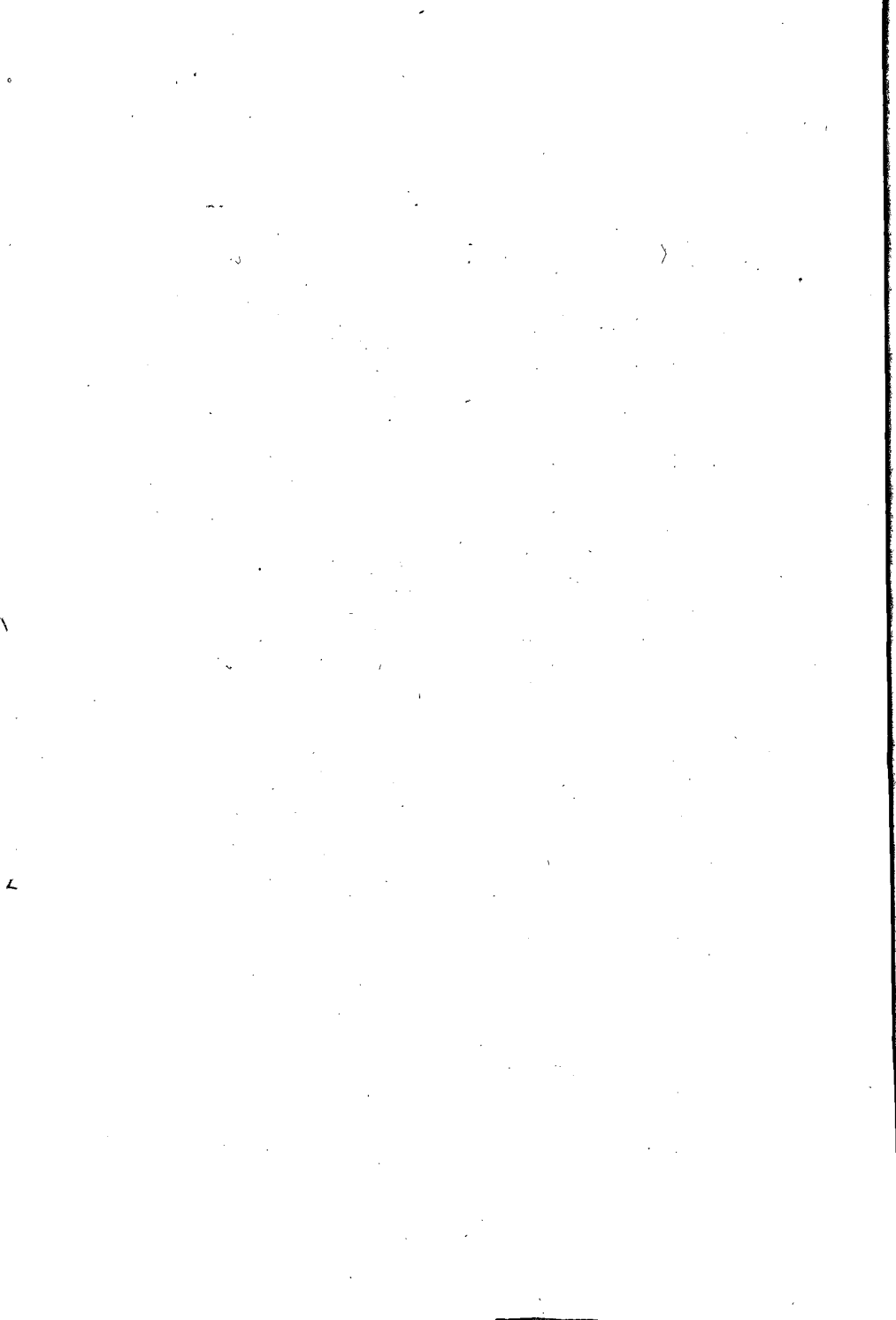
FACIES POSTERIOR

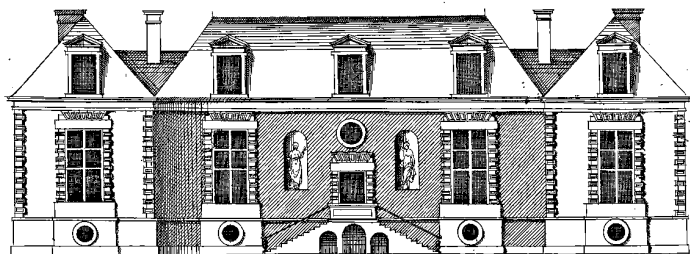

FACIES ANTERIOR

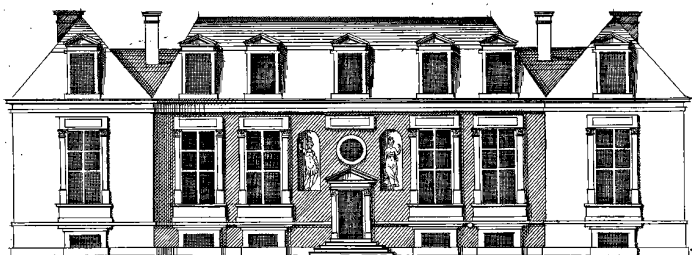

ICHOGRAPHIA

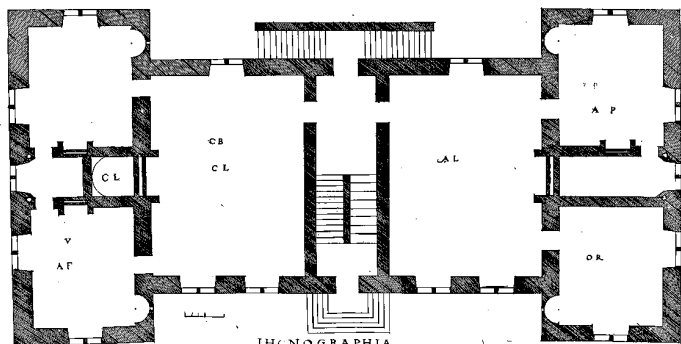

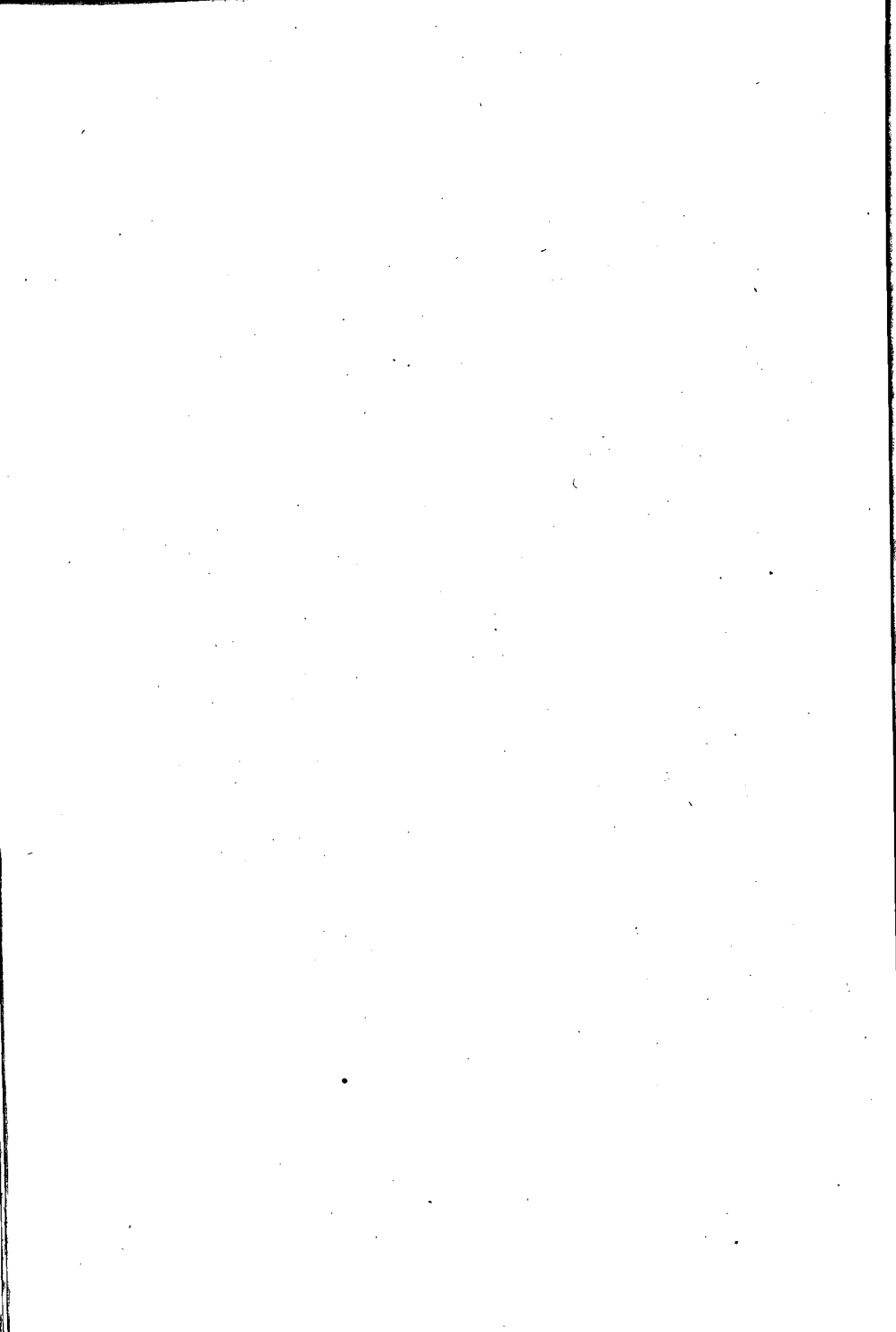
FACIES POSTERIOR AD HORTVM SPECTANS

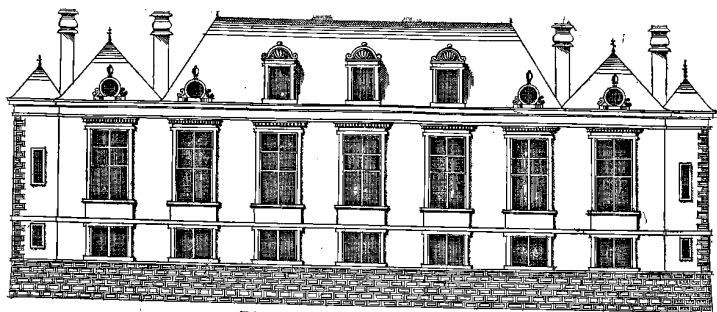

FACIES ANTERIOR IN AREAM SPECTANS

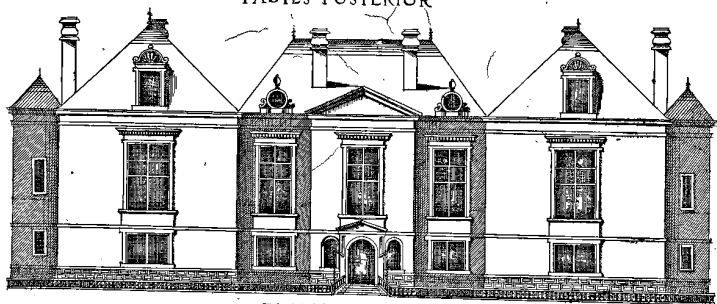

IHCNOGRAPHIA

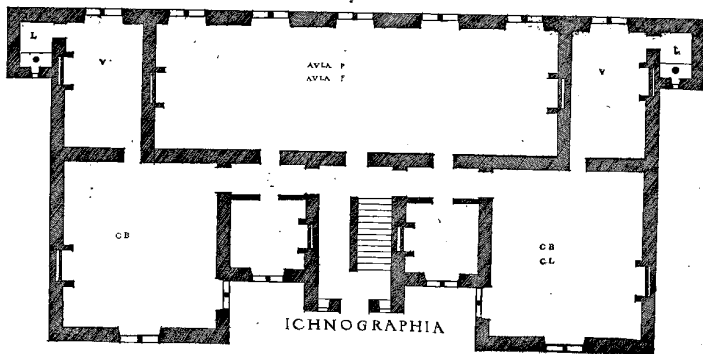

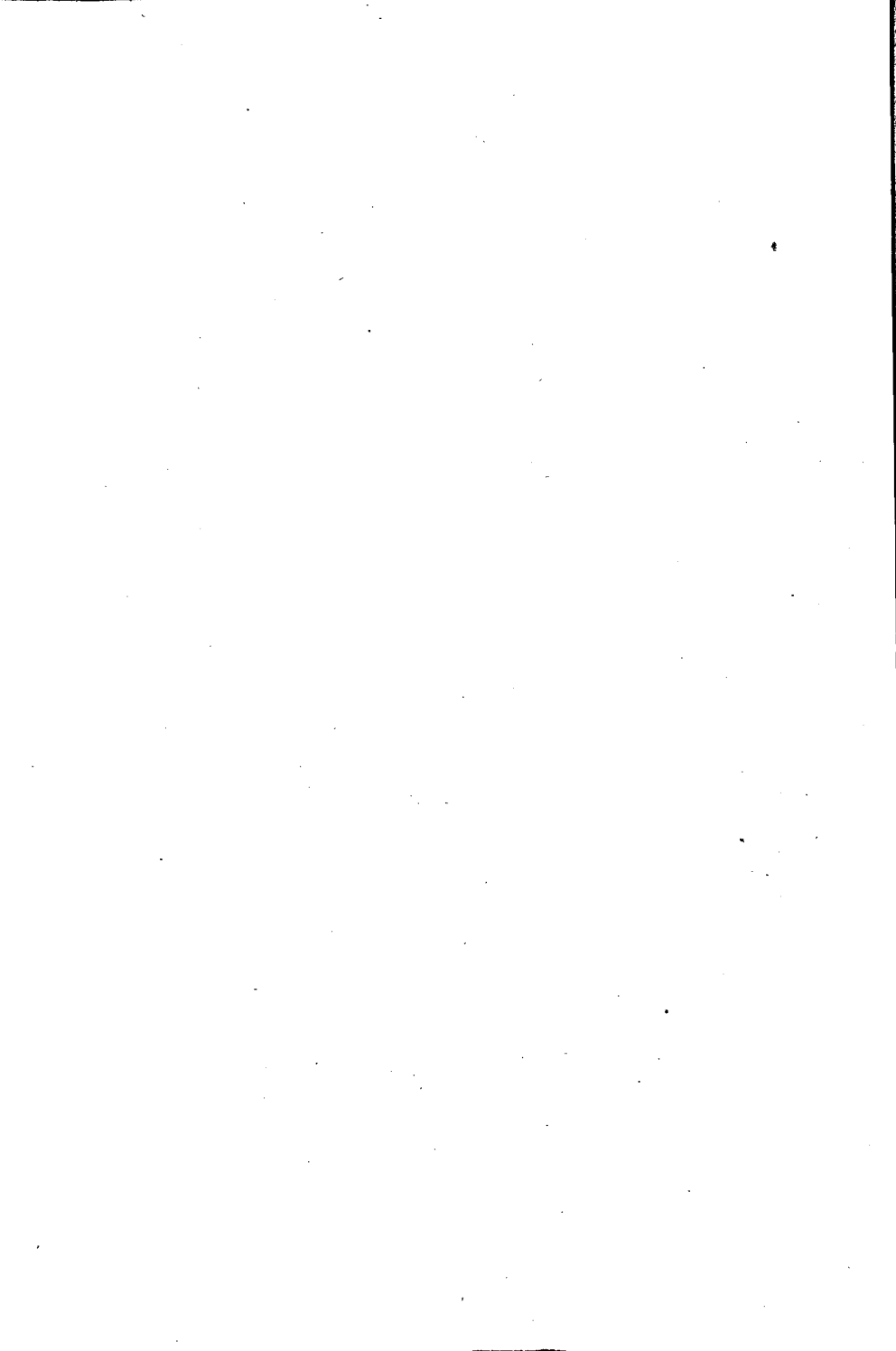

FACIES POSTERIOR

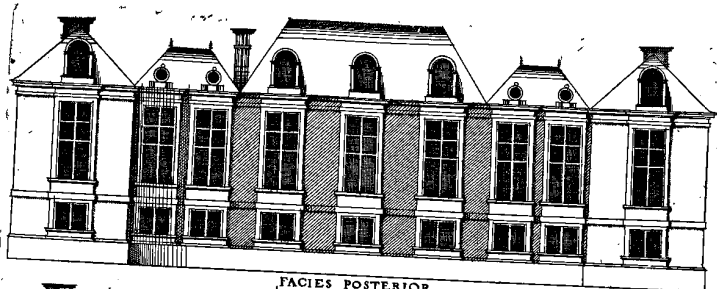

FACIES ANTERIOR

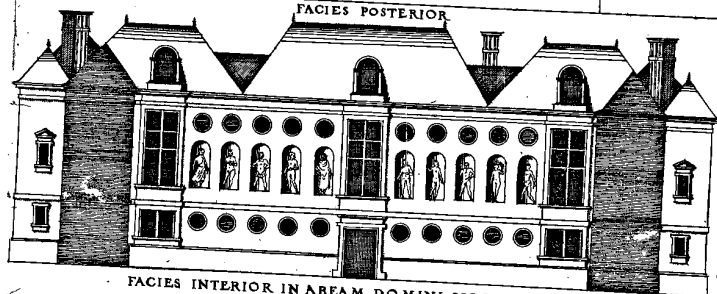

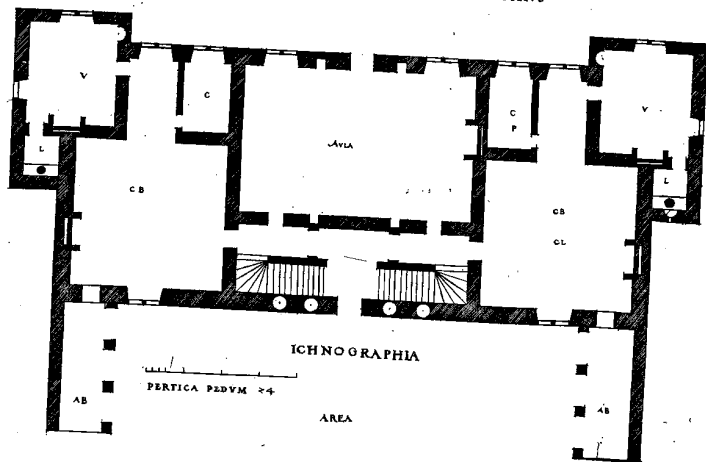
VIII

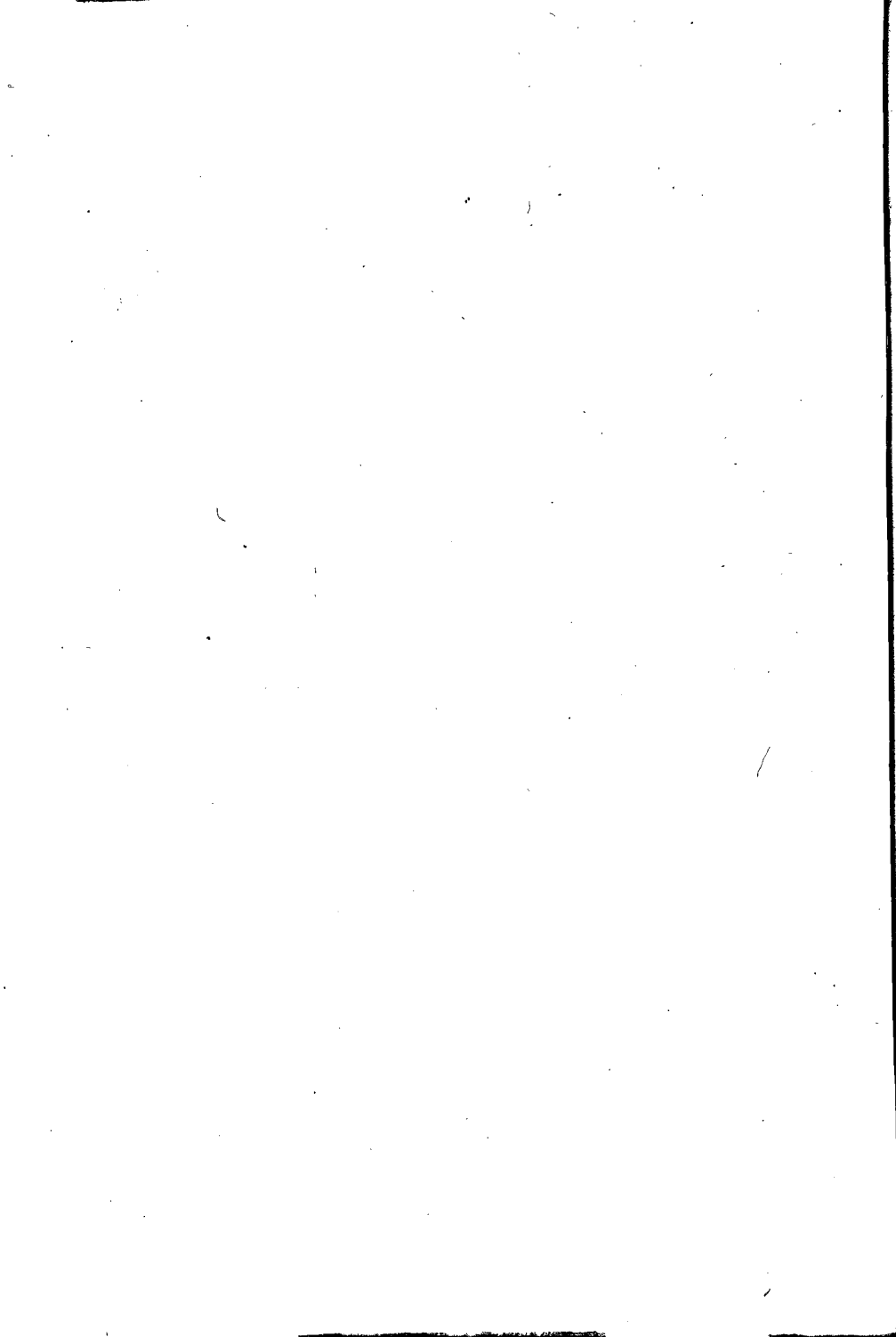

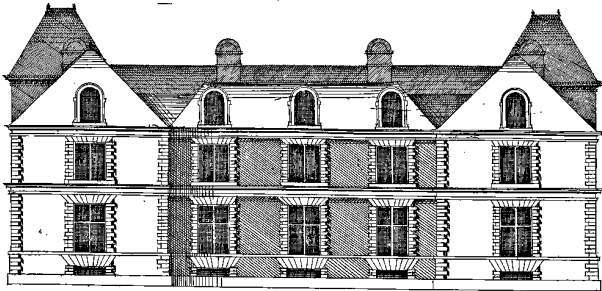
FACIES POSTERIOR

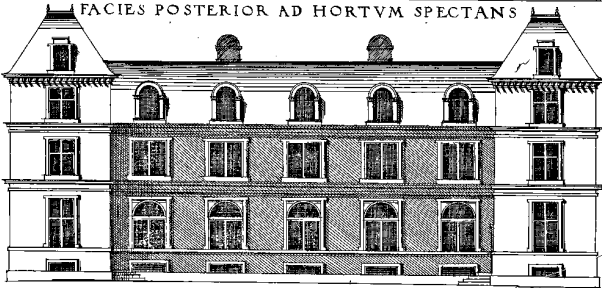
FACIES INTERIOR IN AREAM DOMINI SPECTANS

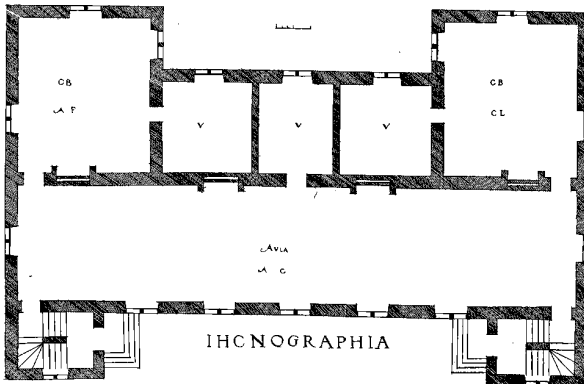

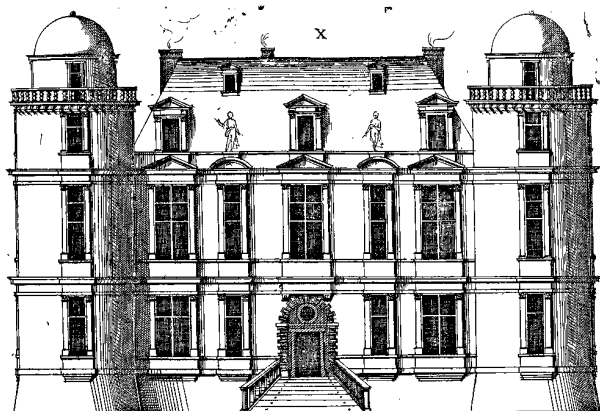
FACIES POSTERIOR AD HORTVM SPECTANS

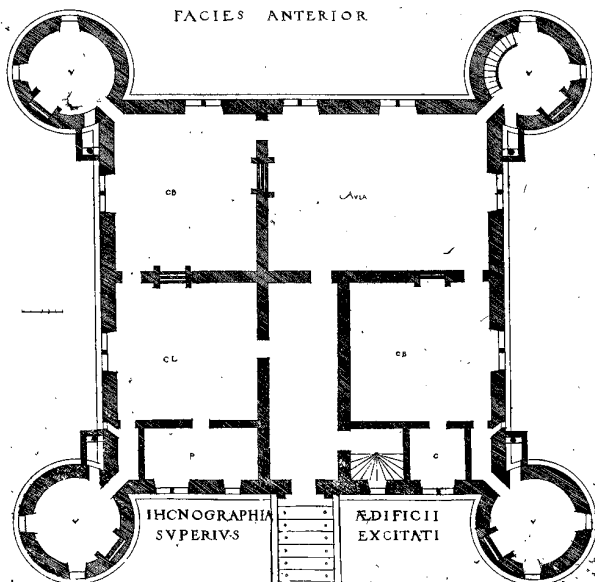
FACIES ANTERIOR IN AREAM SPECTANS

IHCNOGRAPHIA

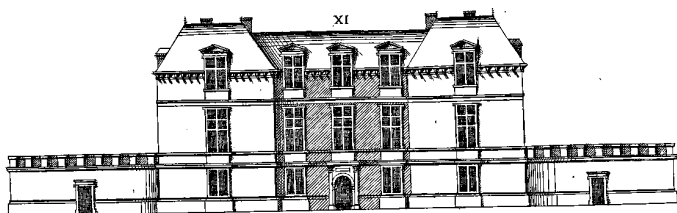

FACIES ANTERIOR

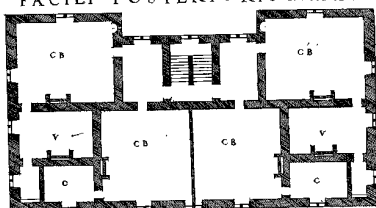

ICHOGRAPHIA
SUPERIVS

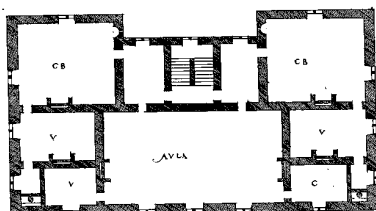
ADIFICII
EXCITATI

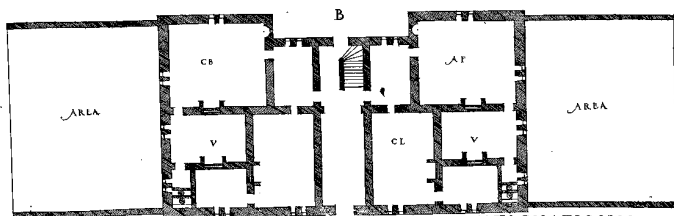
ORTHOGRAFIA
FACIEI POSTERIORIS NOTATA LITERA B

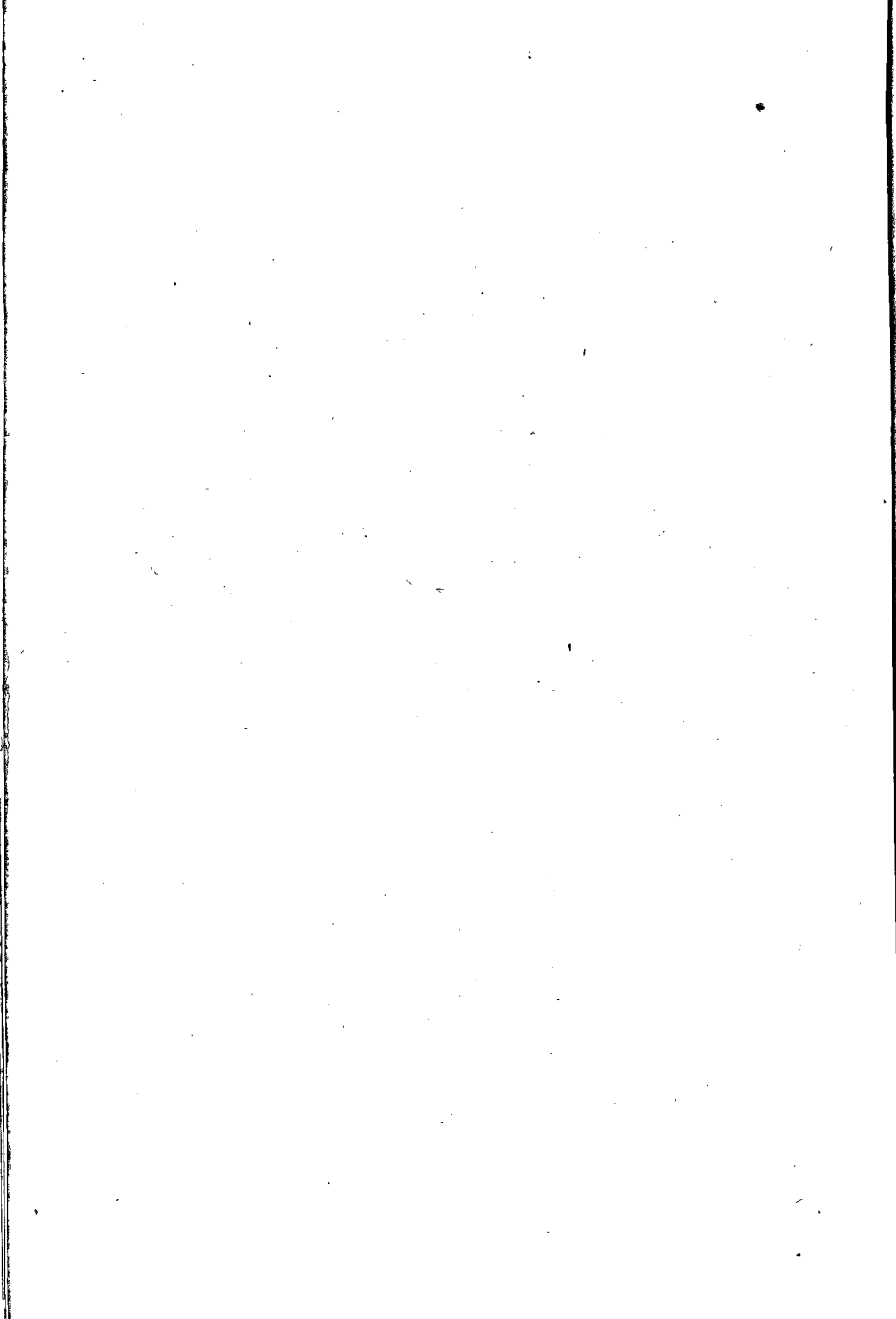
TERTIA ICHNOGRAPHIA TERTIAE CONTIGNATIONIS

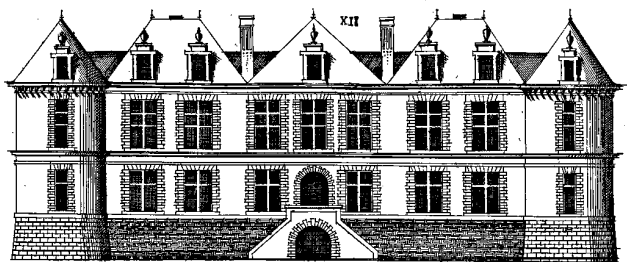

SECUNDA ICHNOGRAPHIA SECUNDAE CONTIGNATIONIS

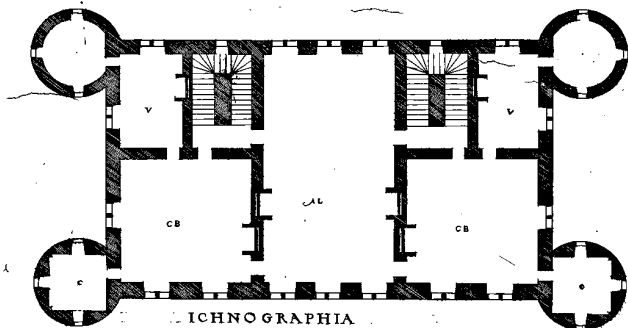

PRIMA ICHNOGRAPHIA PRIMAE CONTIGNATIONIS

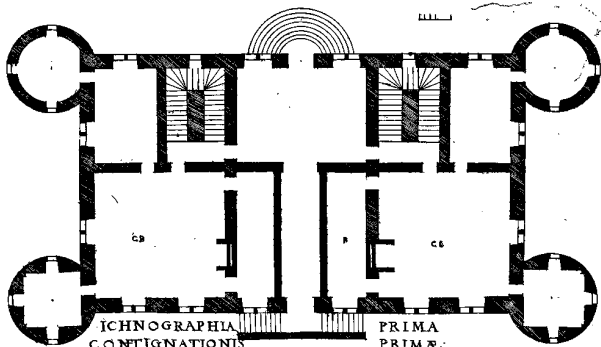

ORTHOGRAFIA AEDIFICII ANTERIORIS

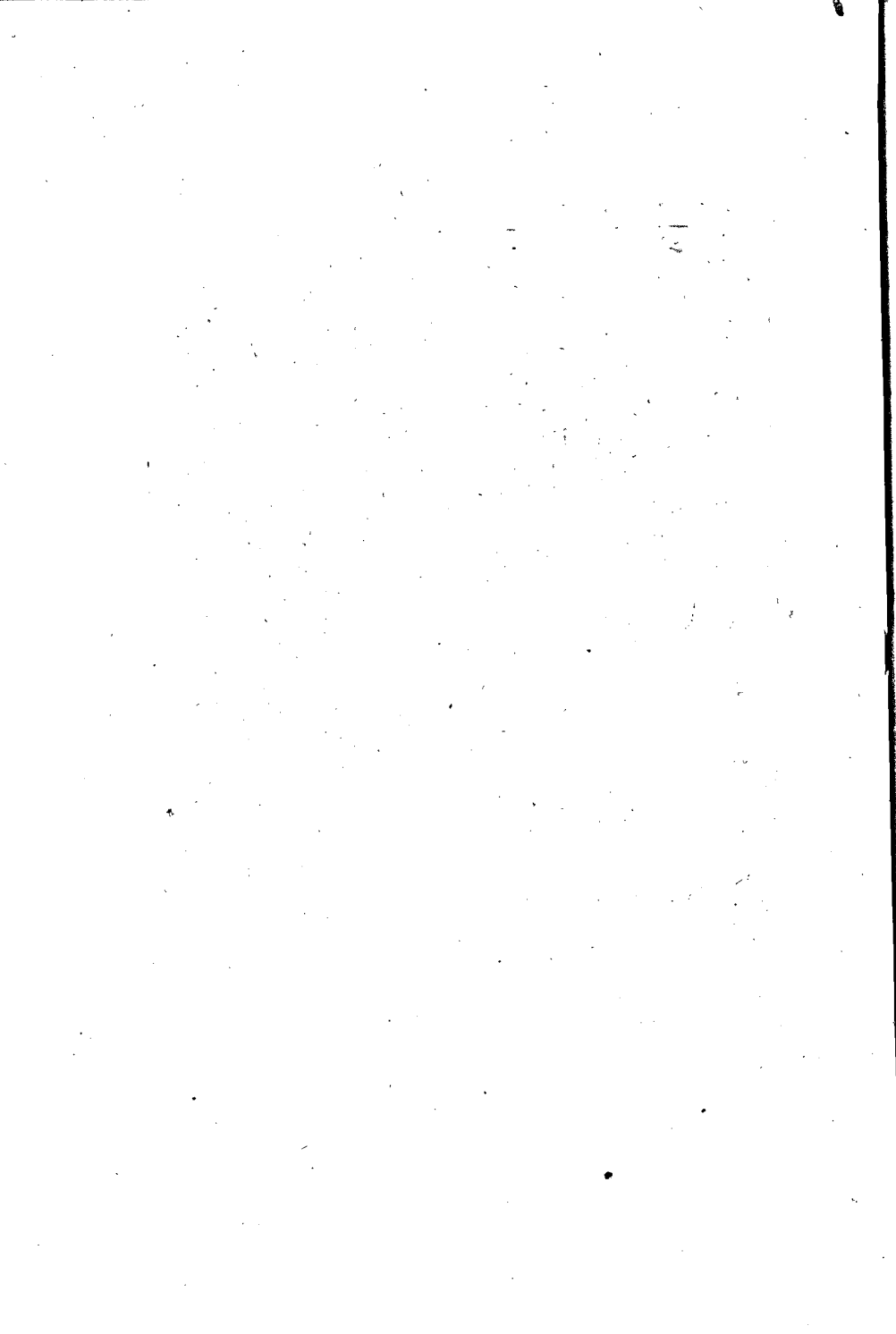

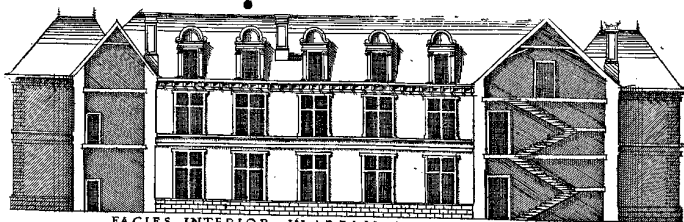
ICHNOGRAPHIA
CONTIGNATIONIS

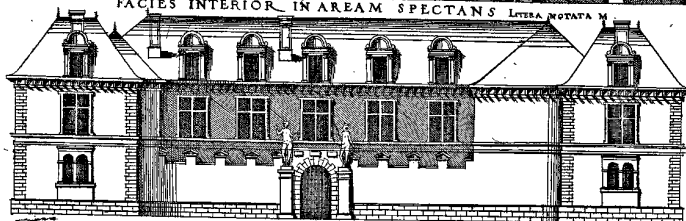
ICHNOGRAPHIA
CONTIGNATIONIS

PRIMA
PRIMA

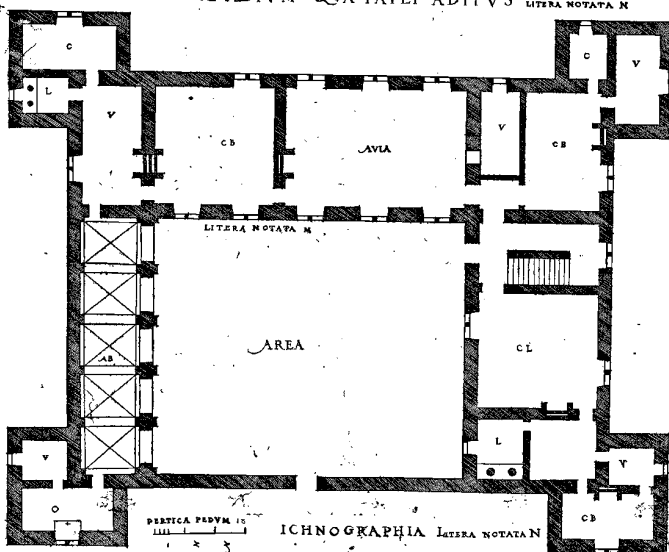

FACIES INTERIOR IN AREAM SPECTANS LITTEA NOTATA M

FACIES ANTERIOR ADIVM QVA PATET ADITVS LITTEA NOTATA N

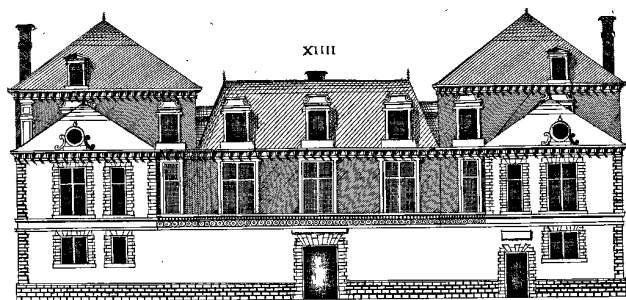

PERTECA PEDVM 10

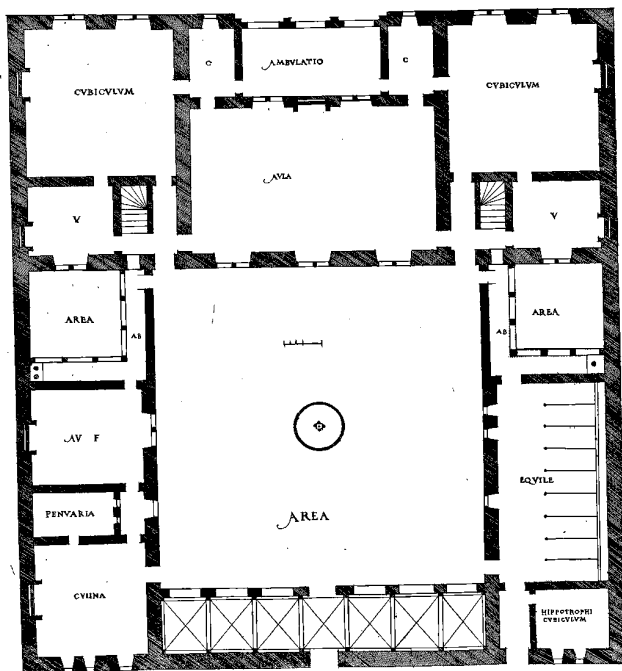
1111

ICHTNOGRAPHIA LITTEA NOTATA N

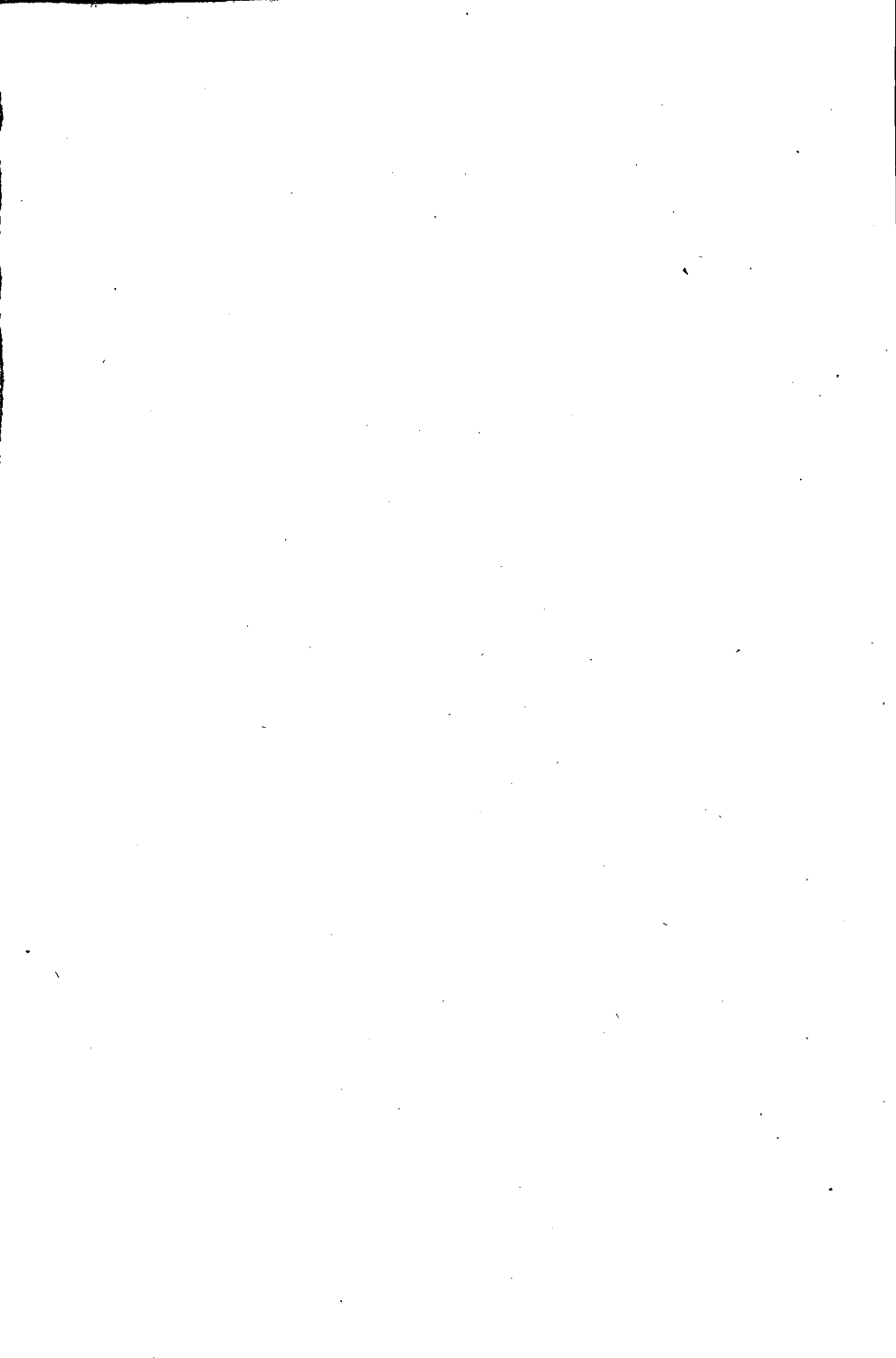

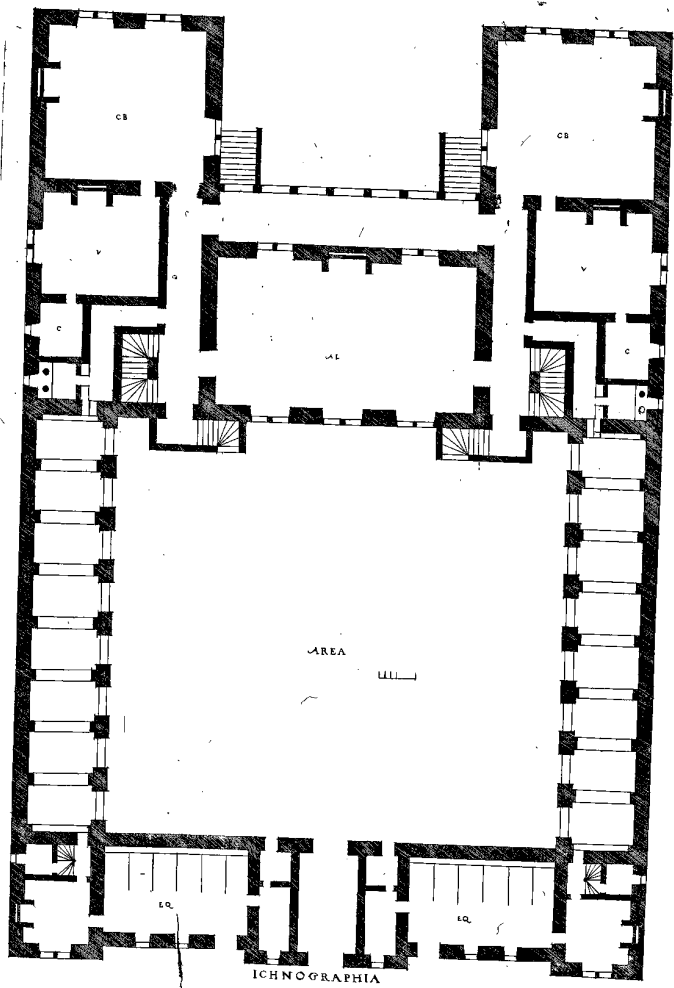

ORTHOGRAFIA

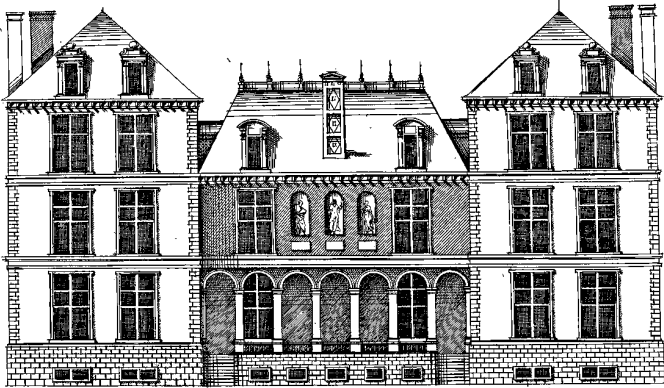

ICHTHOGRAPHIA

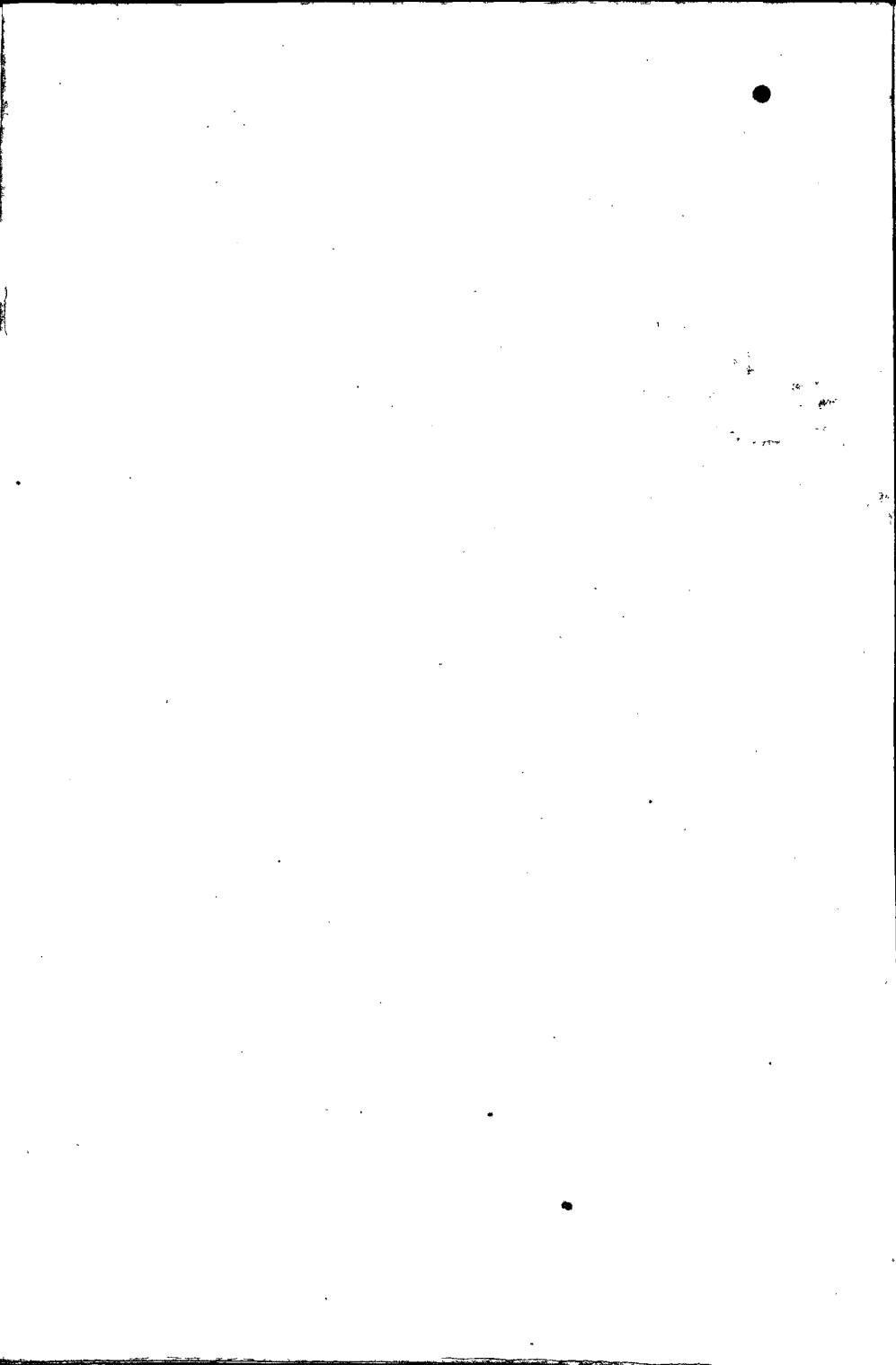
ICHTHOGRAPHIA

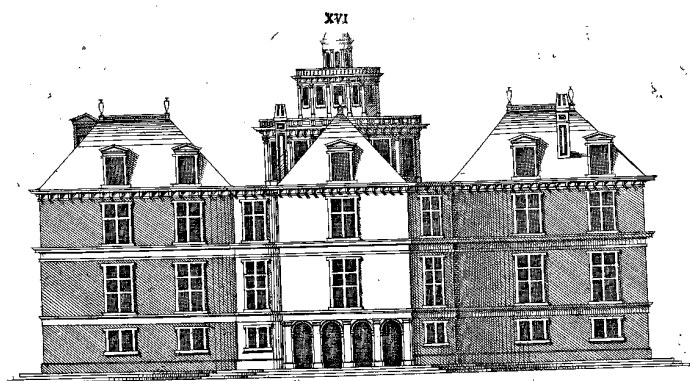

FACIES POSTERIOR AD HORTVM SPECTANS.
LITTERA NOTATA O

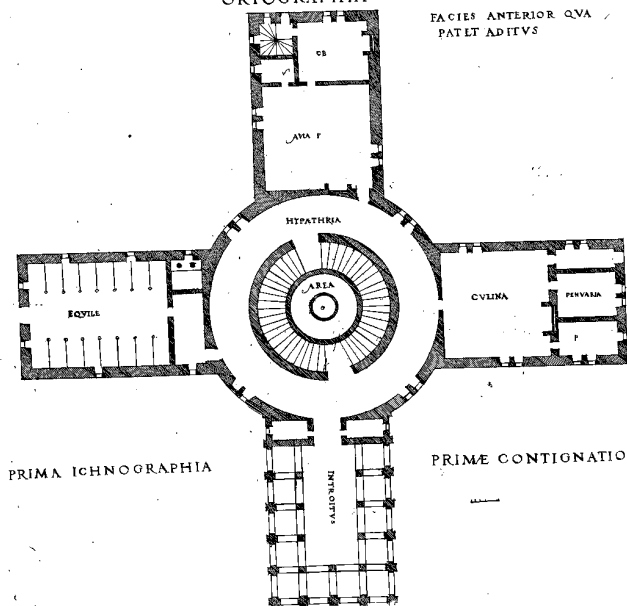
ADITVS

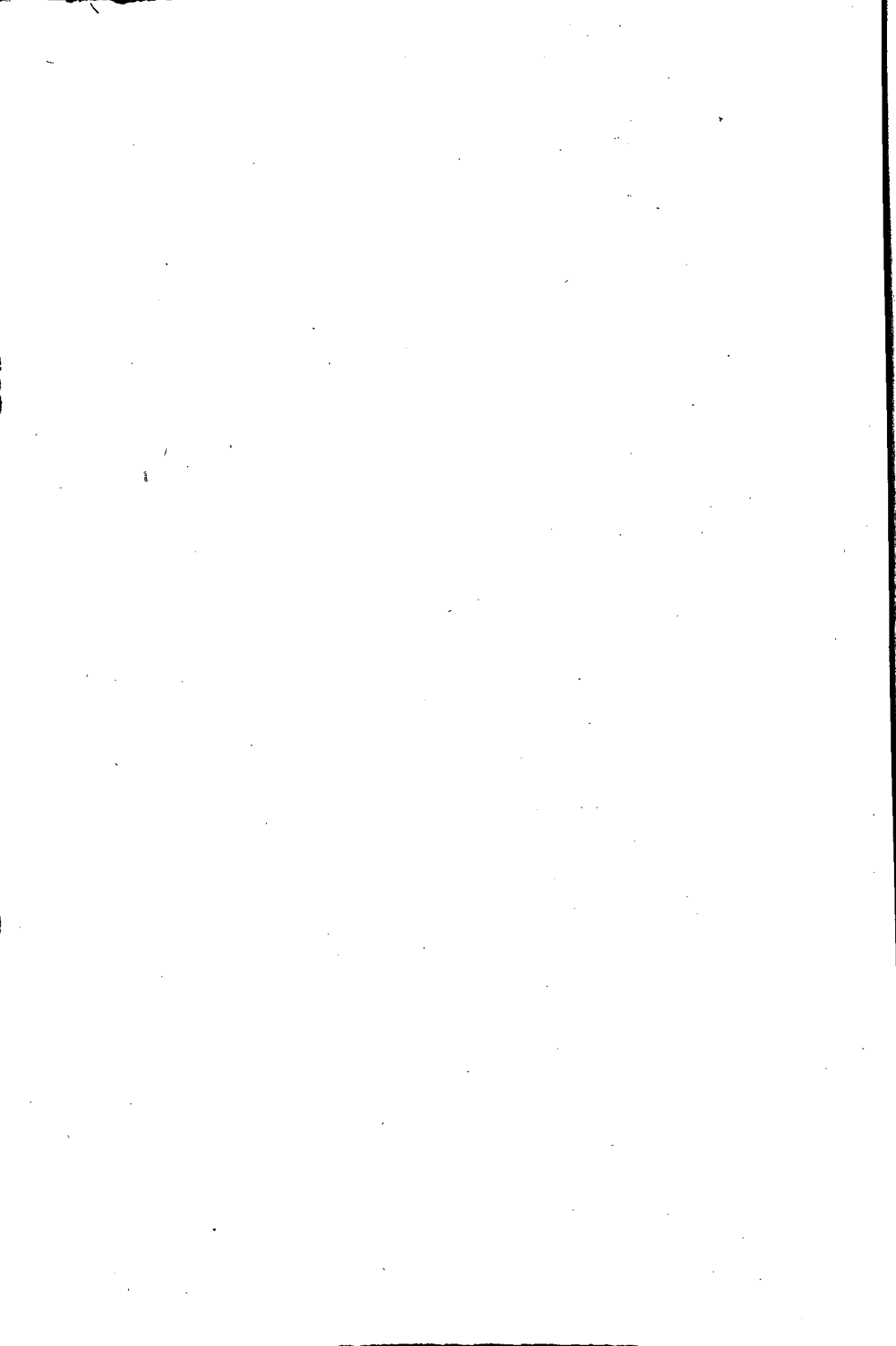
ORTOGRAPHIA

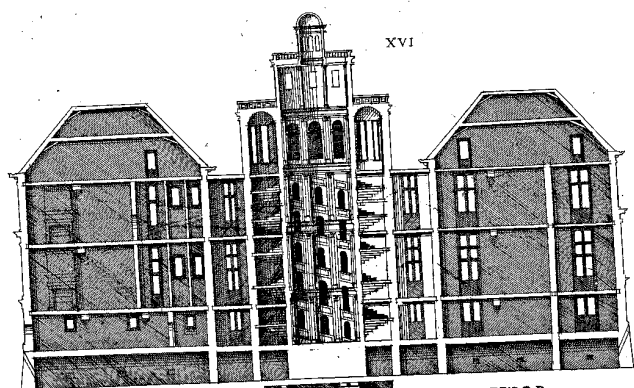
FACIES ANTERIOR QVA
PATIT ADITVS

PRIMA ICHNOGRAPHIA

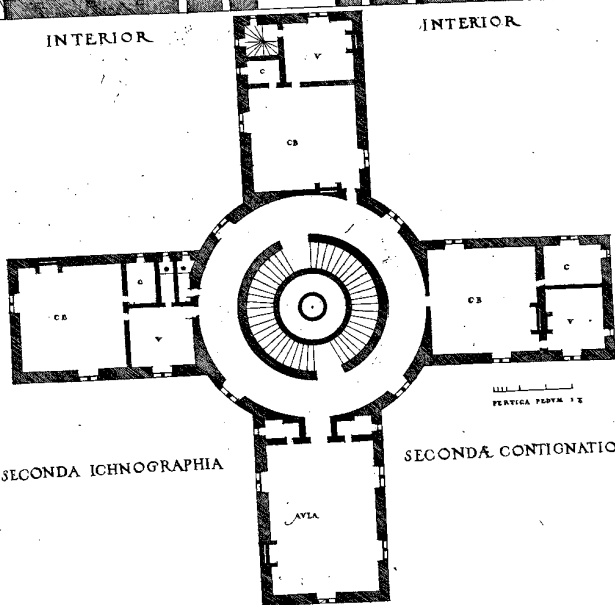
PRIME CONTIGNATIONIS

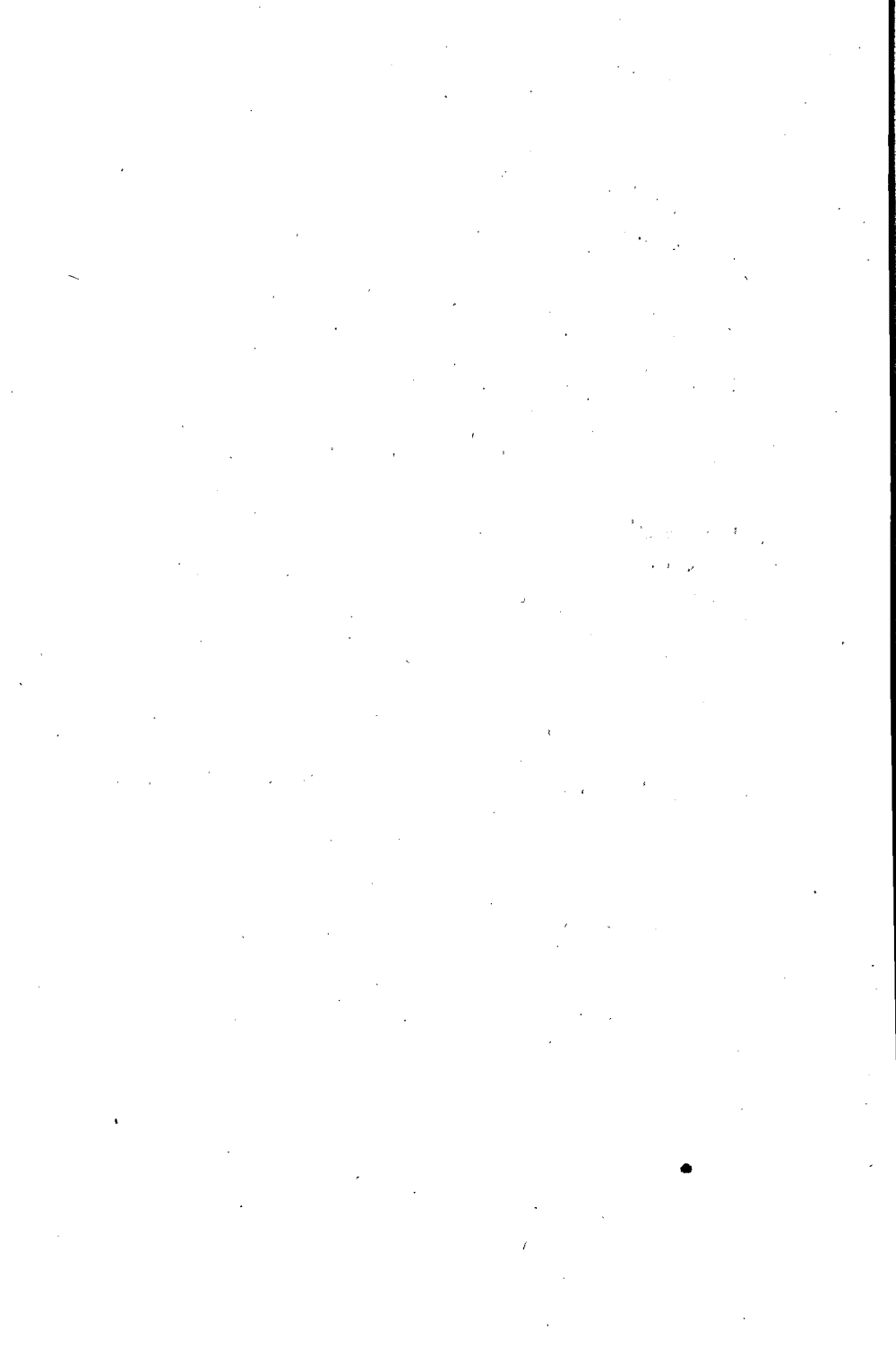

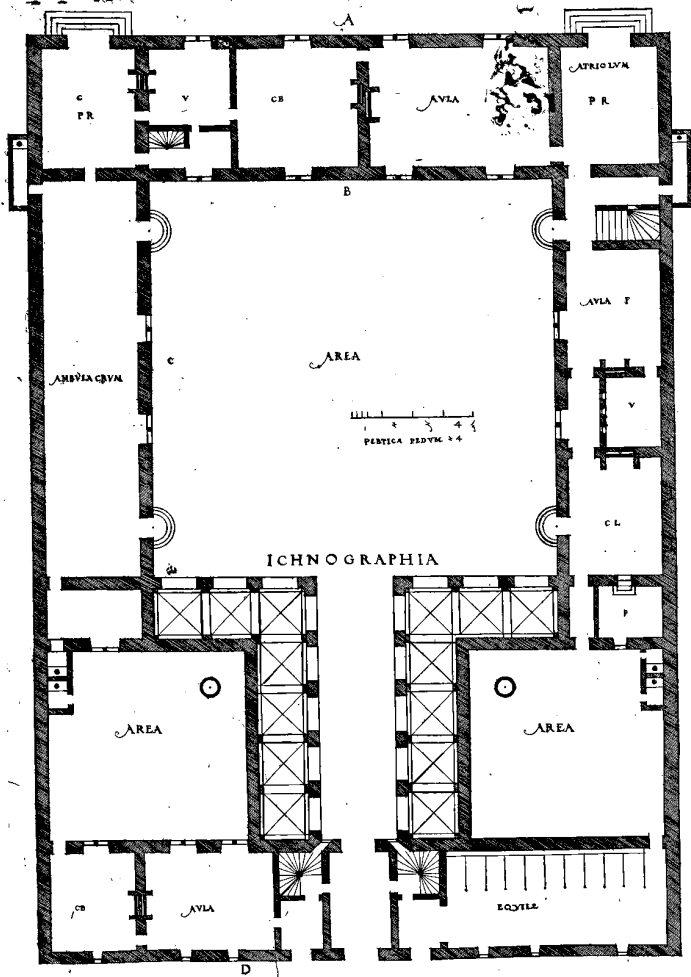
INTERIOR

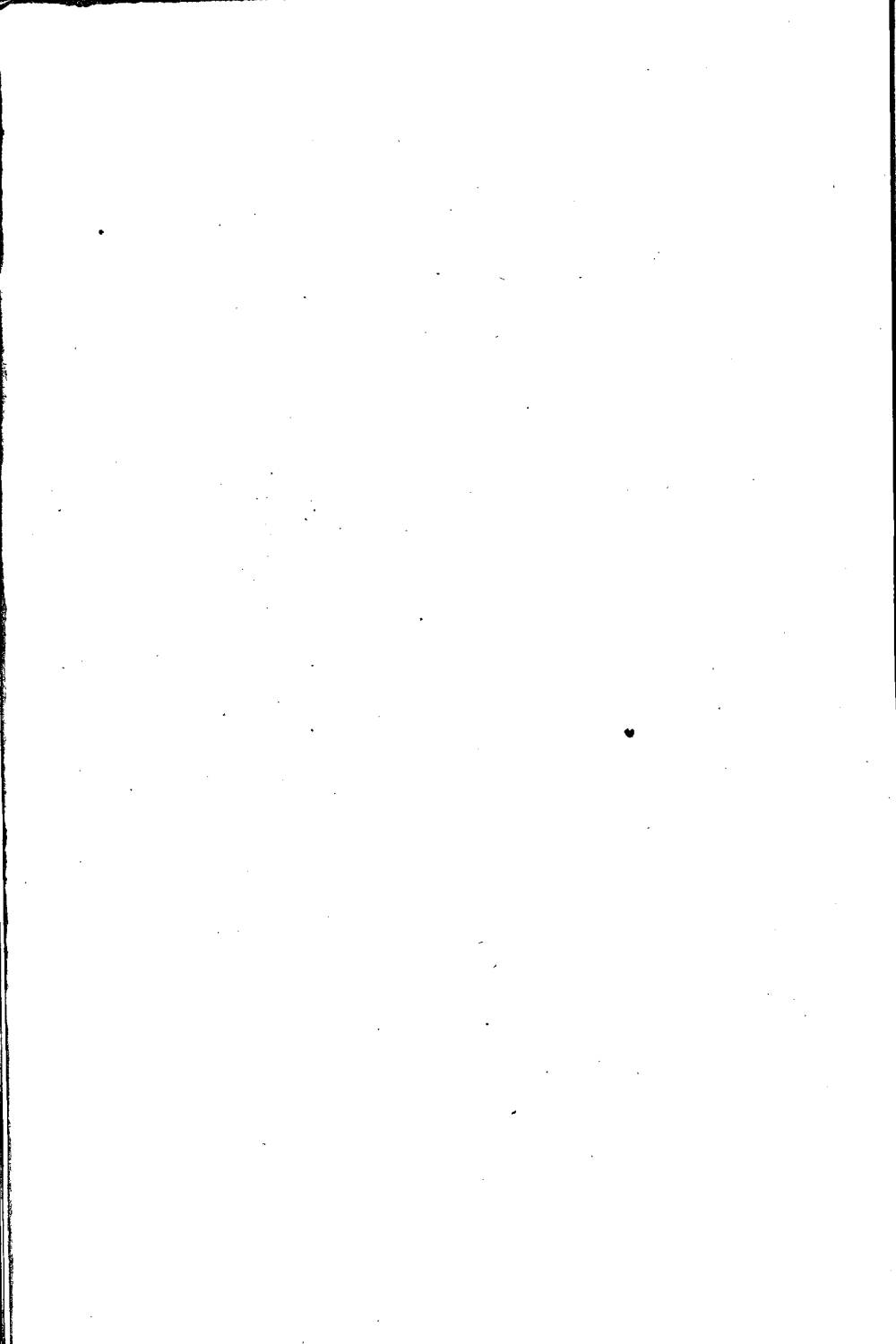
INTERIOR

XVII

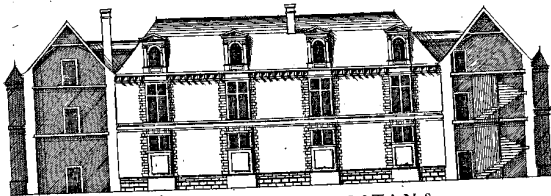

XVII

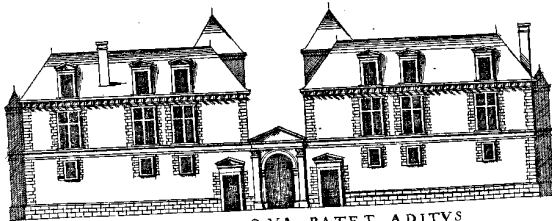
FACIES POSTERIOR AD HORTVM SPECTANS
LITÆRA NOTATA A

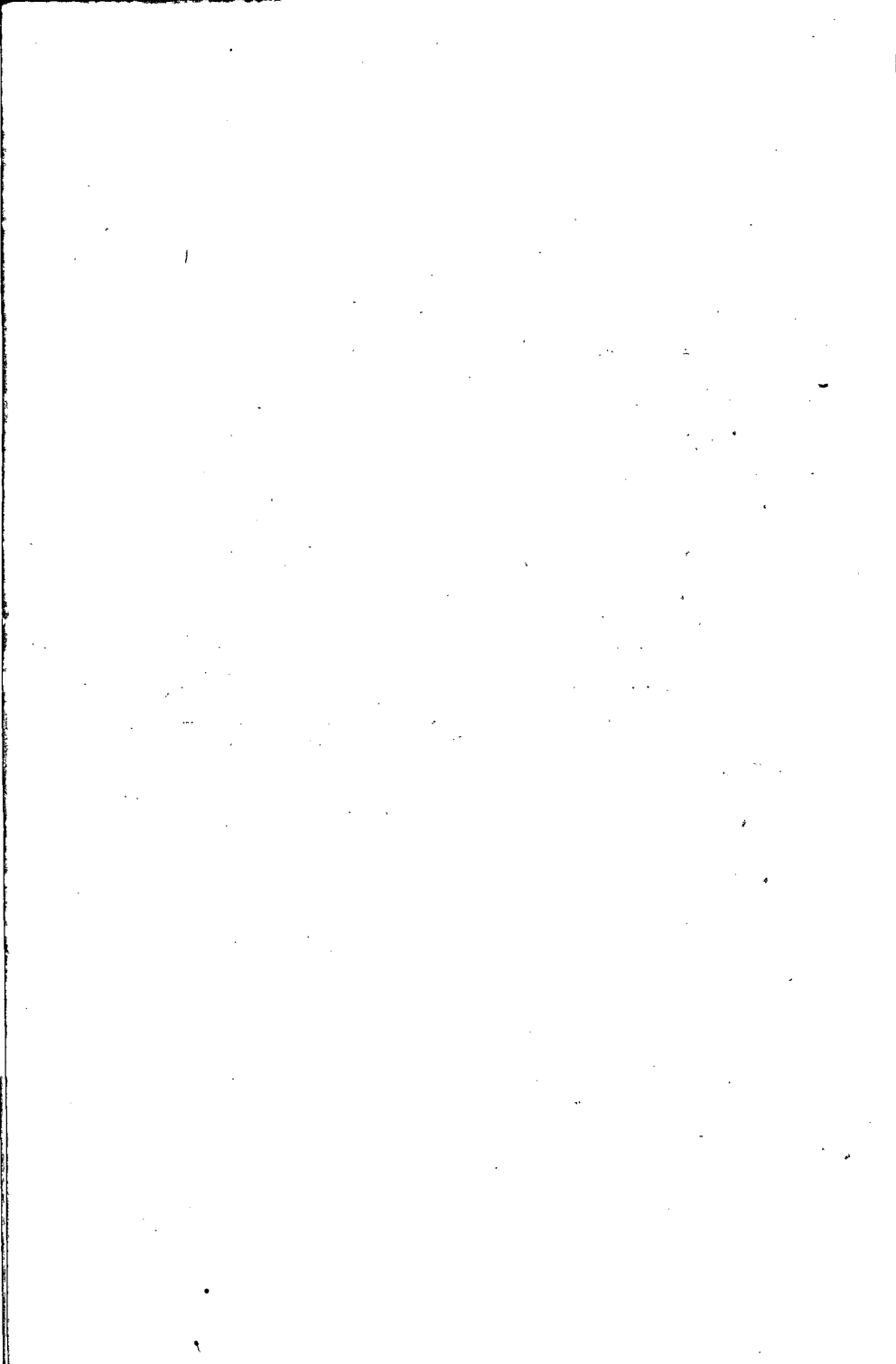
FACIES INTERIOR IN AREAM SPECTANS
LITÆRA NOTATA B

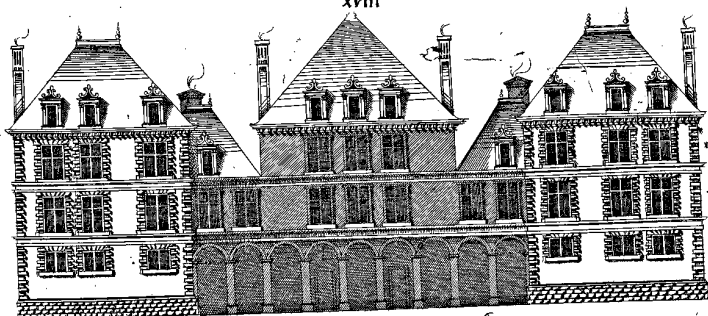
FACIES LATERIS IN AREAM SPECTANS
NOTATA LITÆRA C

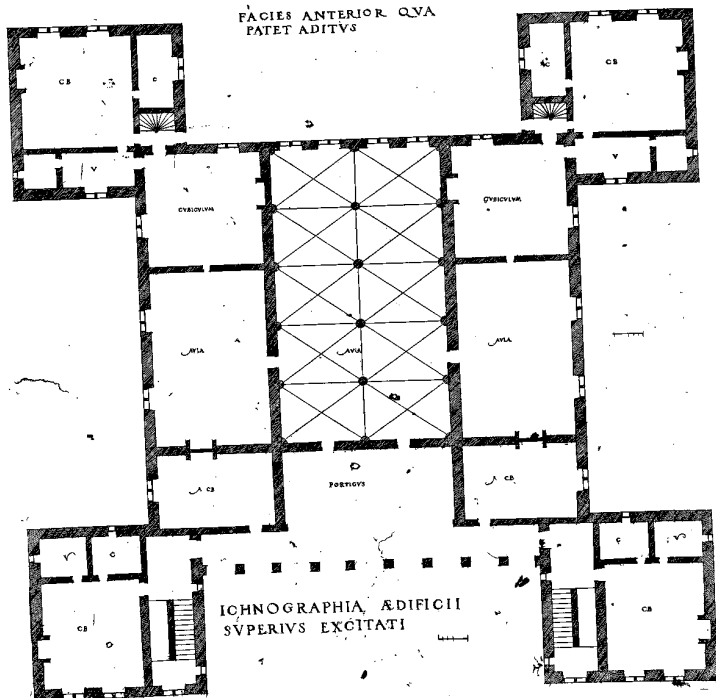
FACIES ANTERIOR ÆDIIVM QVA PATET ADITVS
NOTATA LITÆRA D

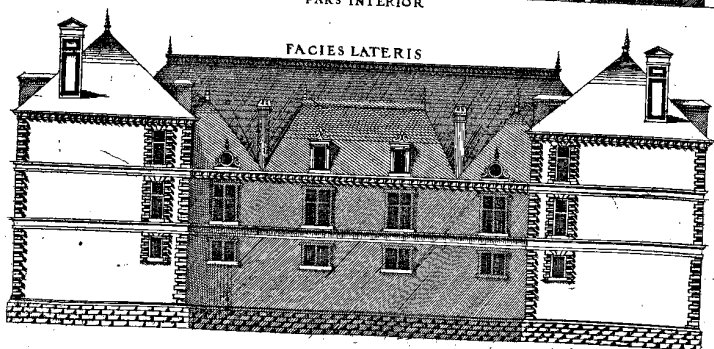
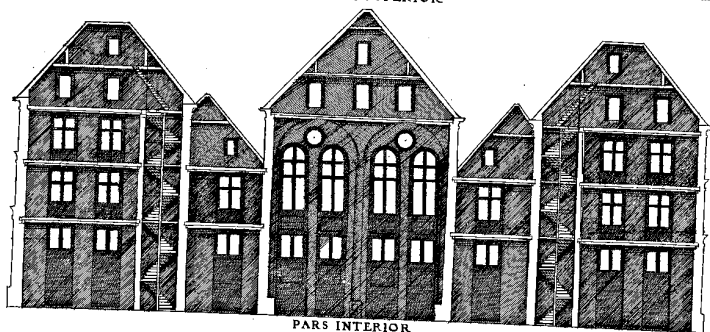
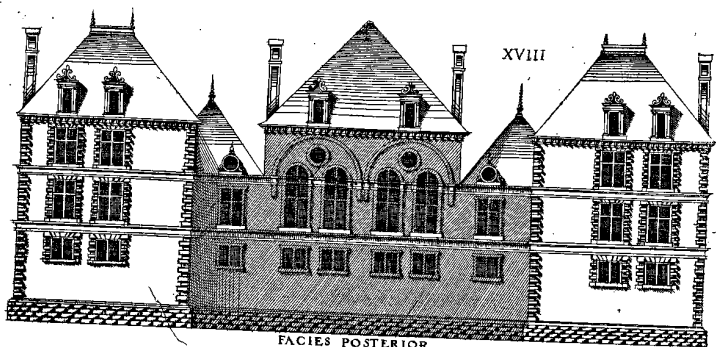
XVIII

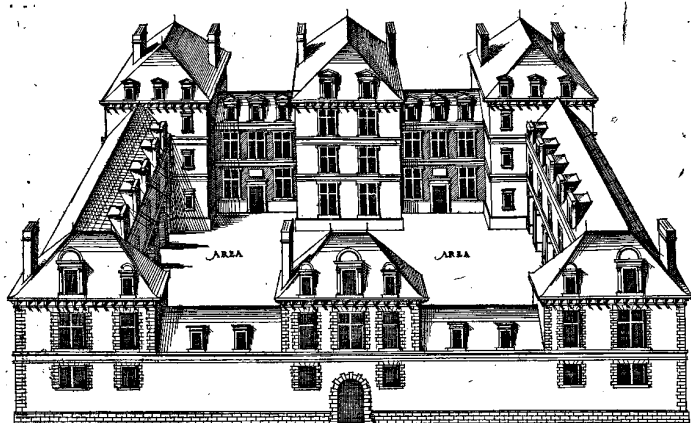

FACIES ANTERIOR QVA
PATET ADITVS

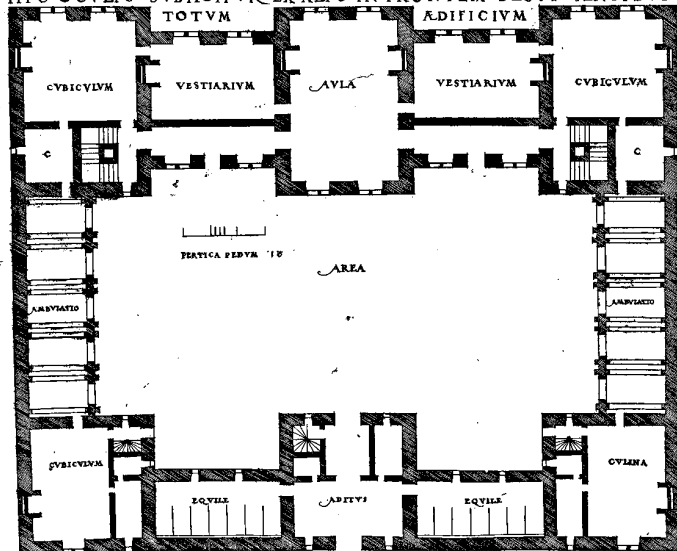

ICHTHOGRAPHIA ADIFICII
SVPERIVS EXCITATI

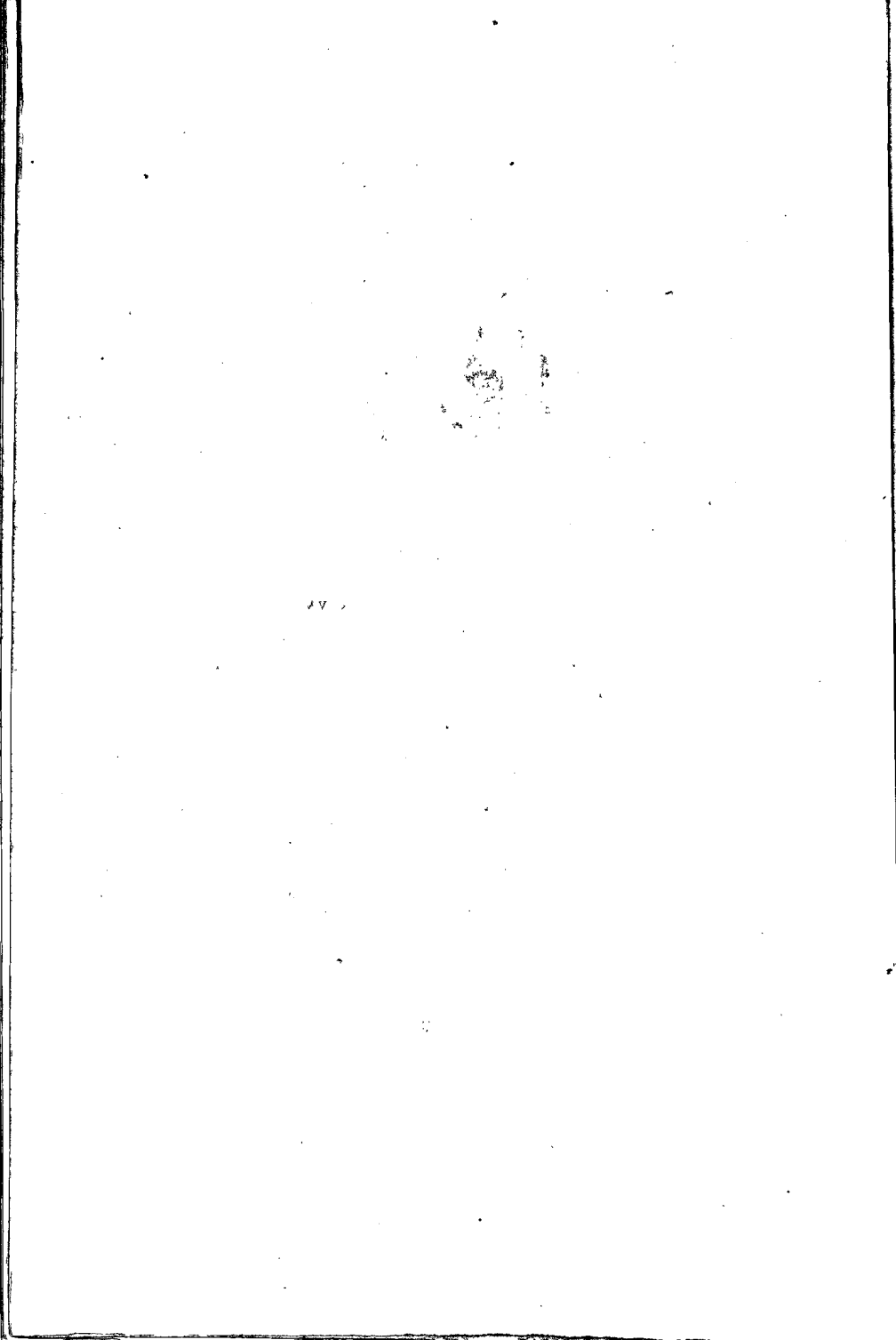

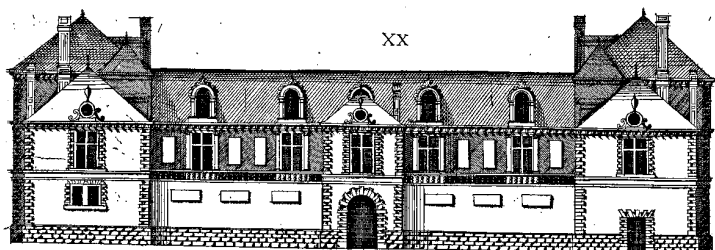

HIC OCULIS SVBICITVR EX ALTO IN FRONTEM DES PICIENTIBVS
TOTVM AEDIFICIVM

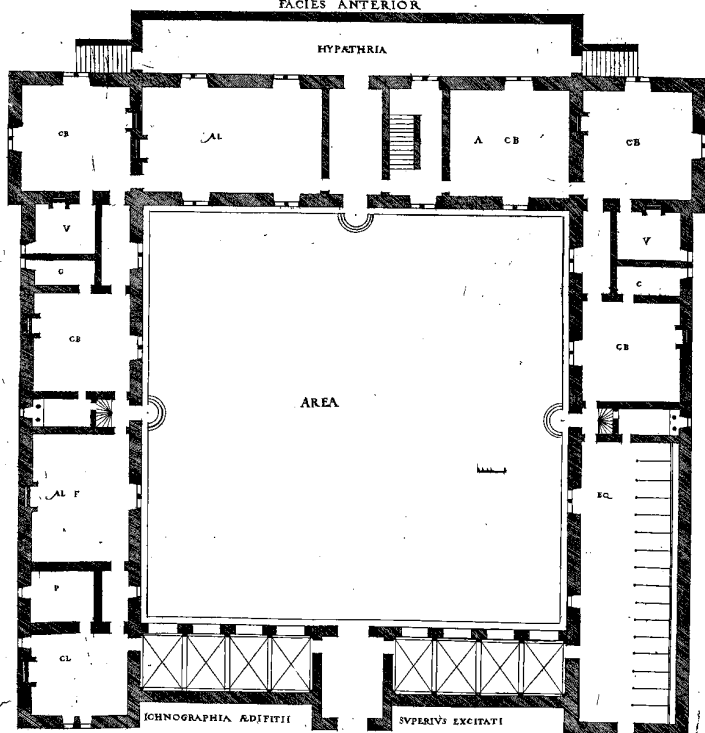

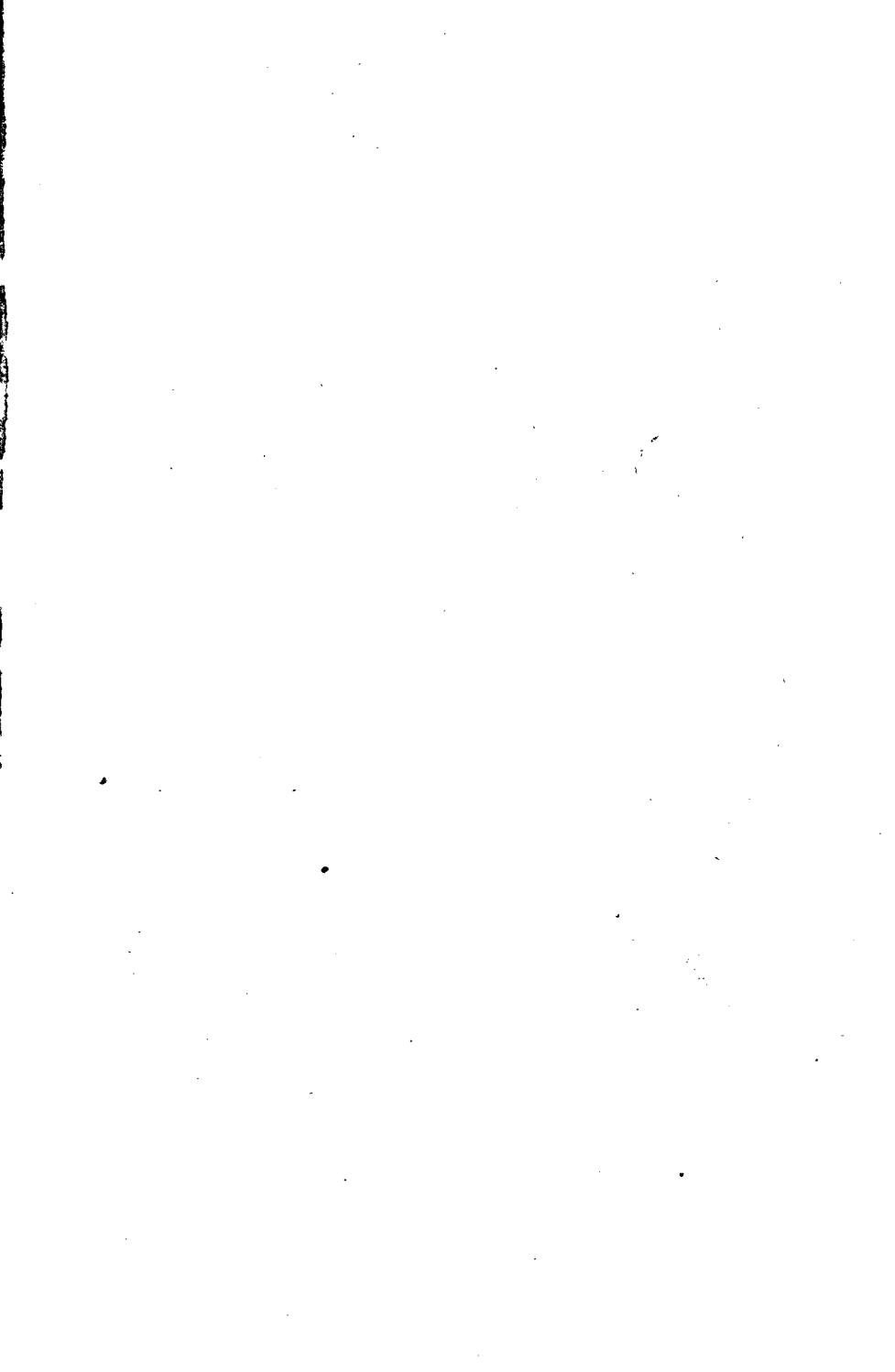
ICHTNOGRAPHIA

ORTHOGRAFIA
FACIES ANTERIOR

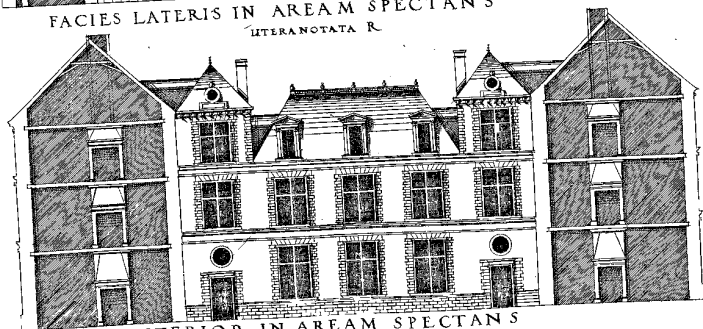

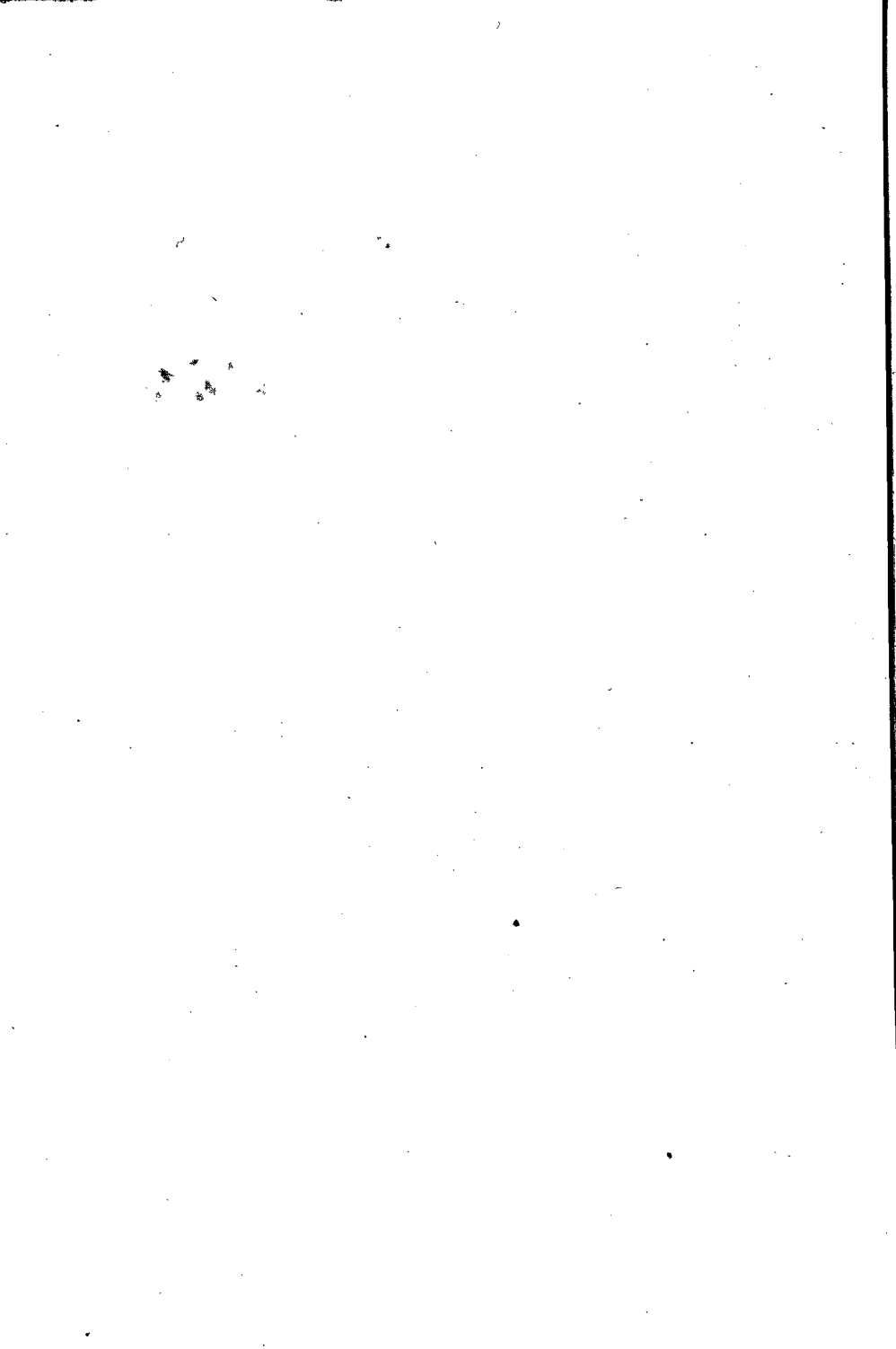
FACIES POSTERIOR AD HORTVM SPECTANS
LITERA NOTATA S

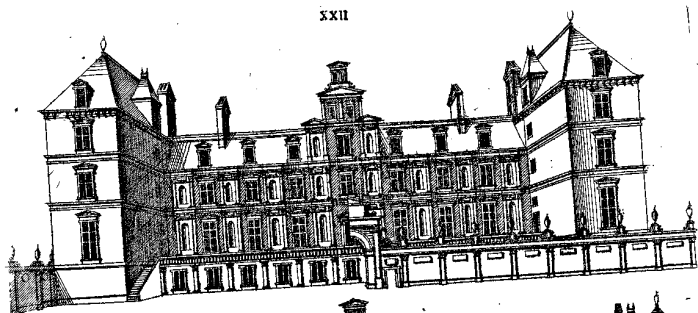

FACIES LATERIS IN AREAM SPECTANS
LITERA NOTATA R

FACIES INTERIOR IN AREAM SPECTANS
LITERA NOTATA Q

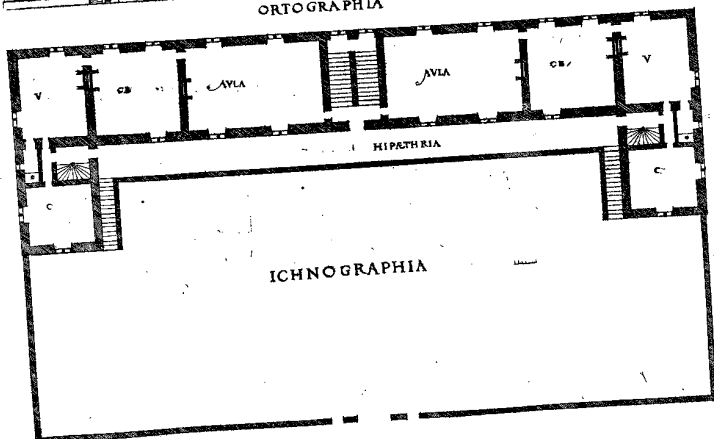

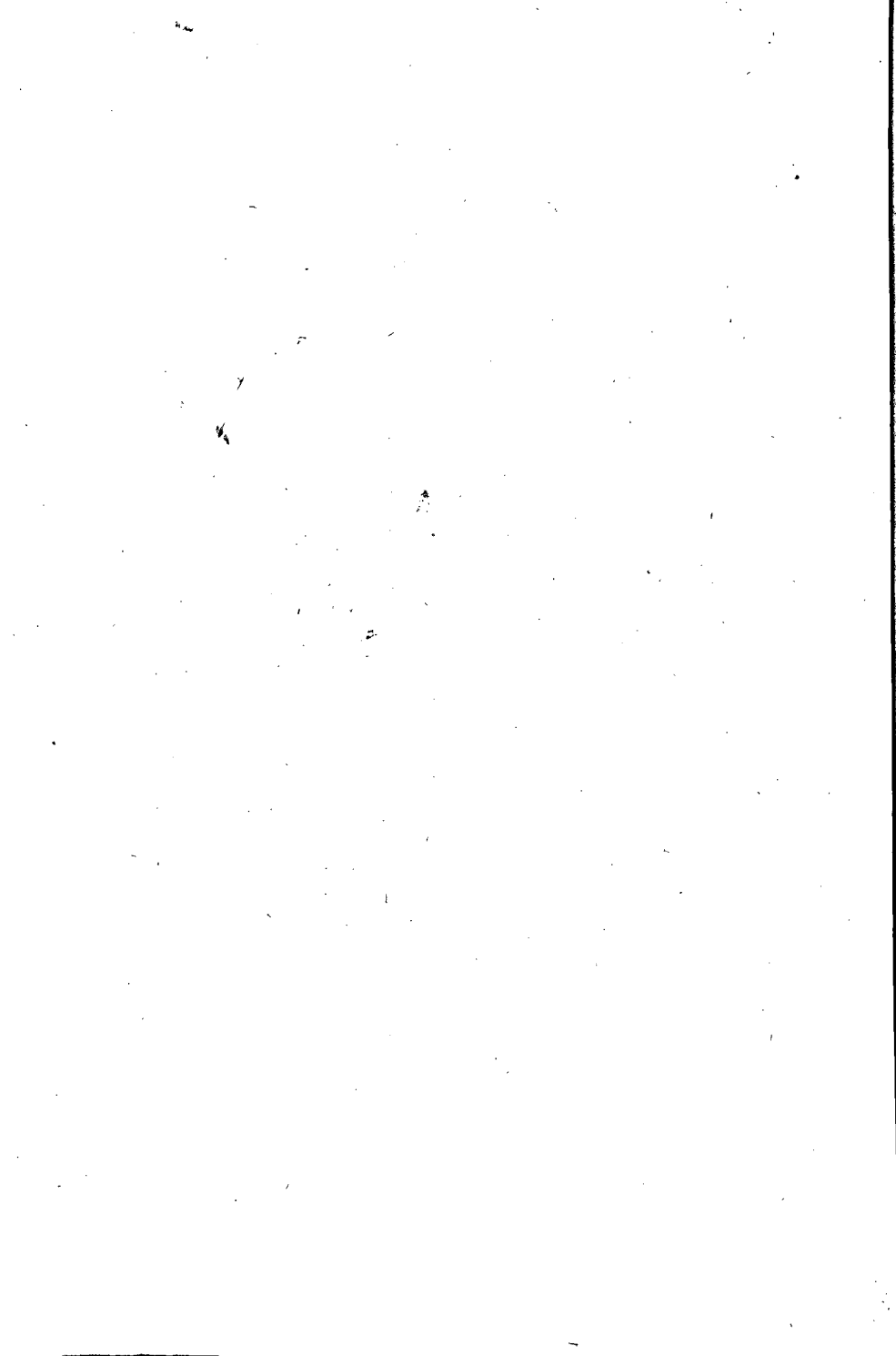

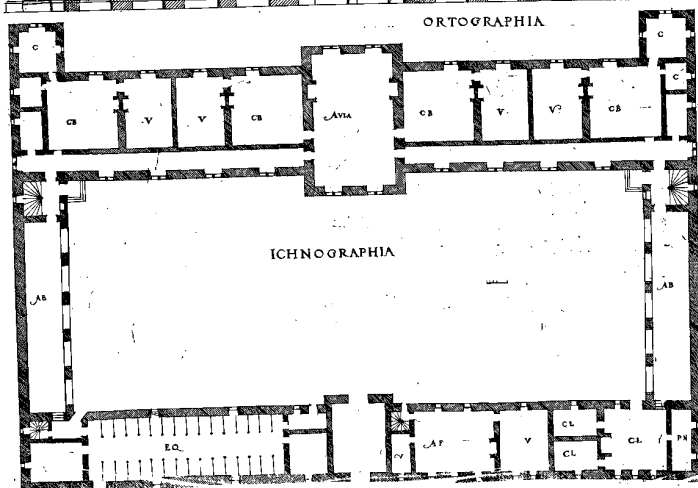
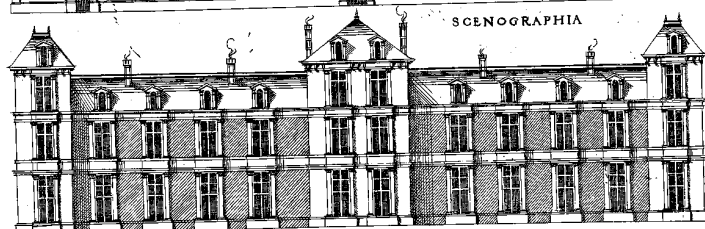
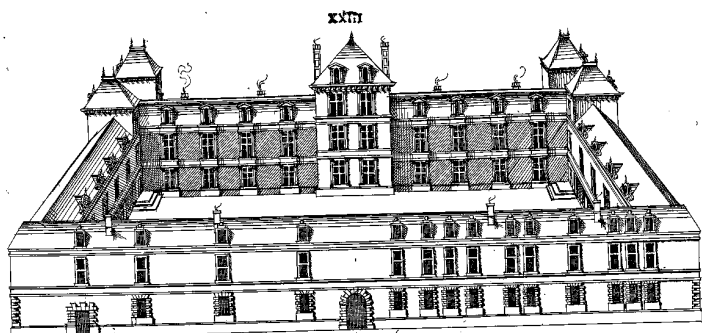
SCENOGRABIA

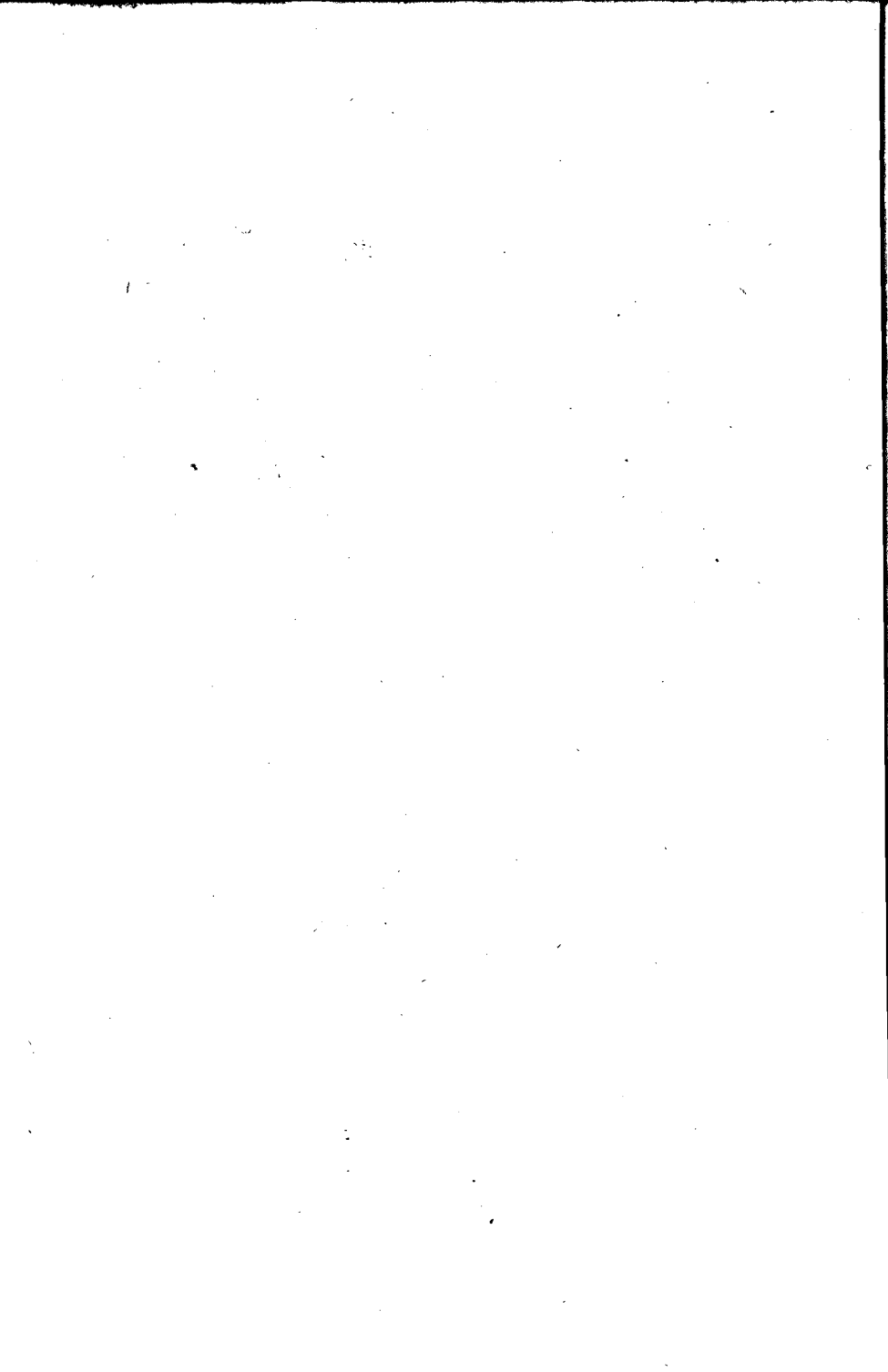

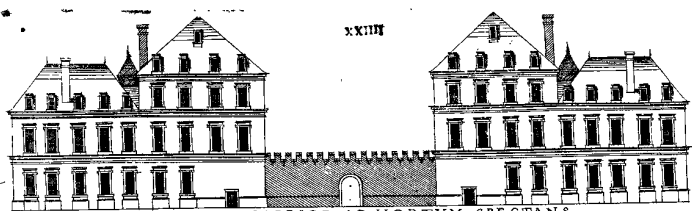
ORTOGRAPHIA

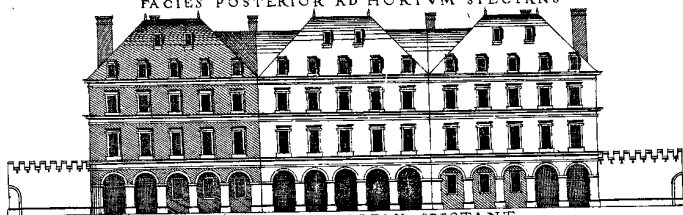

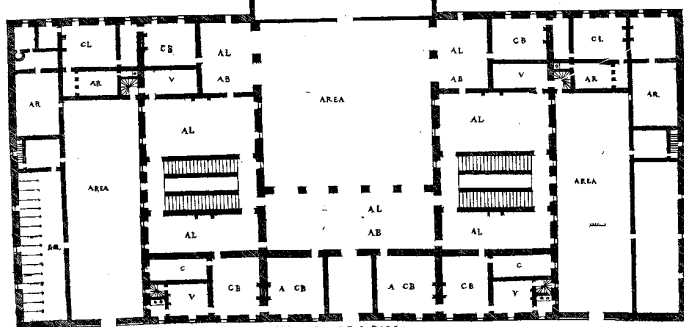
FACIES POSTERIOR AD HORTVM SPECTANS

QVATVOR FACIES QVÆ IN AREAM SPECTANT

FACIES ANTERIOR

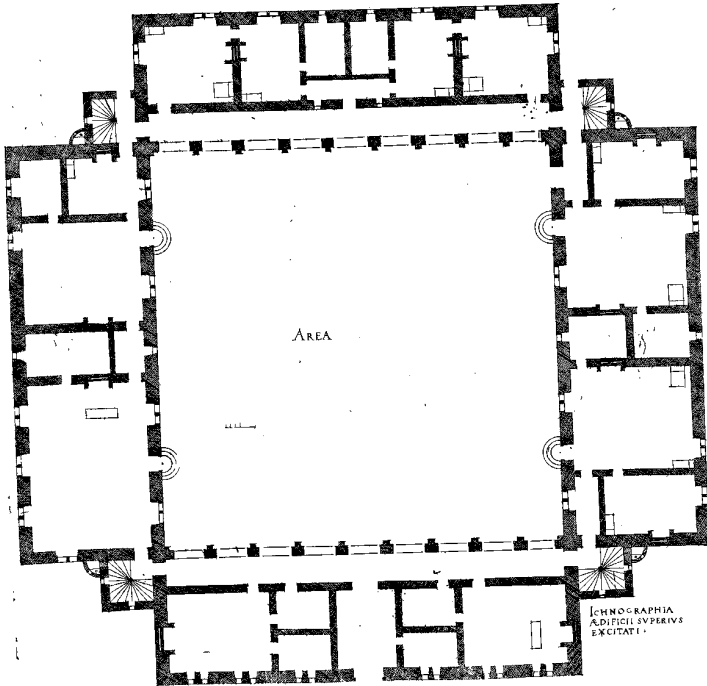
ICHOGRAPHIA

z 667 *Just. Land. p. 100. f. 108.*
 z 670 - - 6

100 22

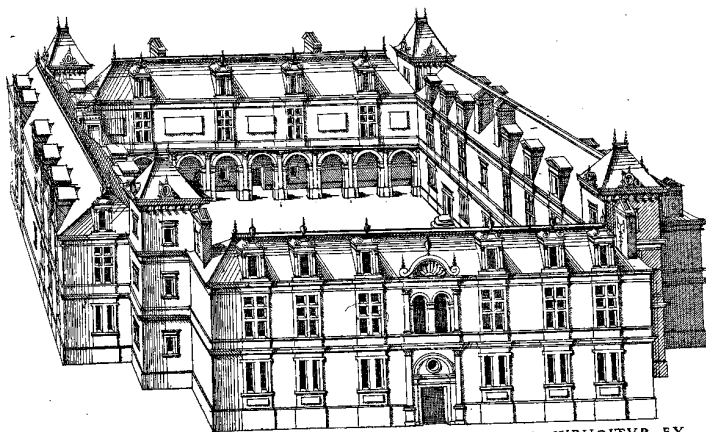

FACIES ANTERIOR AEDIVM QVA PATET ADITVS. 6

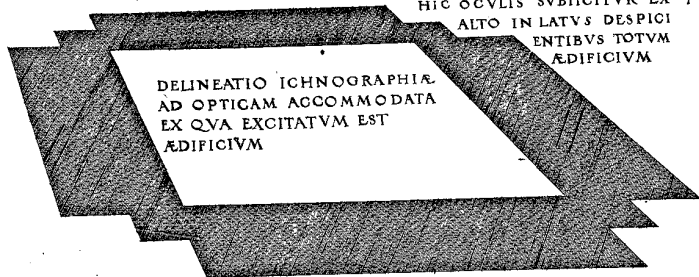

ICHOGRAPHIA
AEDIFICII SUPERIORIS
EXCITATI.

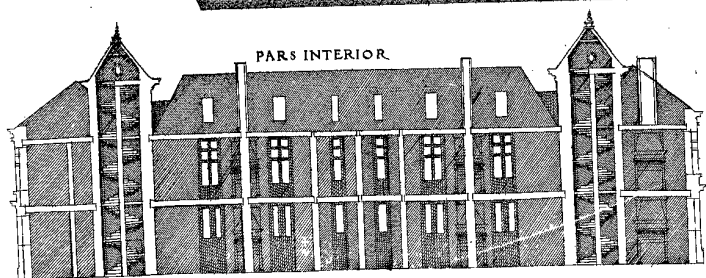

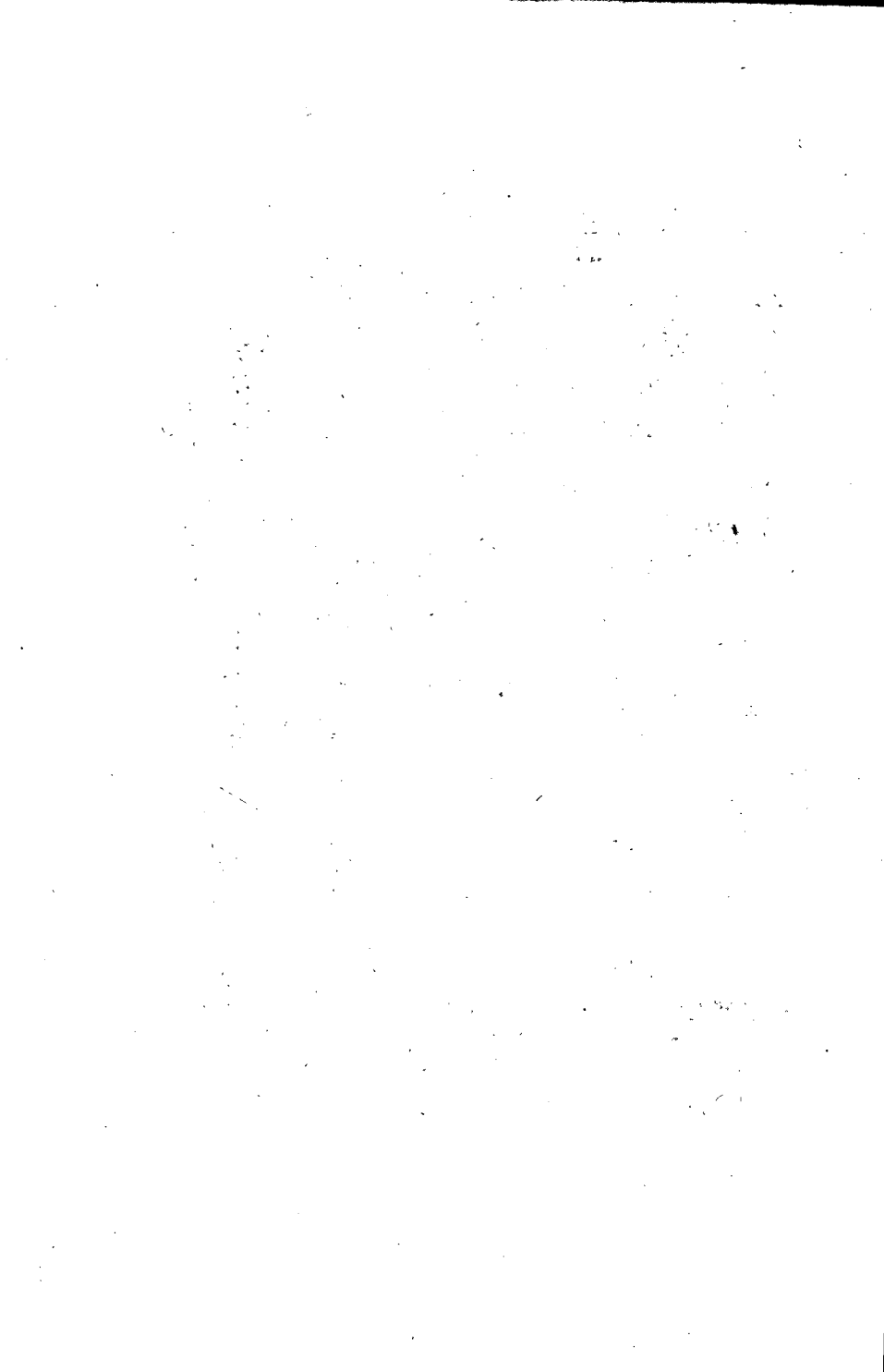
HIC OCVLIS SVBIIGITVR EX
ALTO IN LATVS DESPICI
ENTIBVS TOTVM
ÆDIFICIVM

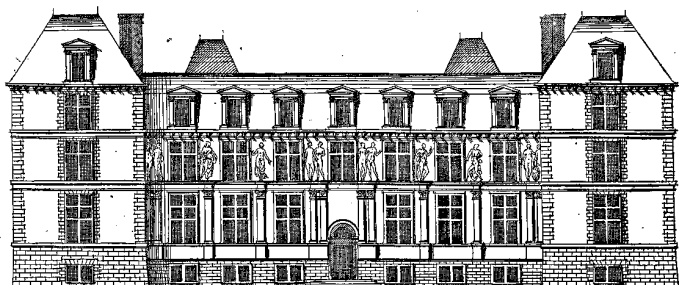

DELINEATIO ICHNOGRAPHIA
AD OPTICAM ACCOMMODATA
EX QVA EXCITATVM EST
ÆDIFICIVM

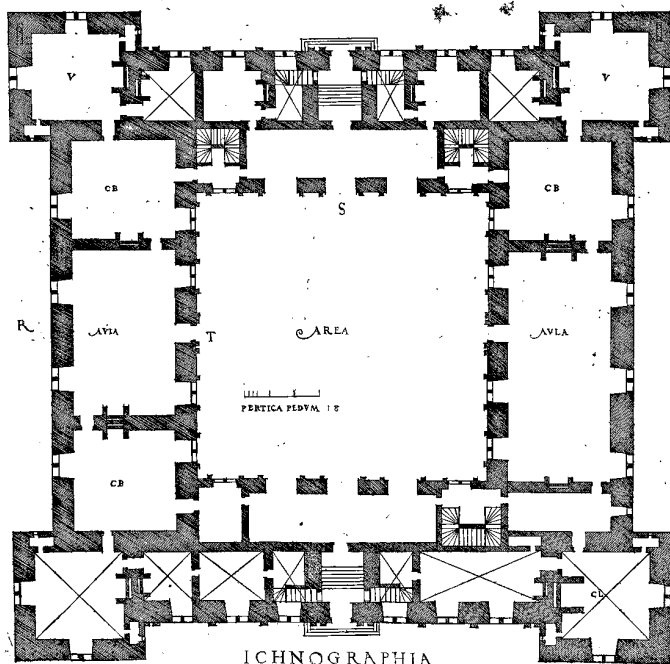

PARS INTERIOR

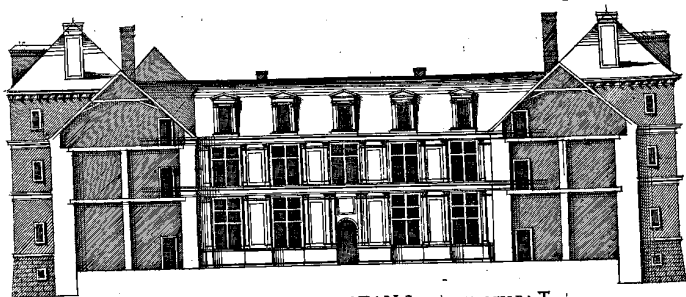

FACIES ANTERIOR ÆDIVM QVA PATET ADITVS

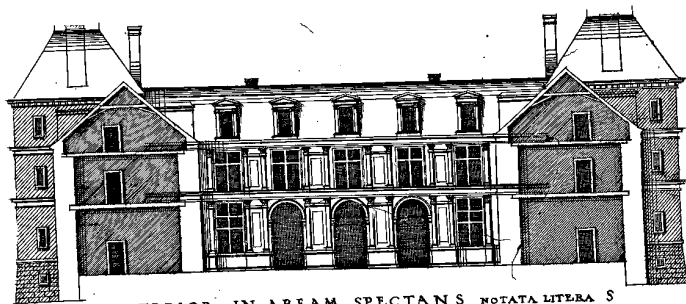

ICHTNOGRAPHIA

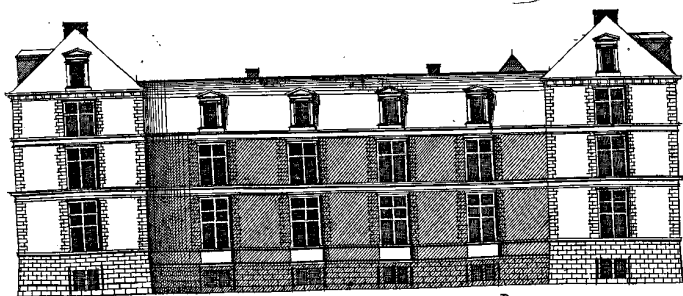

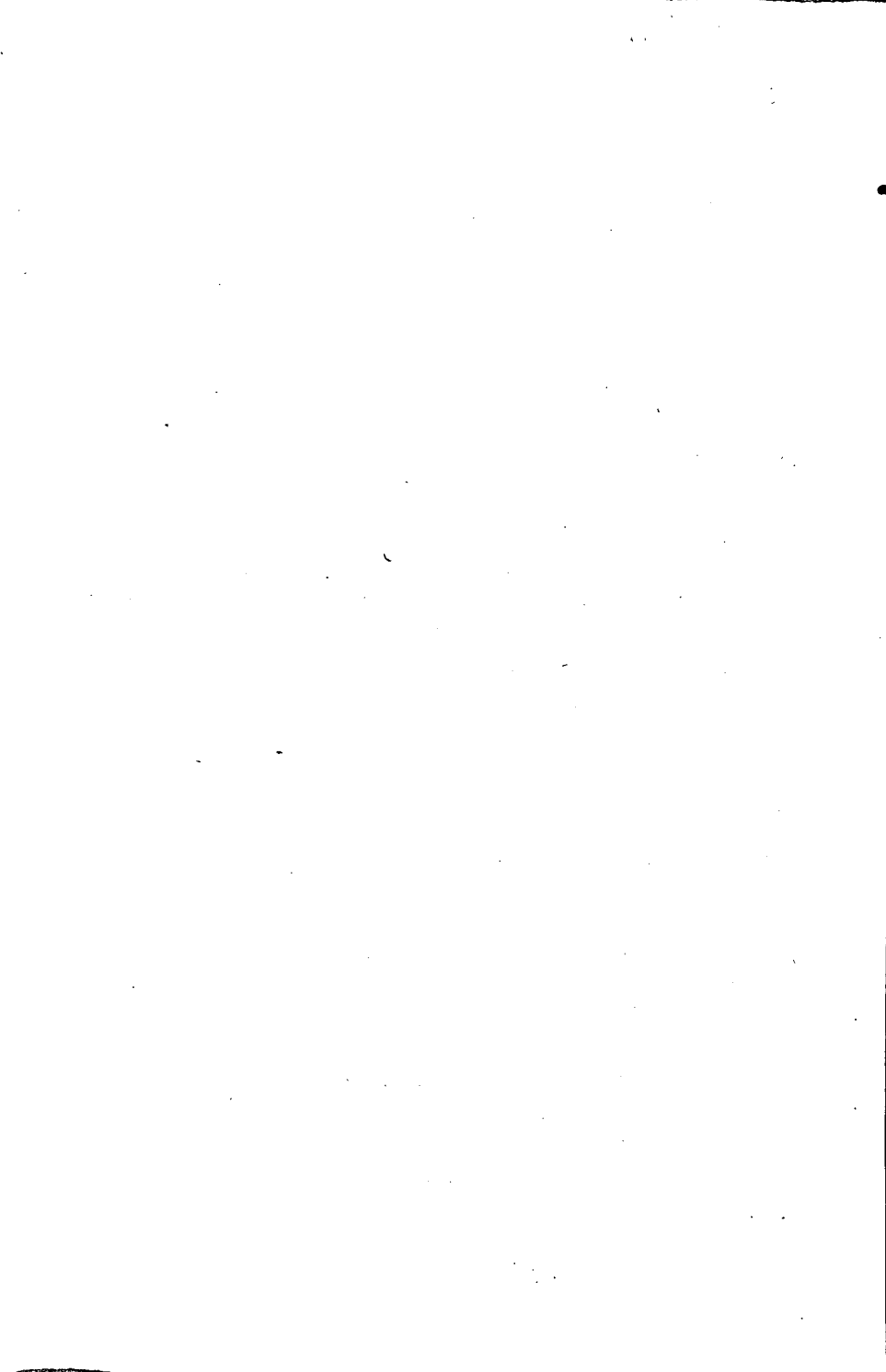
FACIES LATERIS IN AREAM SPECTANS NOTATA LITERA T

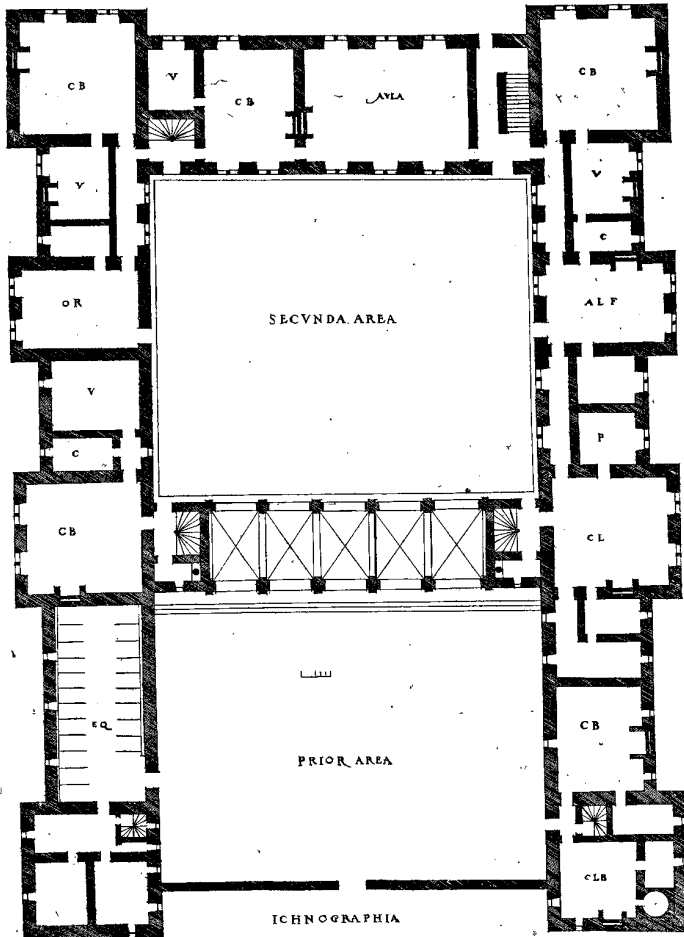

FACIES INTERIOR IN AREAM SPECTANS NOTATA LITERA S

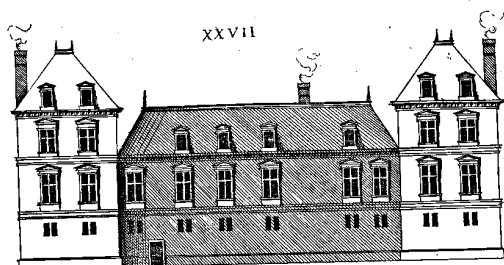

FACIES LATERIS NOTATA LITERA R

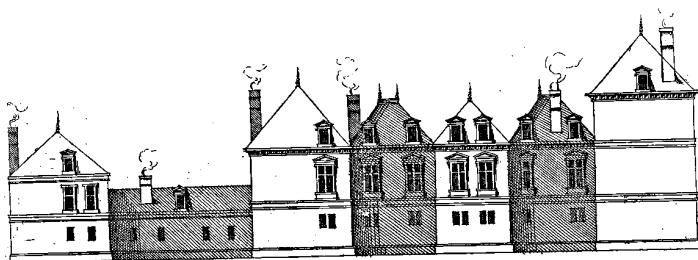

FACIES POSTERIOR

NOTATA LITERA I

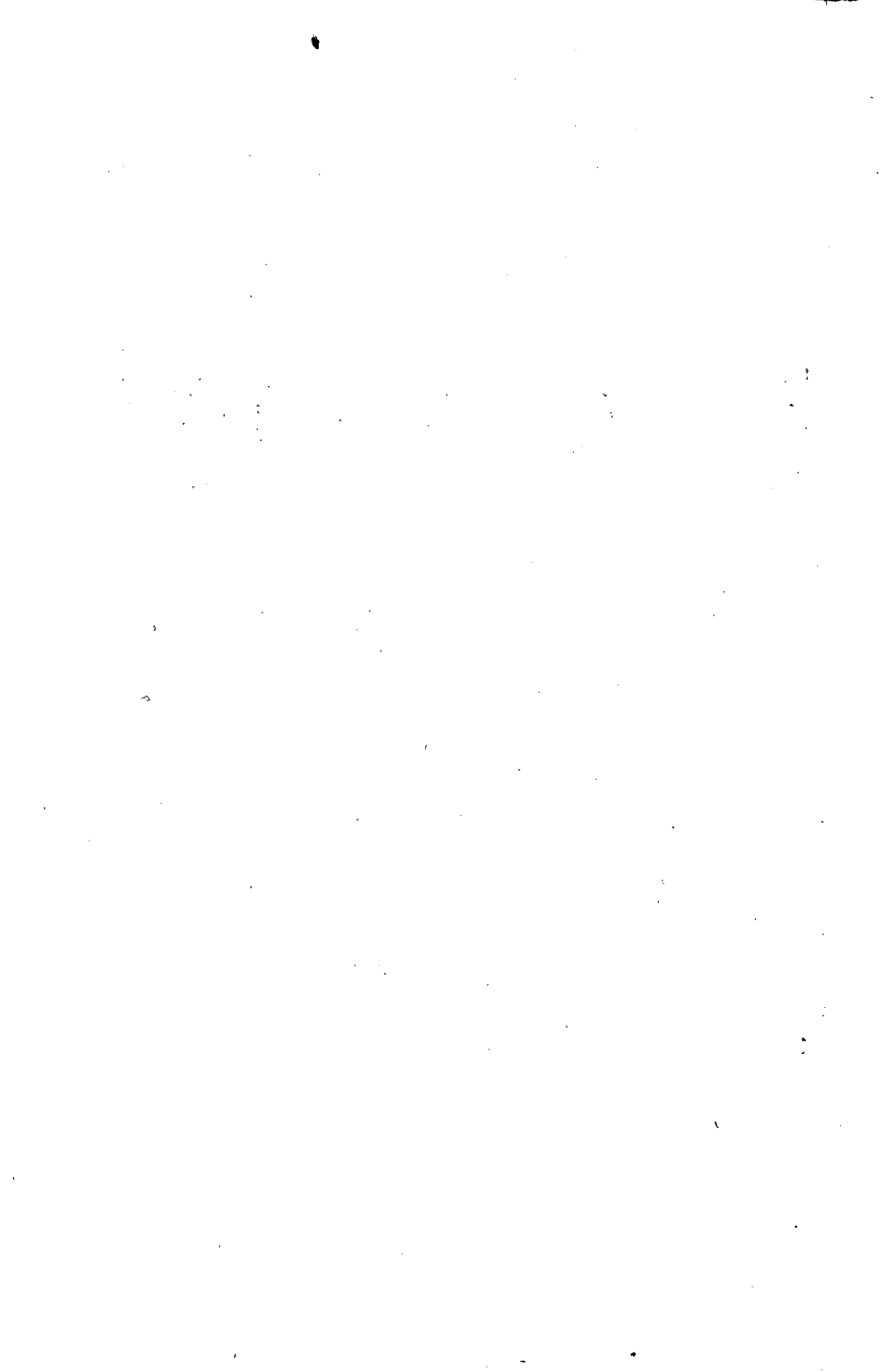
FACIES LATERIS

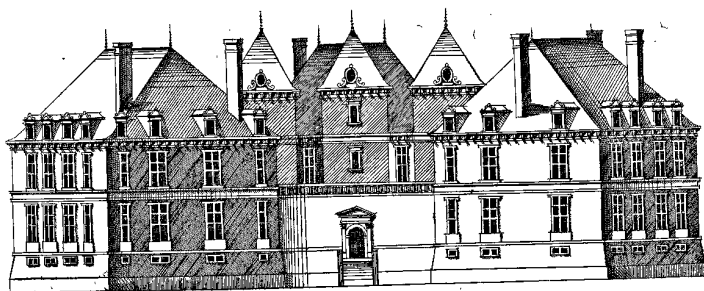
NOTATA LITERA Y

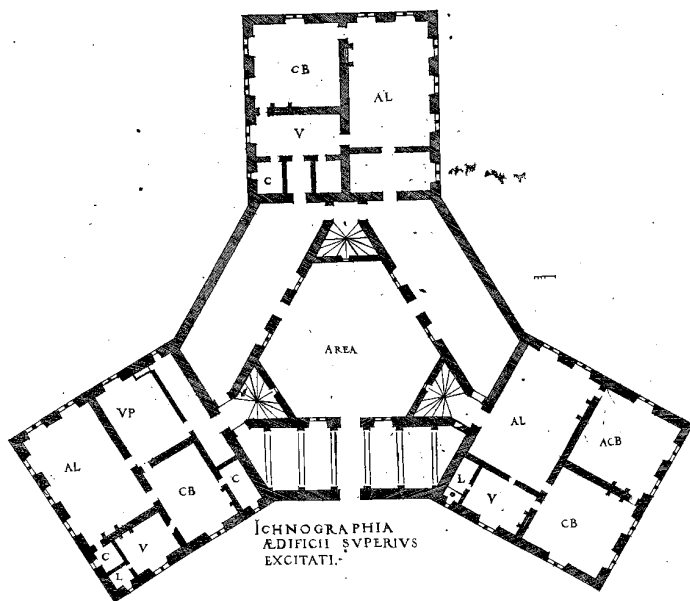
FACIES ANTERIOR ADIVM QVA PATET ADITVS

NOTATA LITERA N

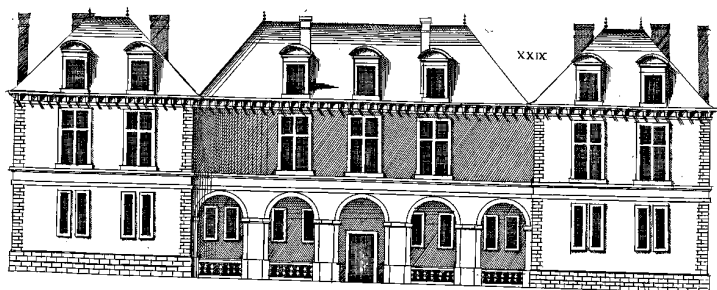

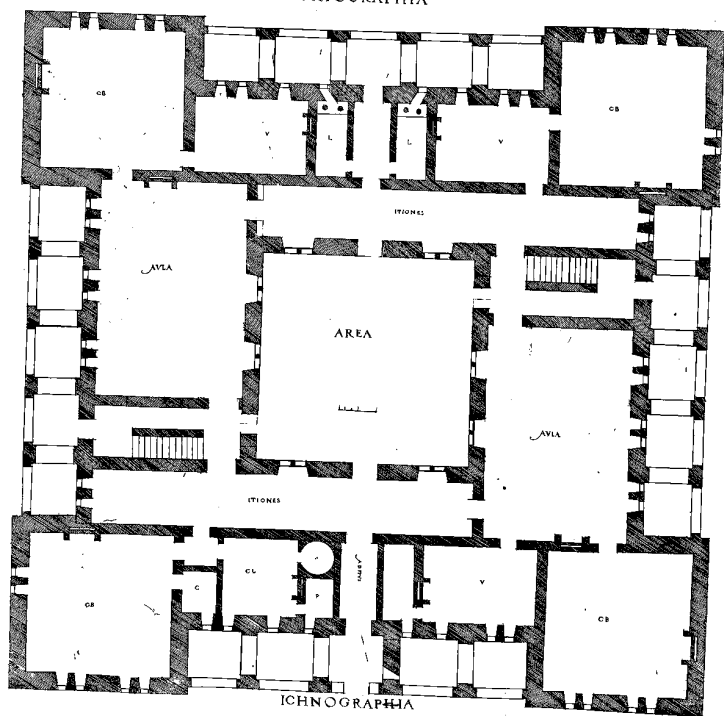
FACIES ANTERIOR AEDIVM QVA PATET ADITVS.

ICHOGRAPHIA
AEDIFICII SUPERIVS
EXCITATI.

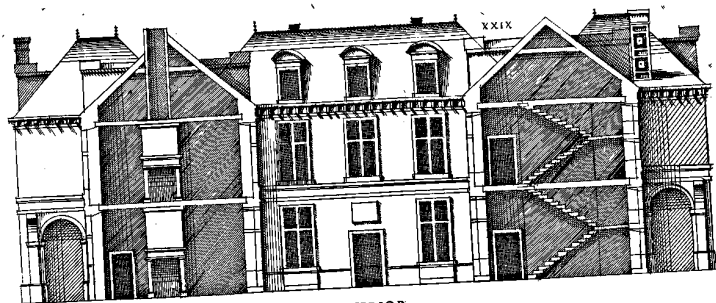

ORTOGRAPHIA

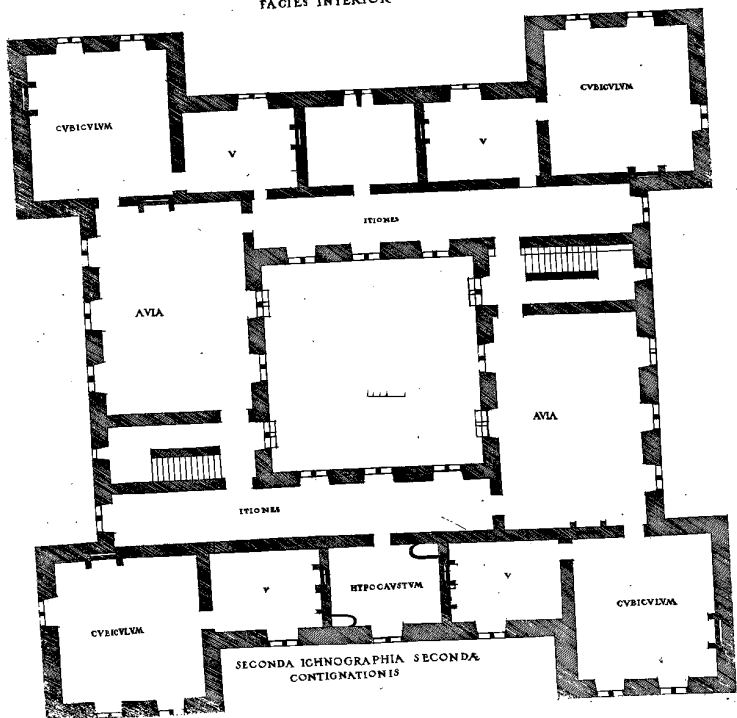

ICHOGRAPHIA

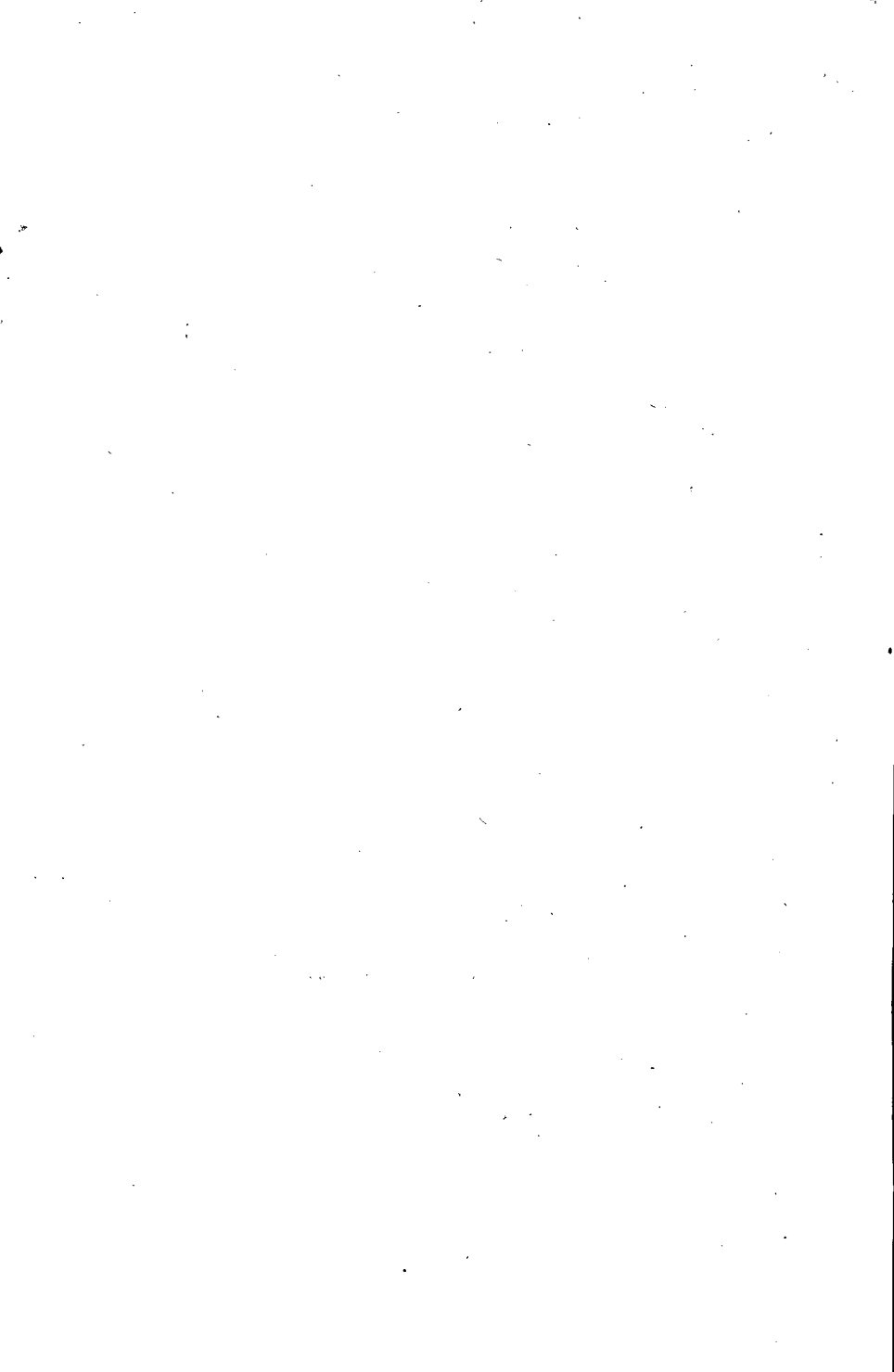

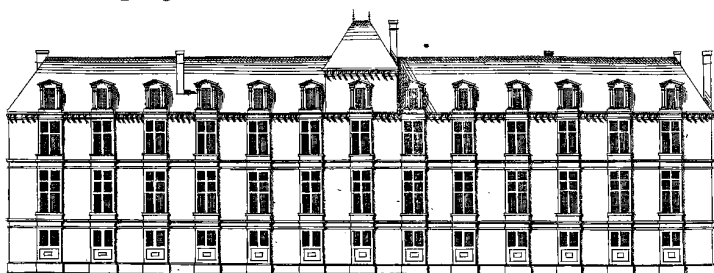
FACIES INTERIOR

SECONDA ICHNOGRAPHIA SECONDA
CONTIGNATIONIS

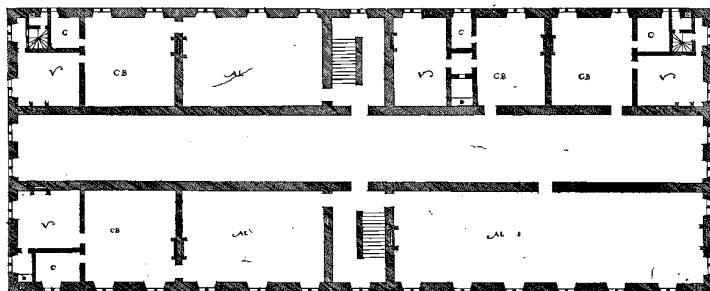

XXX

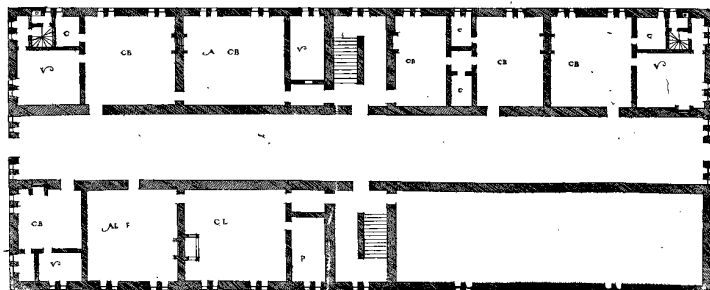

ORTOGRAPHIA

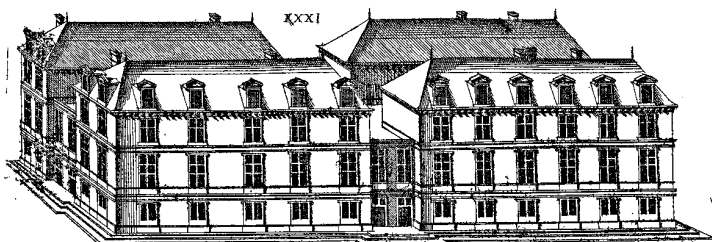
SECONDA ICHNOGRAPHIA
SECONDE CONTIGNATIONIS

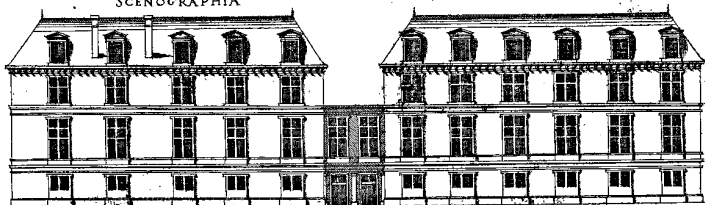
PRIMA ICHNOGRAPHIA
PRIME CONTIGNATIONIS

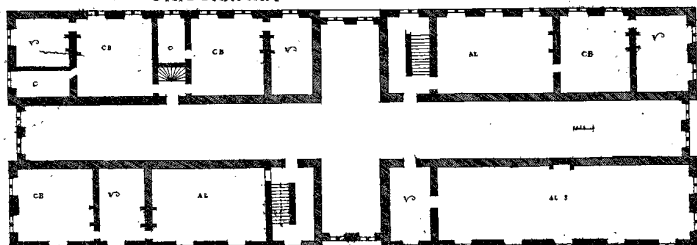

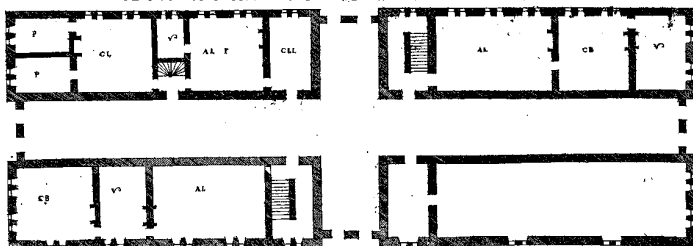
SCENOGRAPHIA

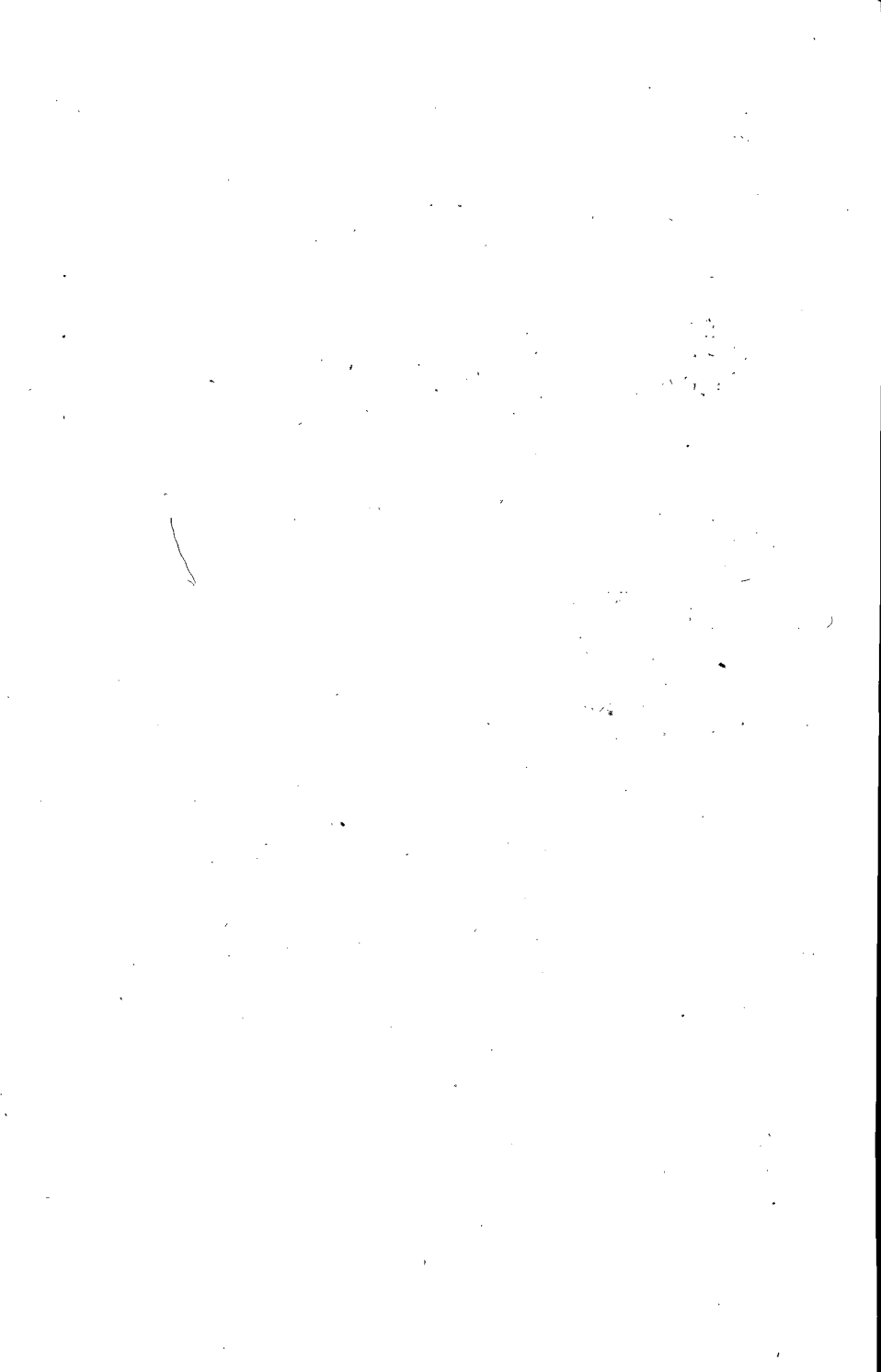
ORTOGRAPHIA

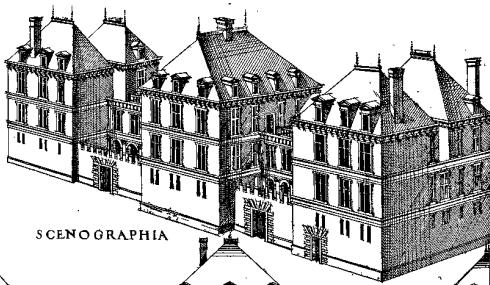

SECUNDA ICHNOGRAPHIA SECUNDE CONTIGNATIONIS

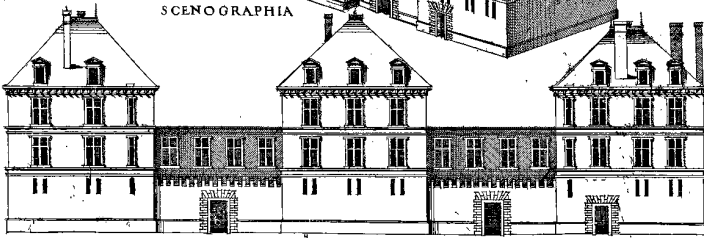

PRIMA ICHNOGRAPHIA PRIME CONTIGNATIONIS

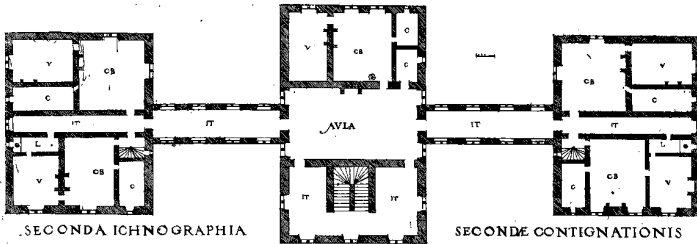

SCENOGRAPHIA

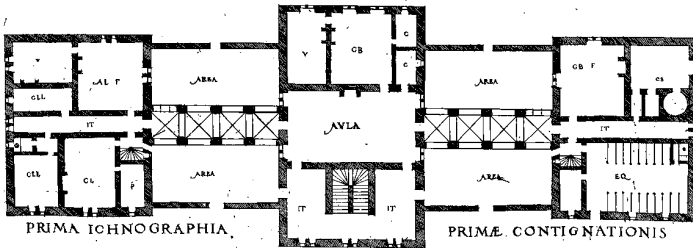

ORTOGRAPHIA

SECONDA ICHNOGRAPHIA

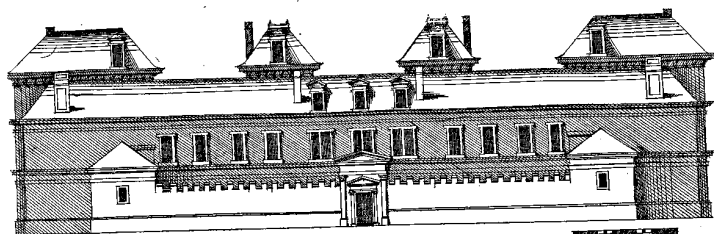
SECONDE CONTIGNATIONIS

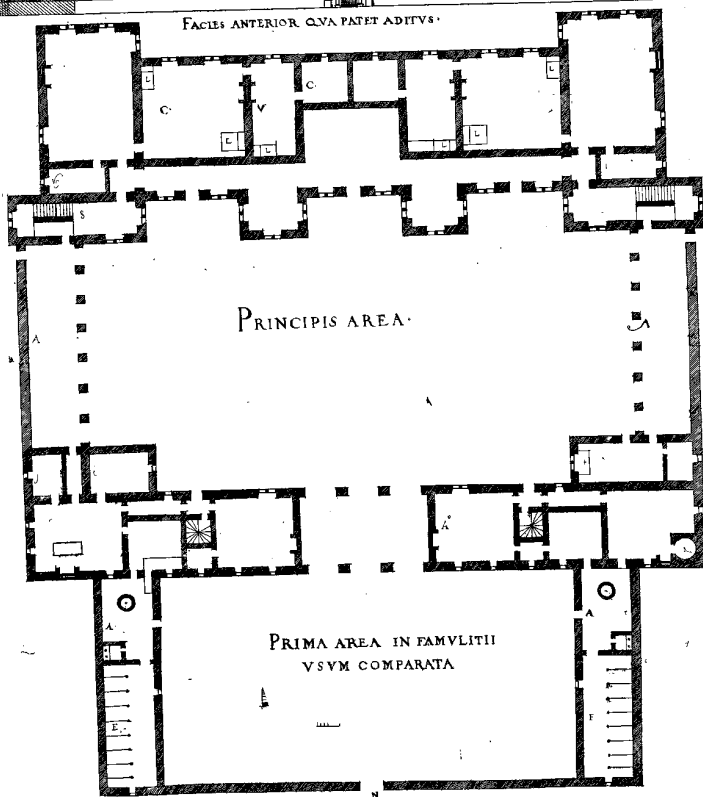
PRIMA ICHNOGRAPHIA

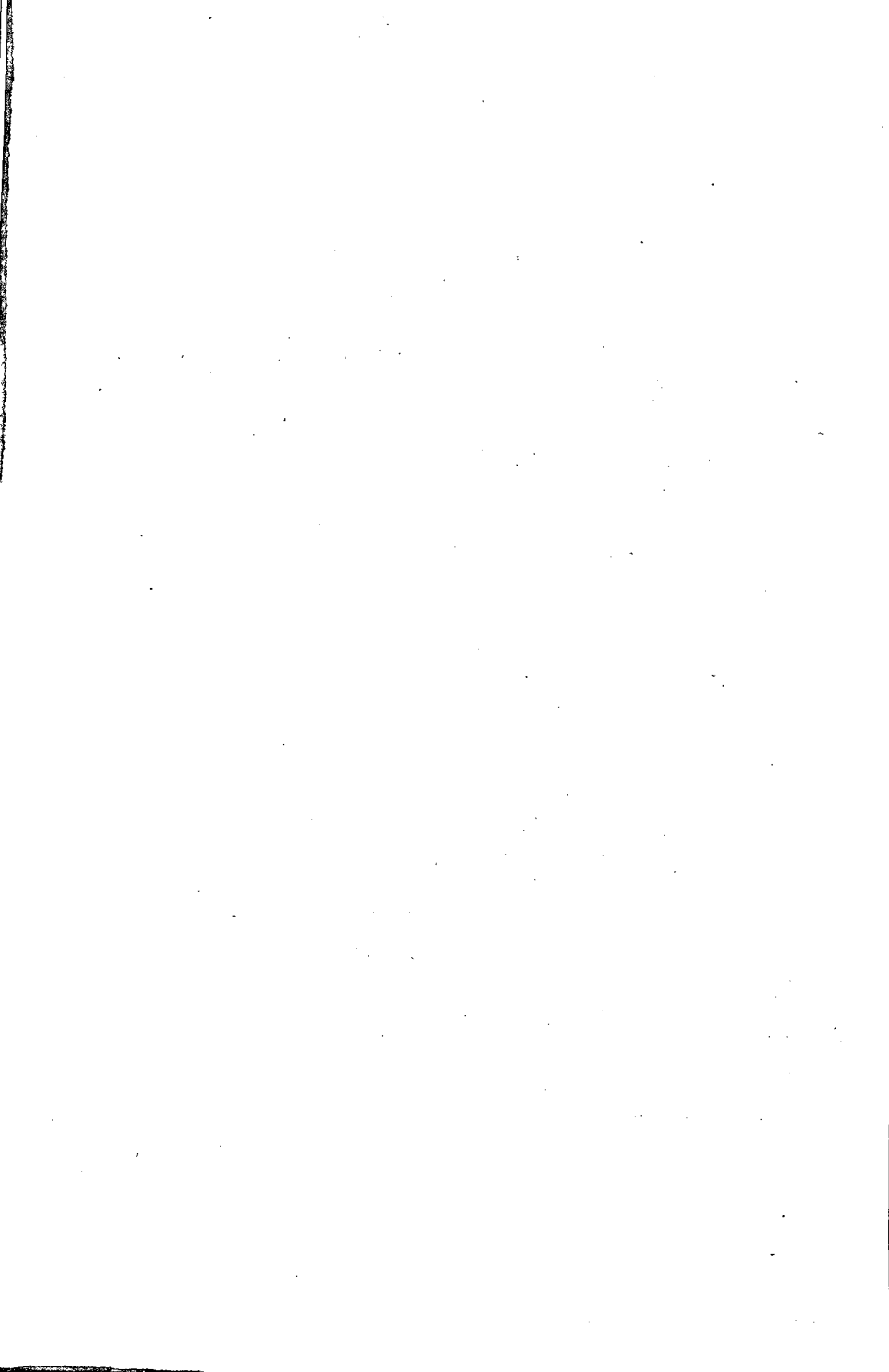
PRIME CONTIGNATIONIS

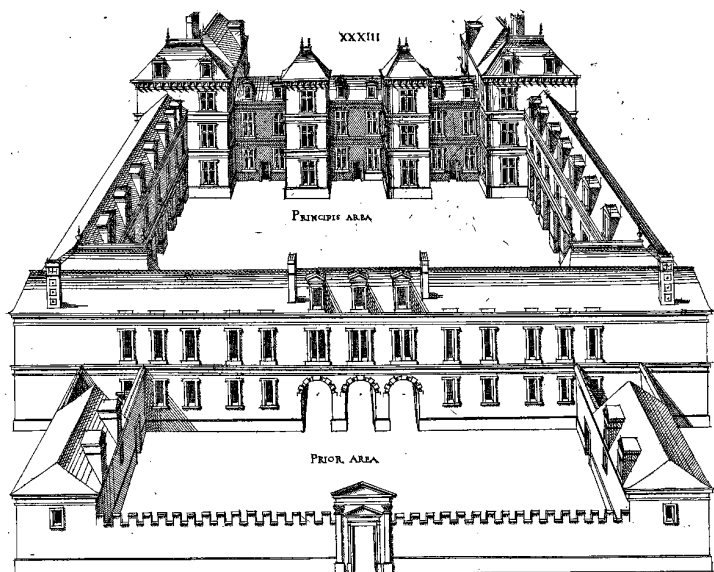

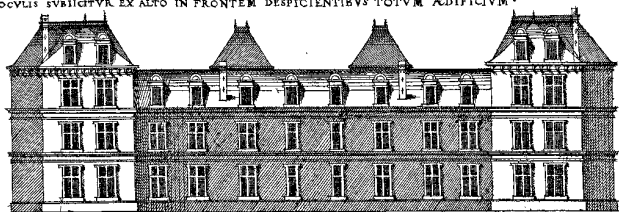
FACIES ANTERIOR QVA PATET ADITVS.

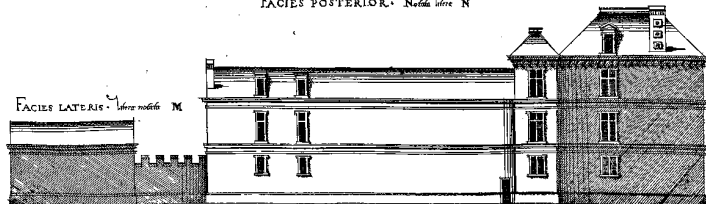

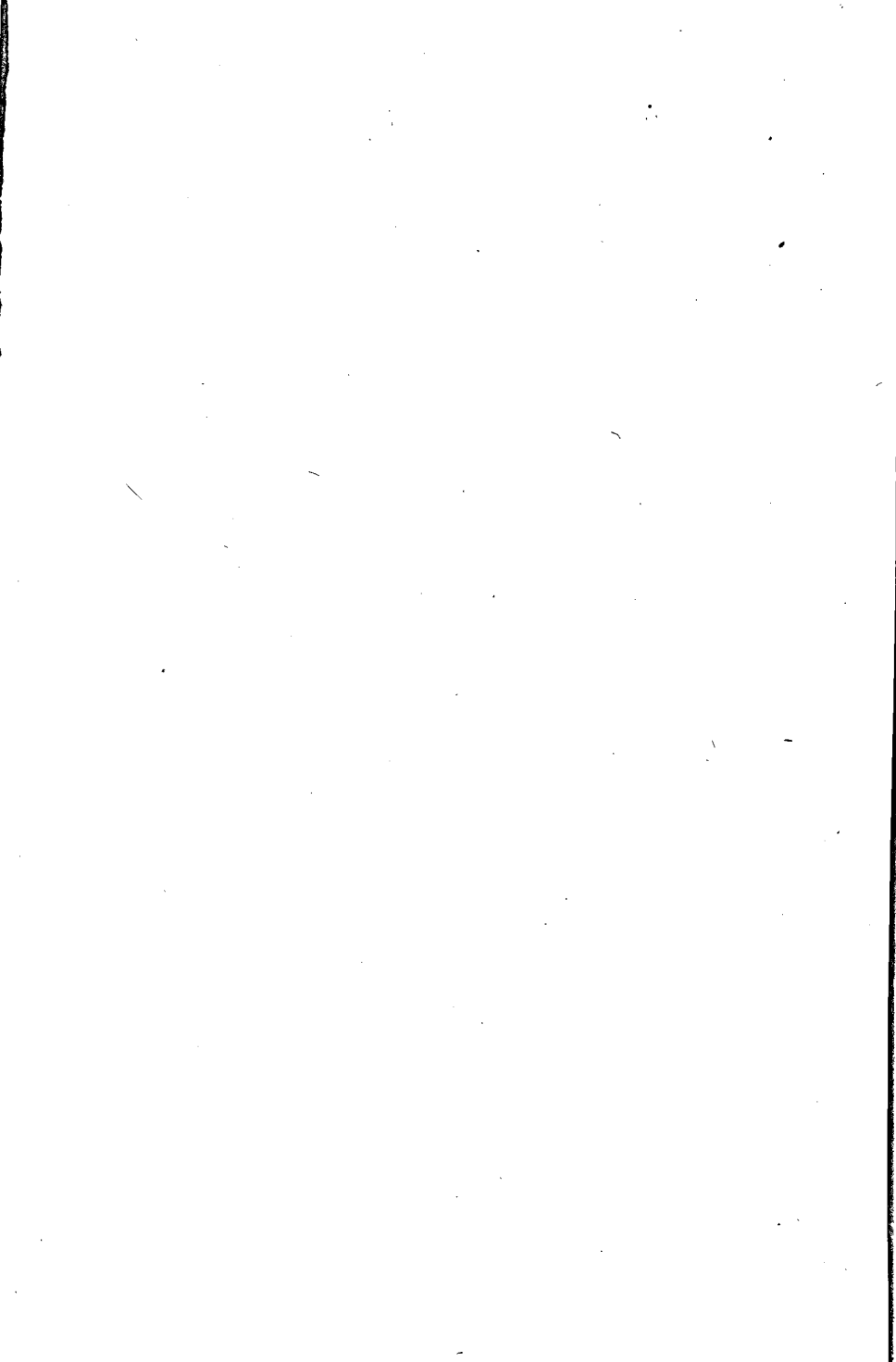

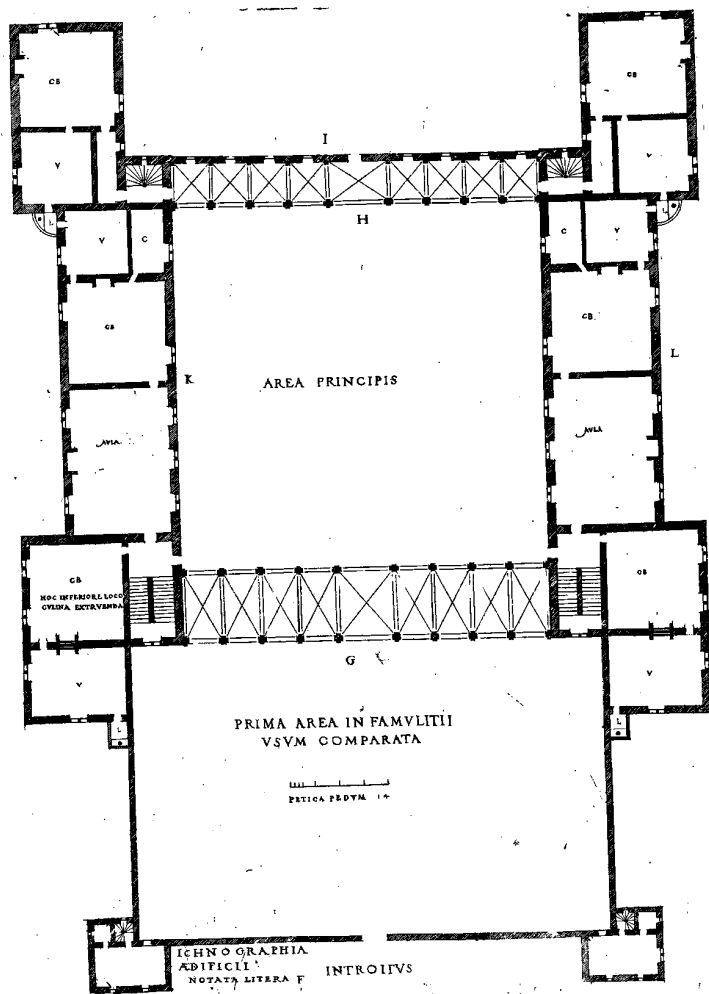
HIC OCULIS SUBIICITUR EX ALTO IN FRONTEM DESPICIENTIBVS TOTVM ADIFICIVM.

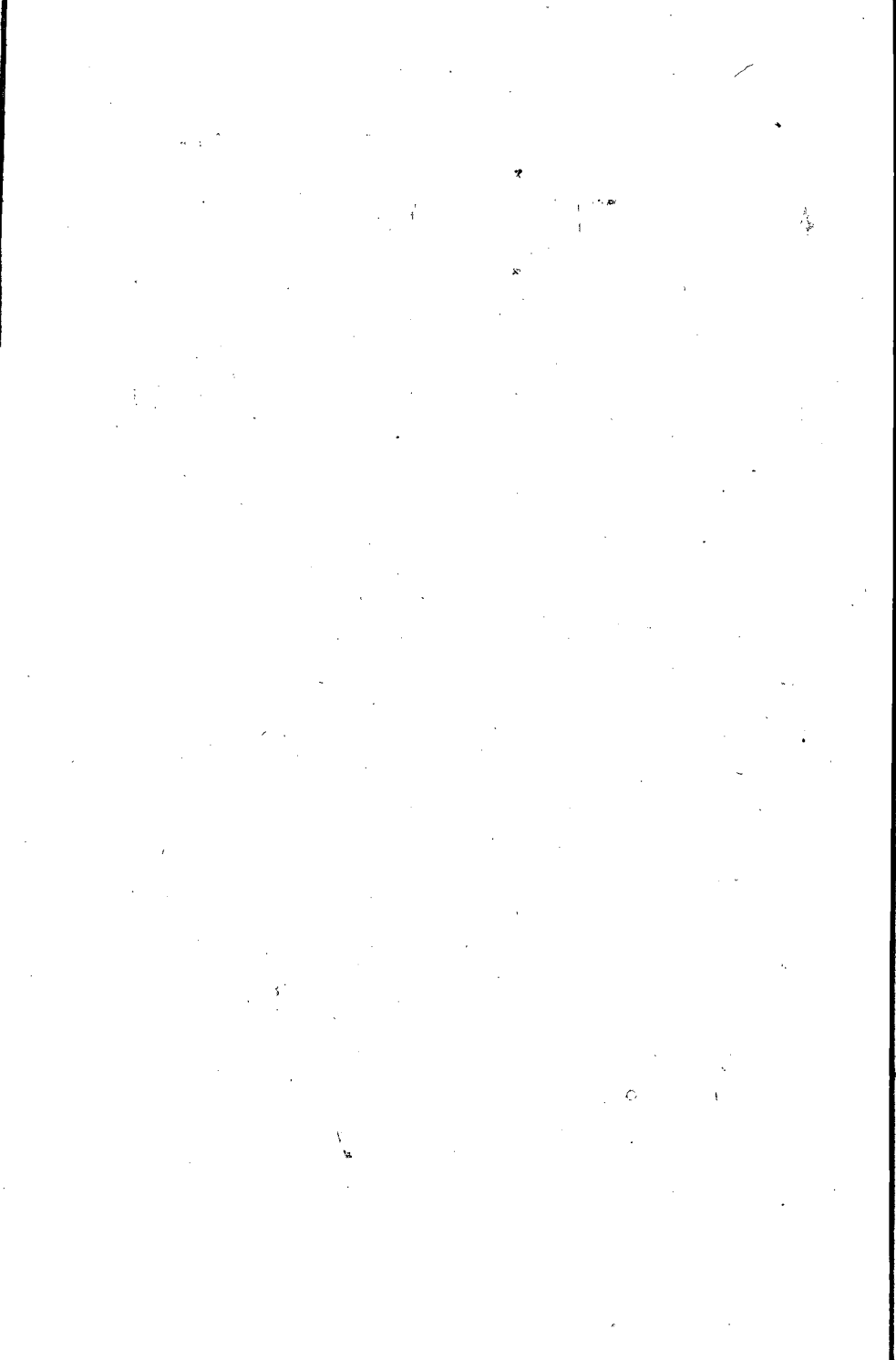

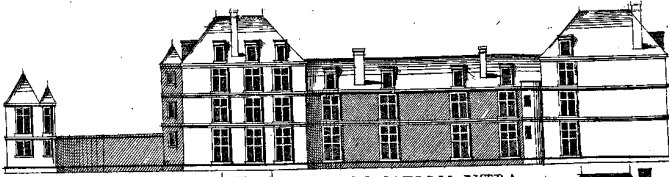
FACIES POSTERIOR. Notat littera N

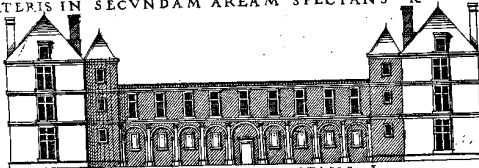

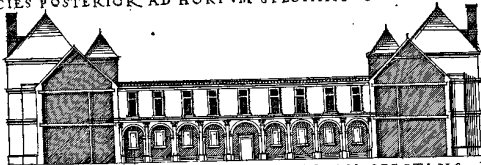
FACIES LATERIS EXTRA
SPECTANS NOTATA LITERA L

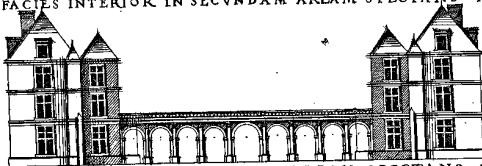
FACIES LATERIS IN SECUNDAM AREAM SPECTANS K

FACIES POSTERIOR AD HORTVM SPECTANS I

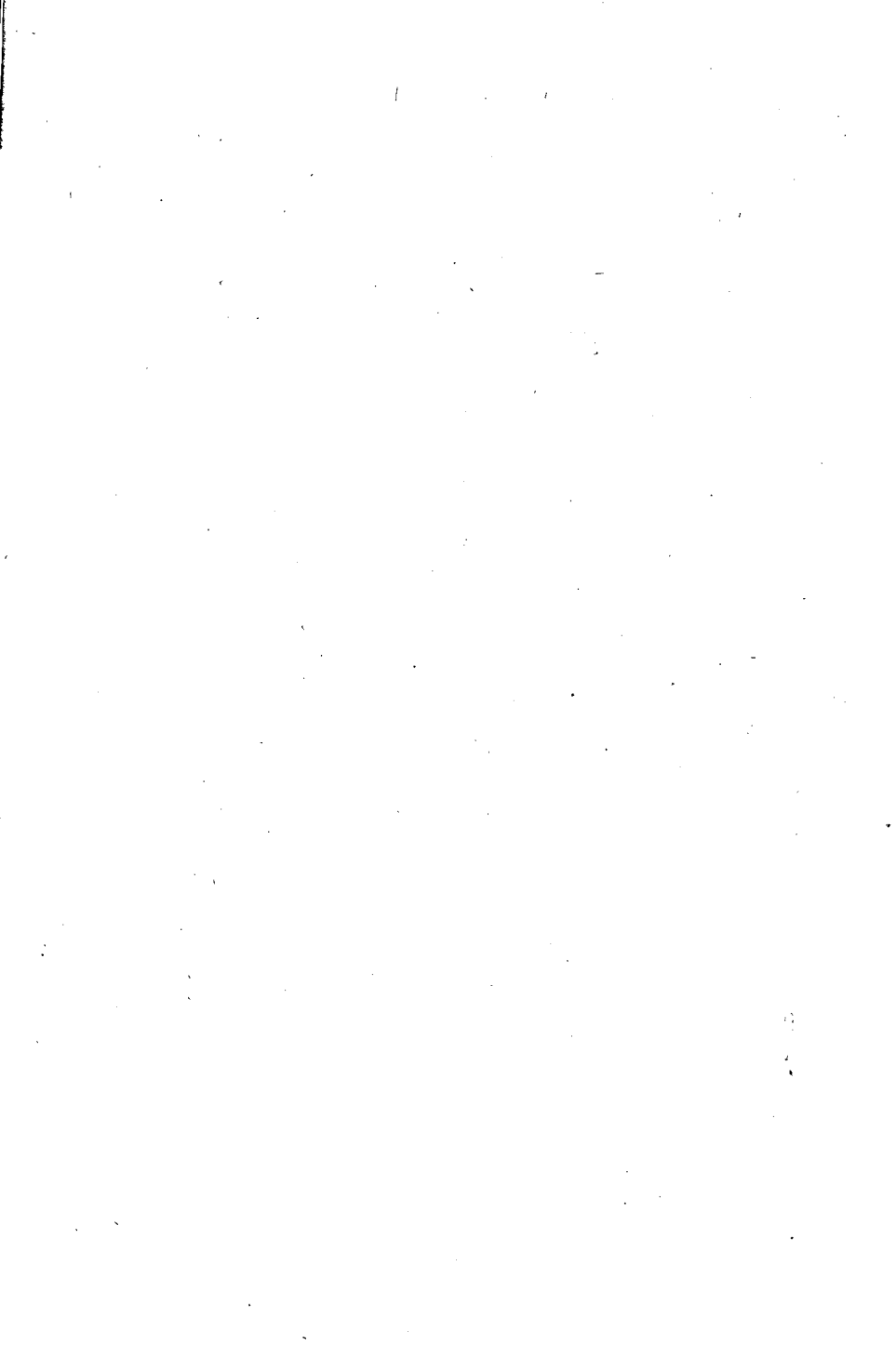
FACIES INTERIOR IN SECUNDAM AREAM SPECTANS H

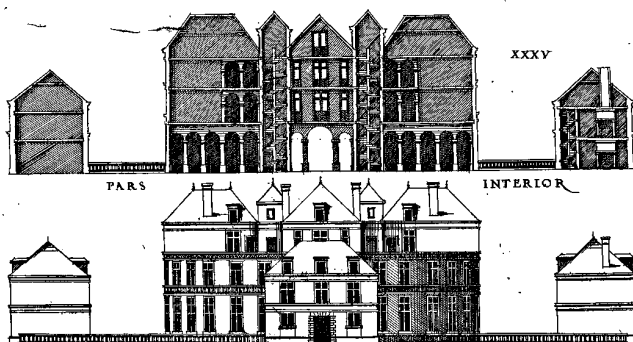

FACIES INTERIOR IN PRIMAM AREAM SPECTANS G

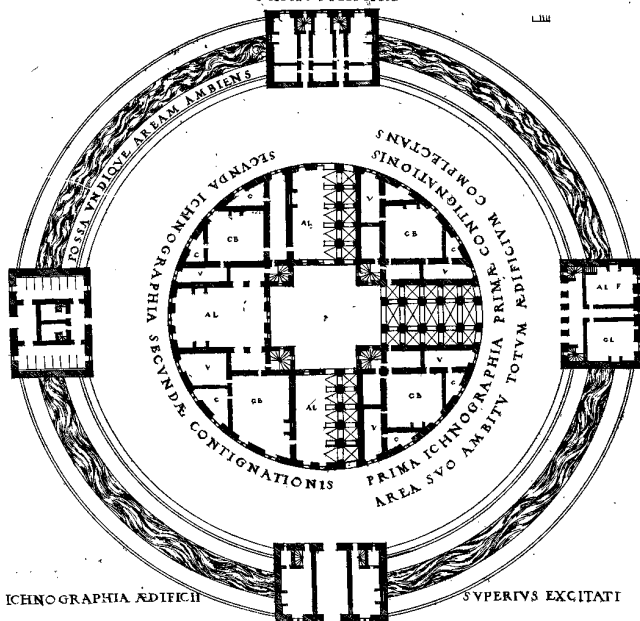

FACIES ANTERIOR ADIVM QVA PATET ADITVS NOTATA LITERA F

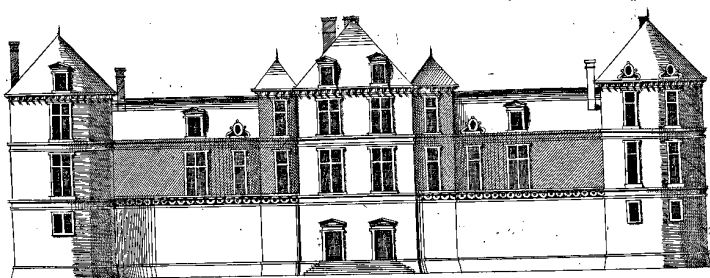

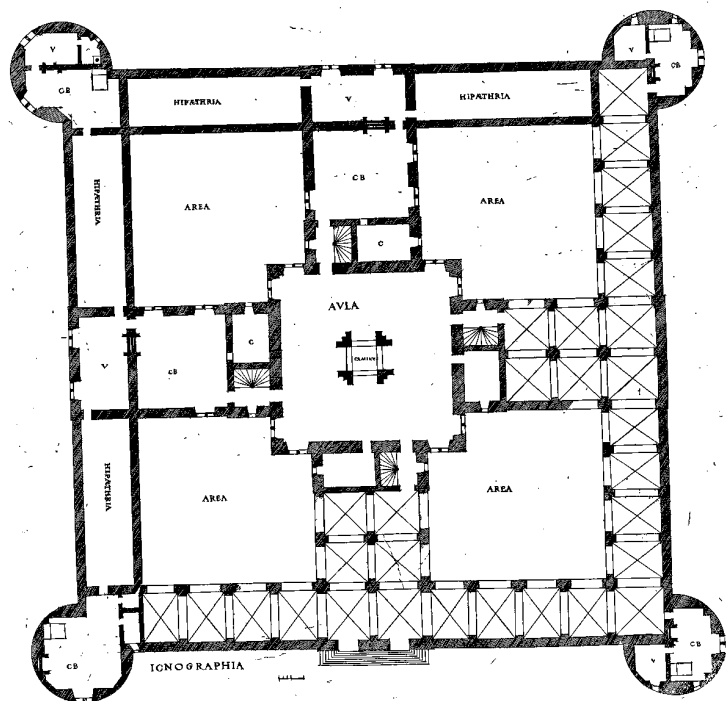
ORTHOGRAPHIA

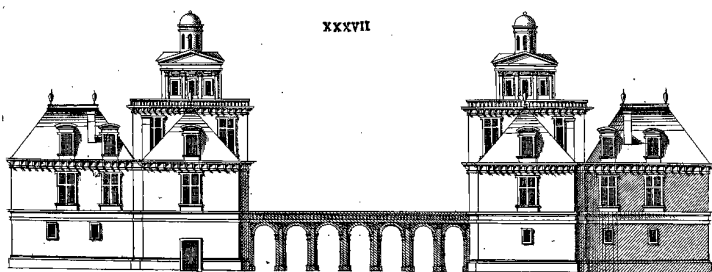
XXXVI

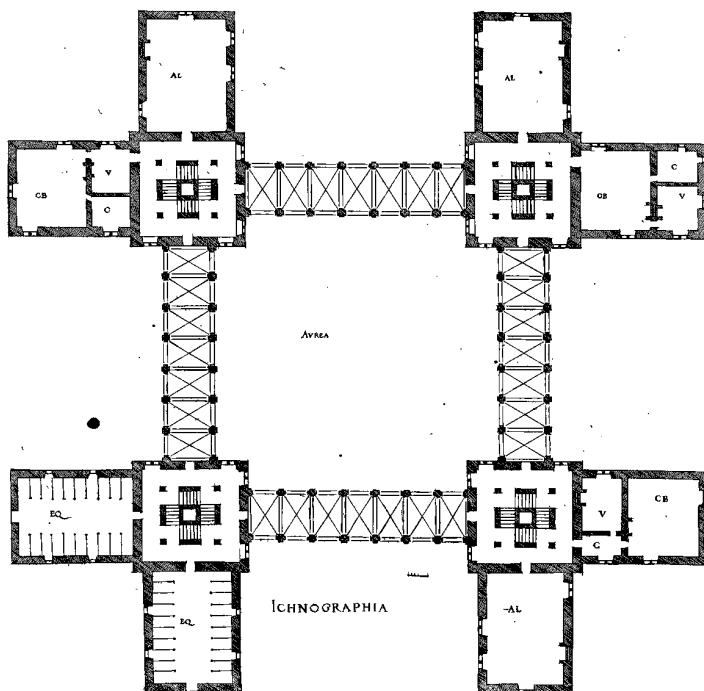
ORTOGRAFIA

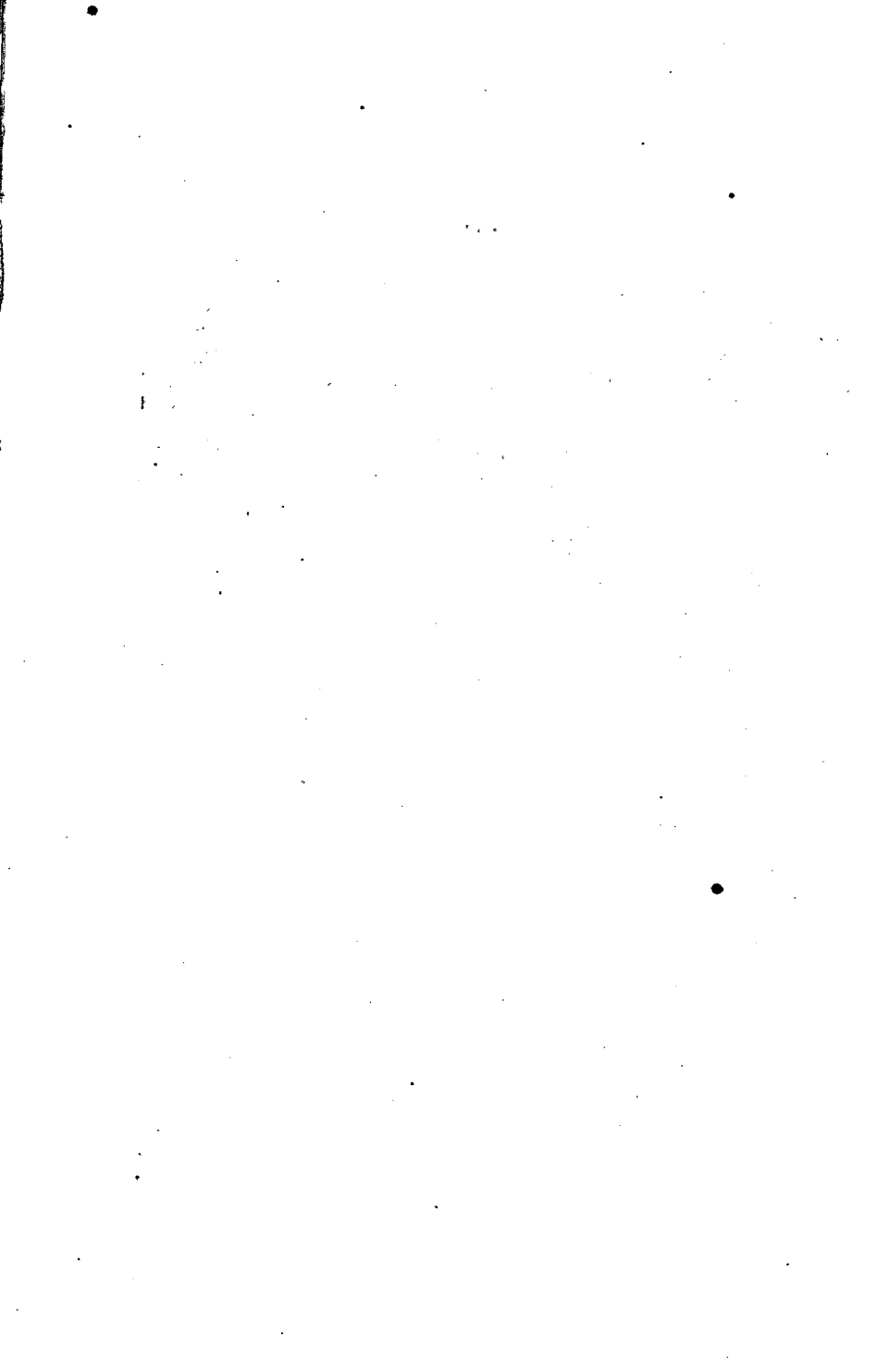
XXXVII

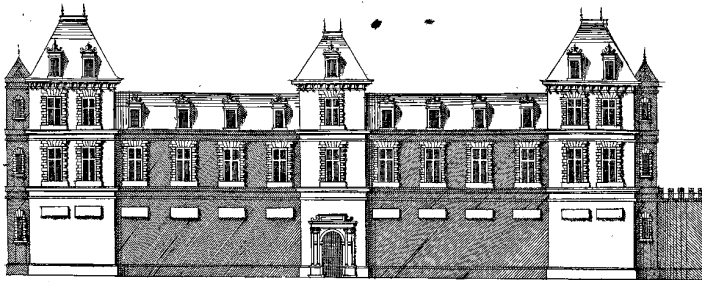

FACIES

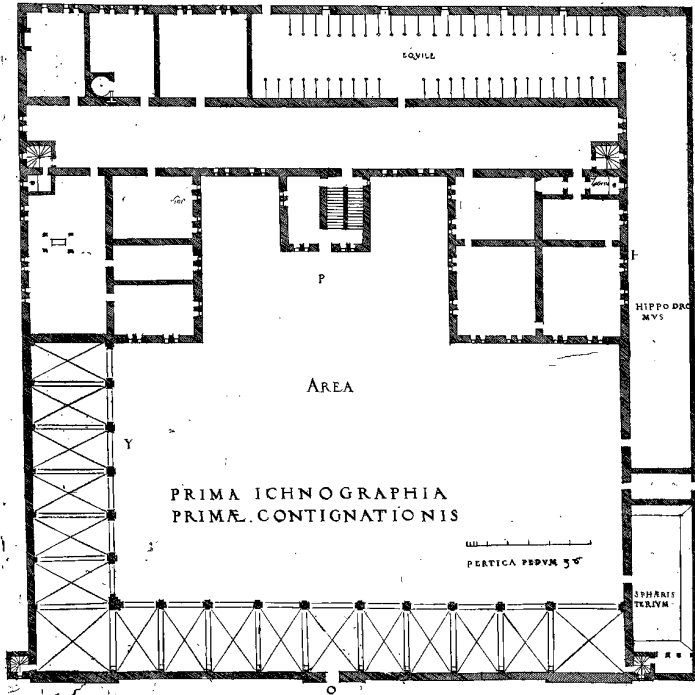

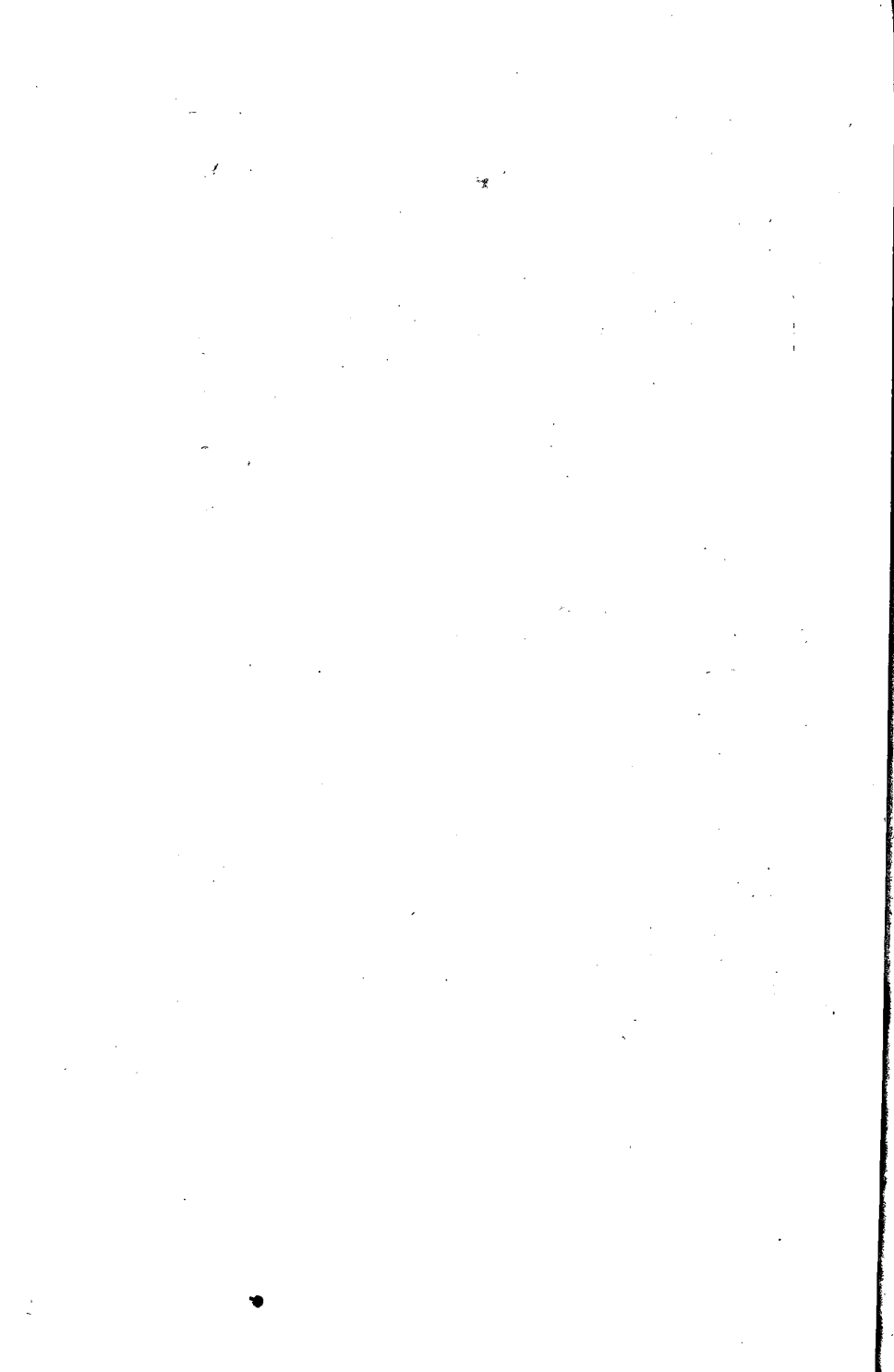
ICHOGRAPHIA

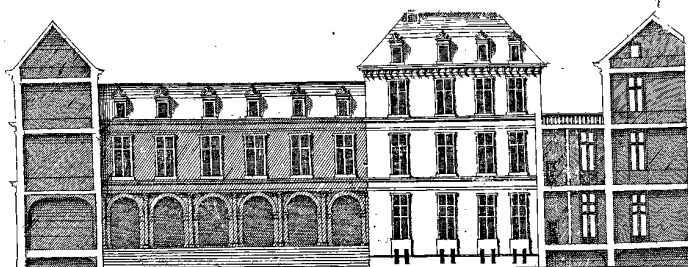

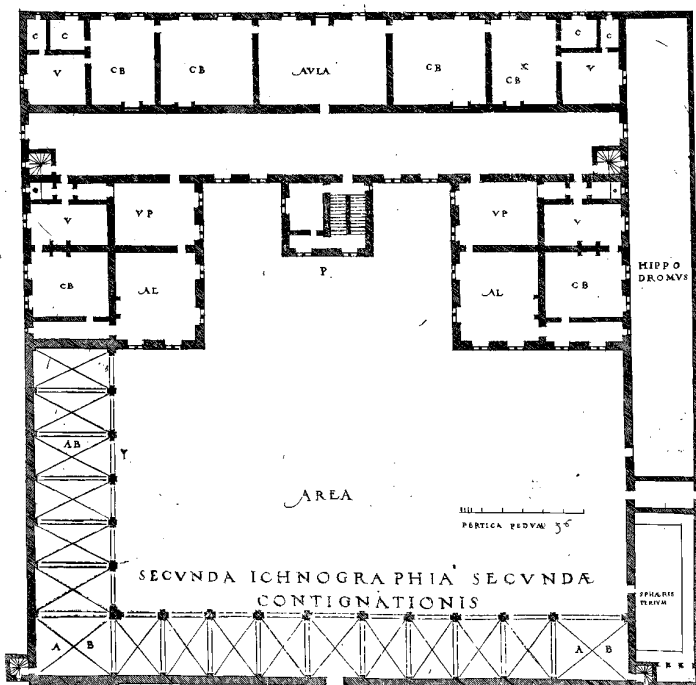
FACIES ANTERIOR AEDIVM QVA PATET ADITVS NOTATA LITERA O

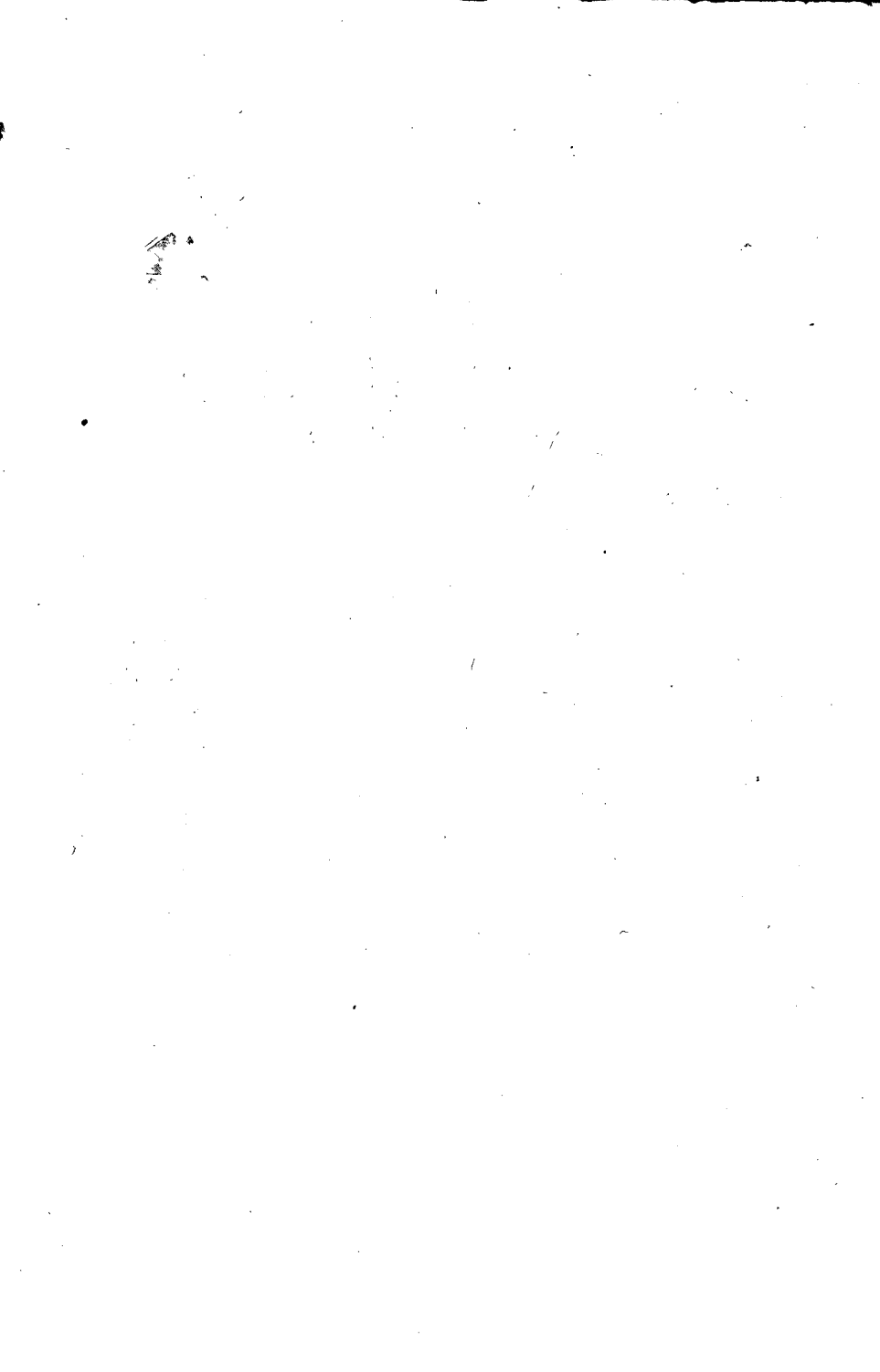

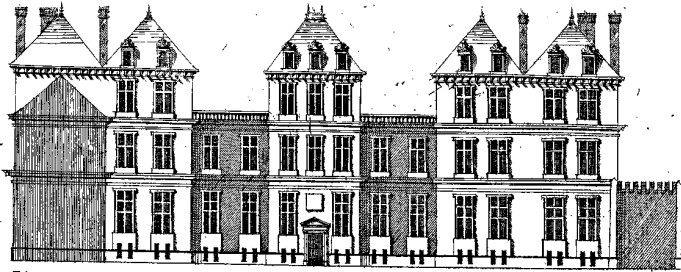

FACIES LATERIS IN AREAM SPECTANS LITERA NOTATA Y

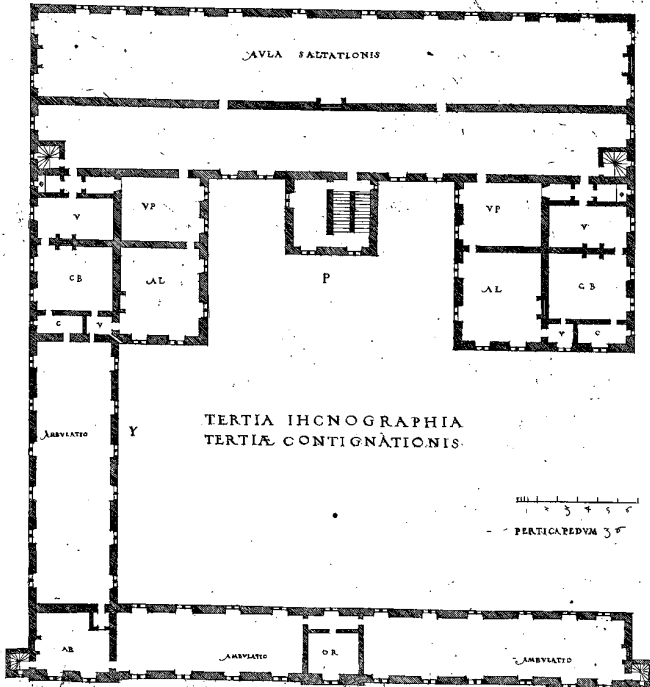

SECUNDA ICHNOGRAPHIA SECUNDA
CONTIGNATIONIS

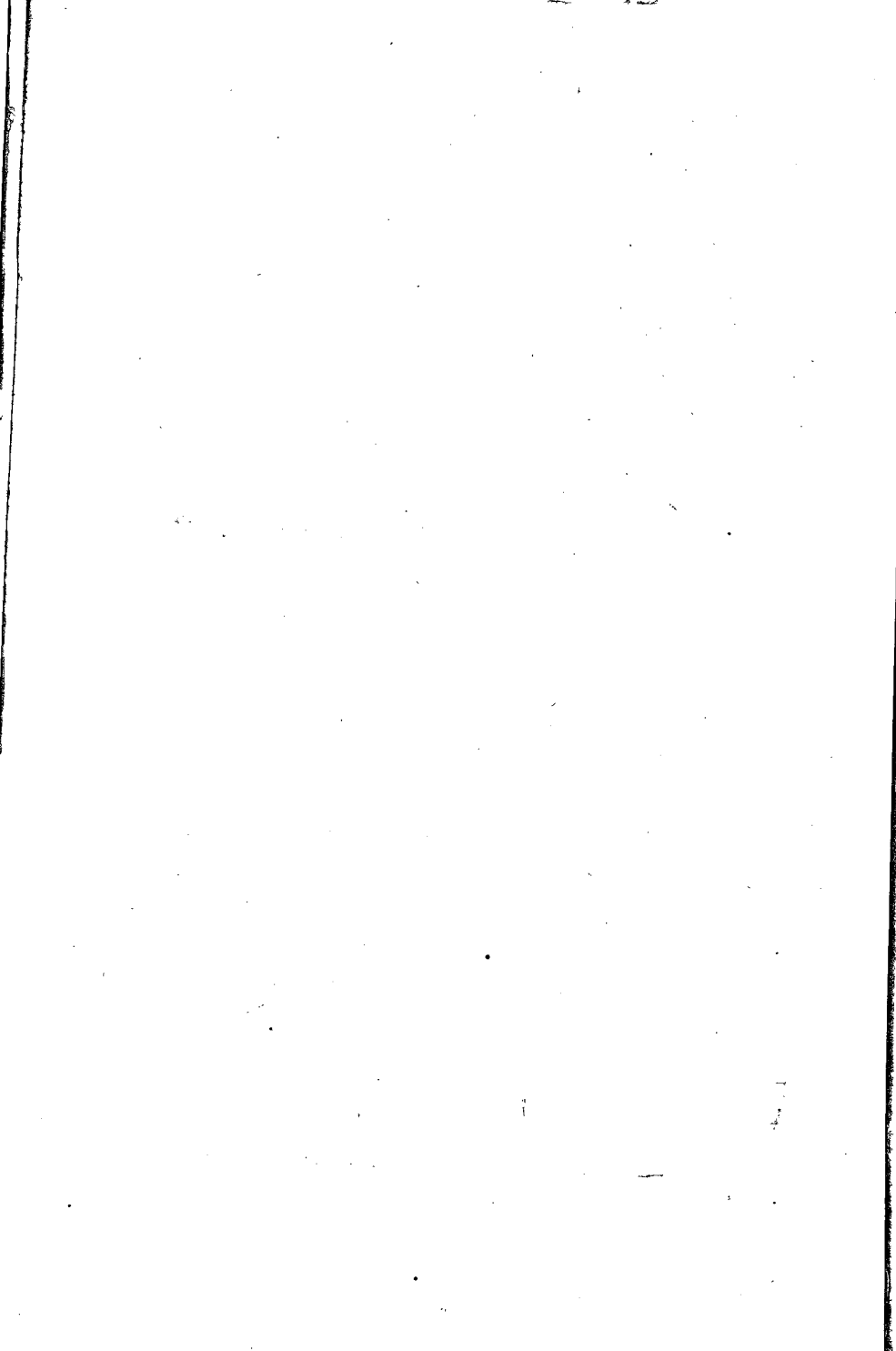

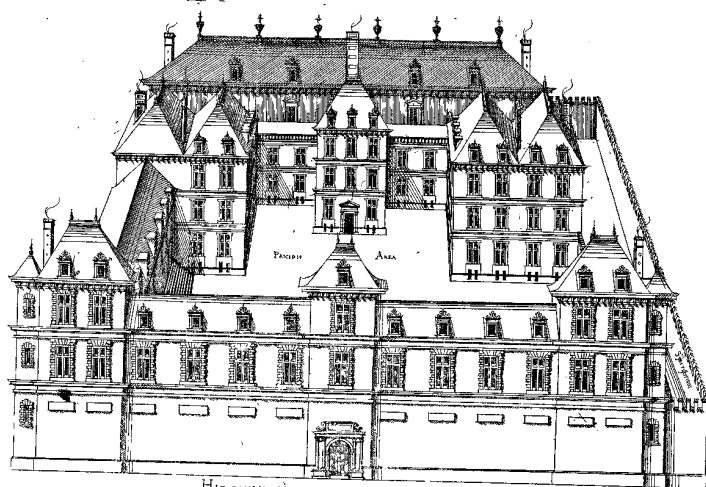
FACIES INTERIOR IN AREAM SPECTANS NOTATA LITIS P

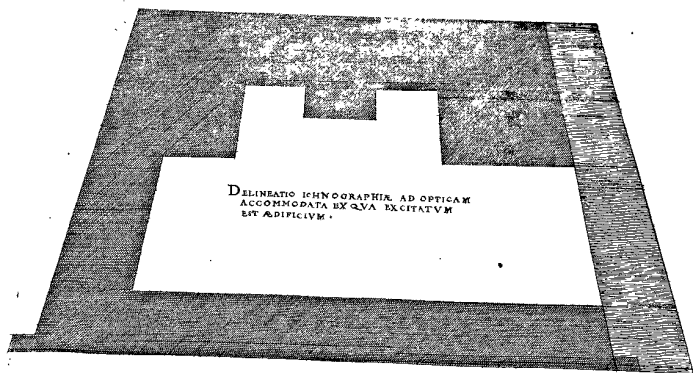
TERTIA IHCNOGRAPHIA
TERTIAE CONTIGNATIONIS.

XXXV

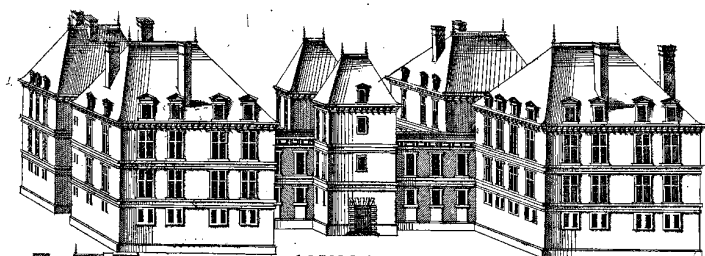
HIC CIVILIS SVBICIVIS EX ALTO IN FRONTUM
DISPONENTIBUS TOTVM ADIFICIVM.

DELINEATIO IMMOGRAPHICA AD OPTICAM
ACCOMMODATA EX QVA EXCITATVM
EST ADIFICIVM.

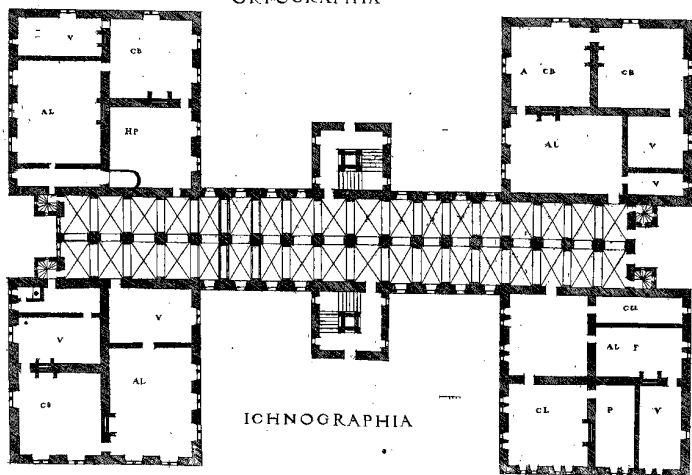
XXXIX

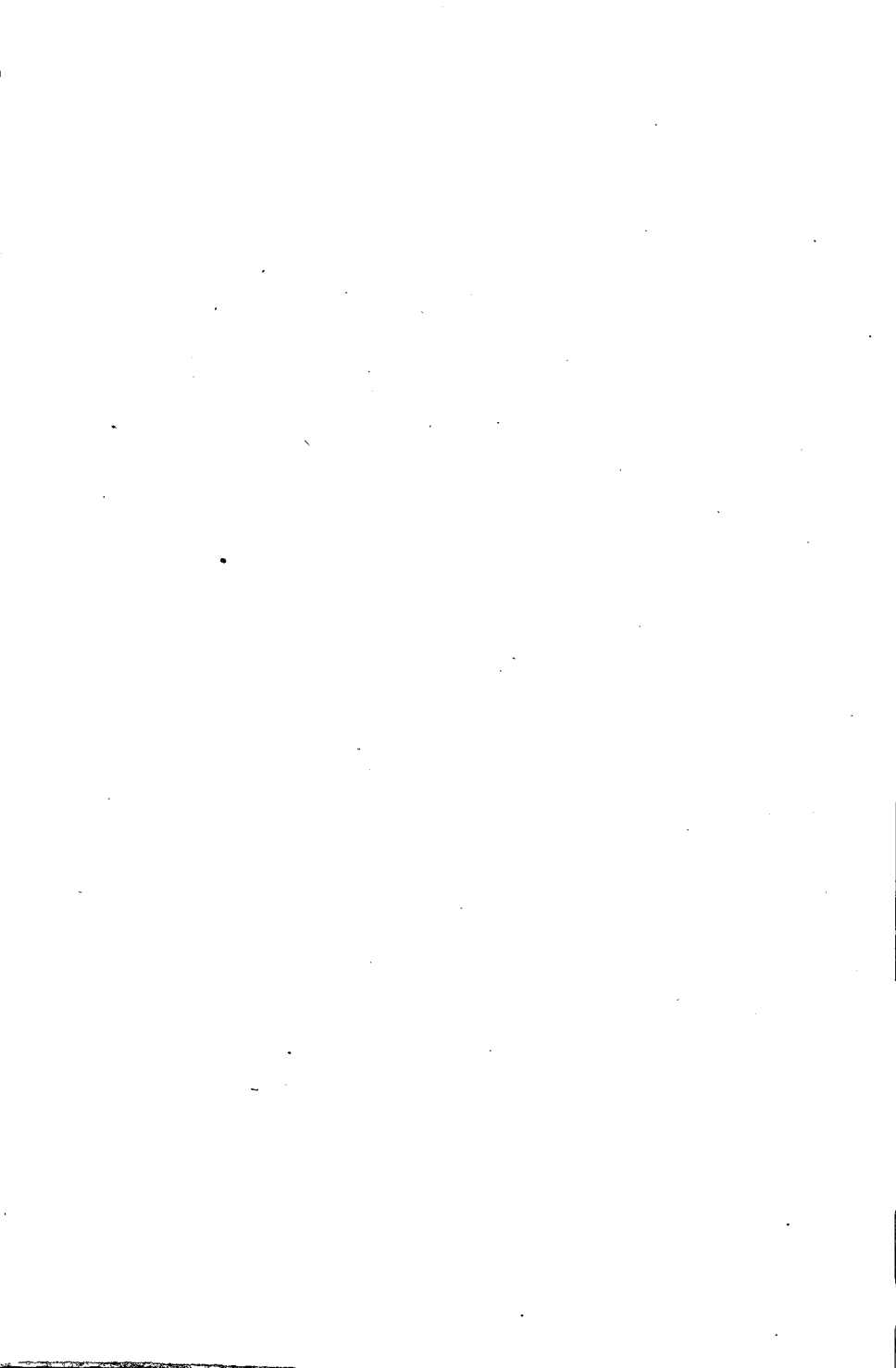
SCENOGRAPHIA

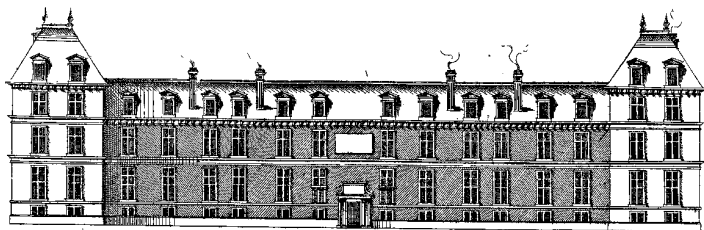
ORTHOGRAPHIA

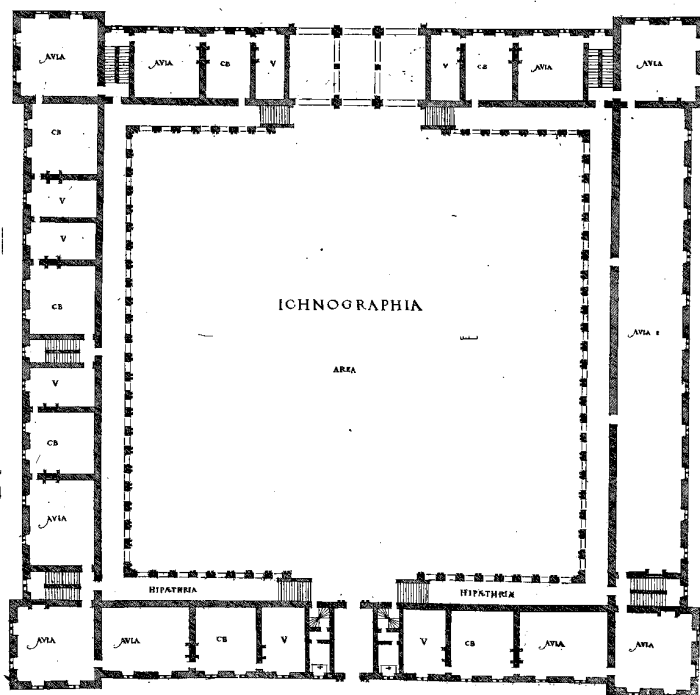
ICHNOGRAPHIA

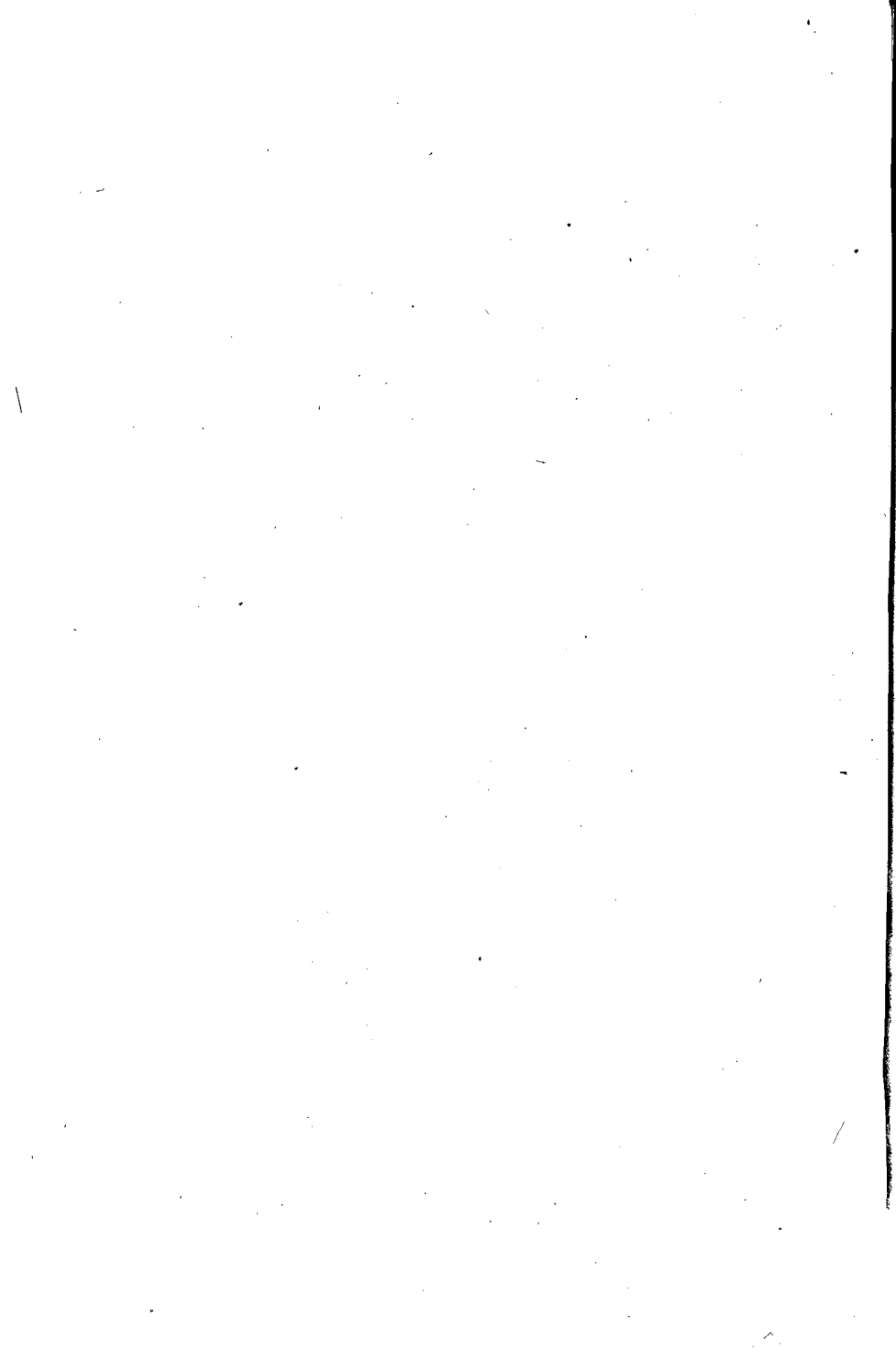

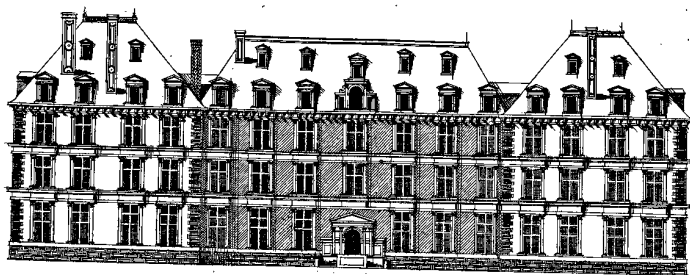
XL

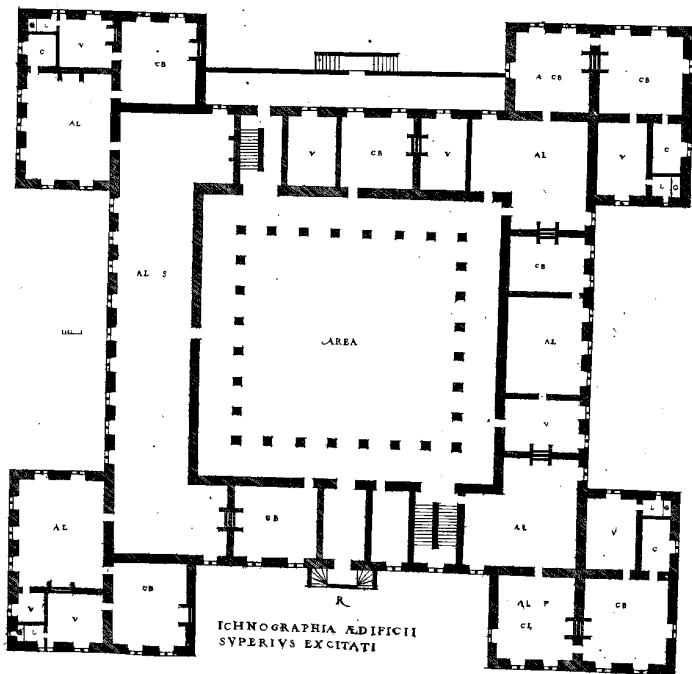
ORTHOGRAPHIA

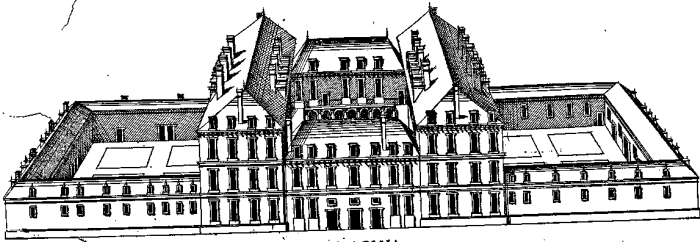

FACIES ANTERIOR ADIVM QVA PATET ADITVS R

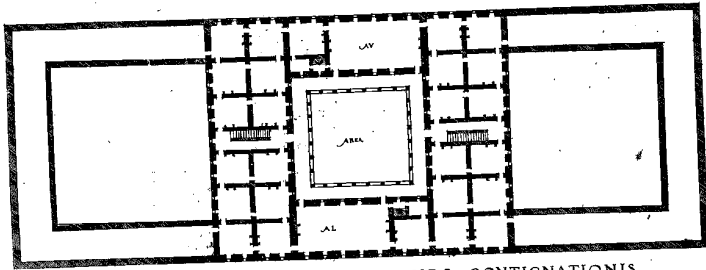

ICHTNOGRAPHIA ADIFICII
SUPERIUS EXCITATI

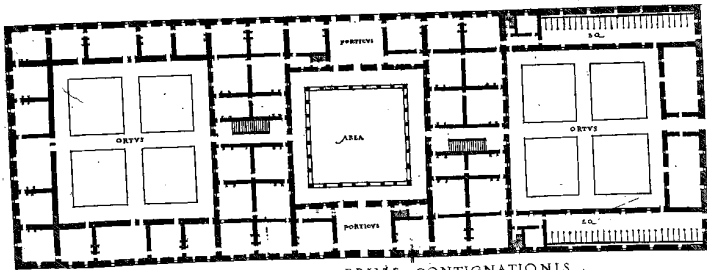

SCENOGRAPHIA

SECONDA ICHNOGRAPHIA

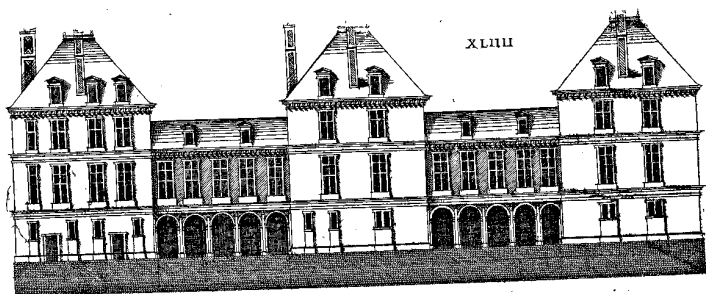
SECONDA CONTIGNATIONIS

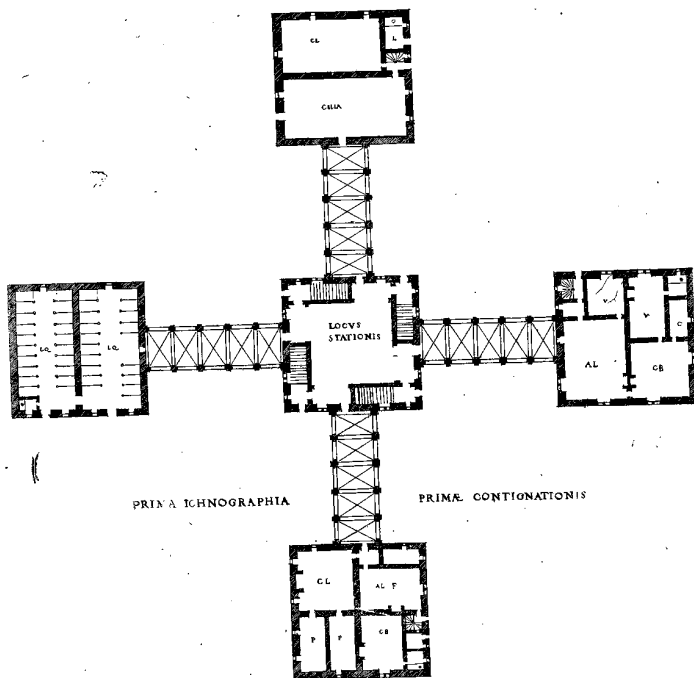
PRIMA ICHNOGRAPHIA

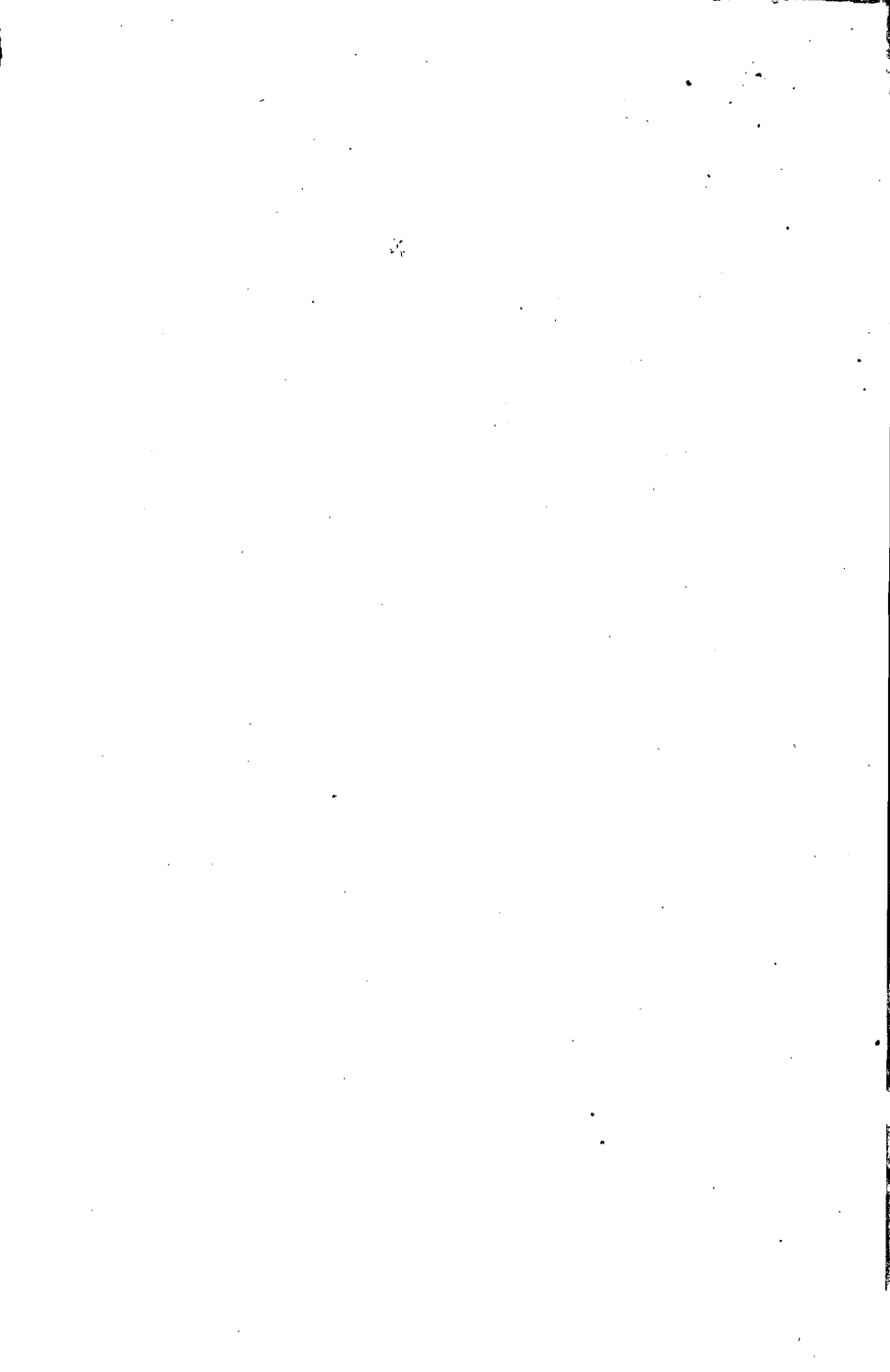
PRIMA CONTIGNATIONIS

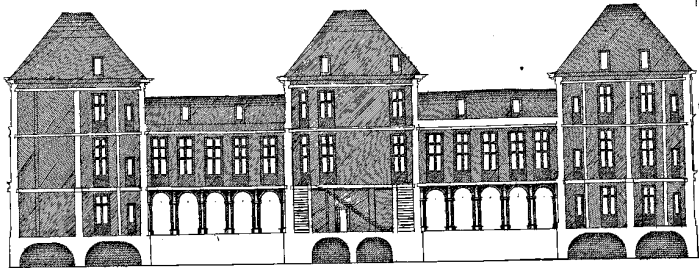

FACIES

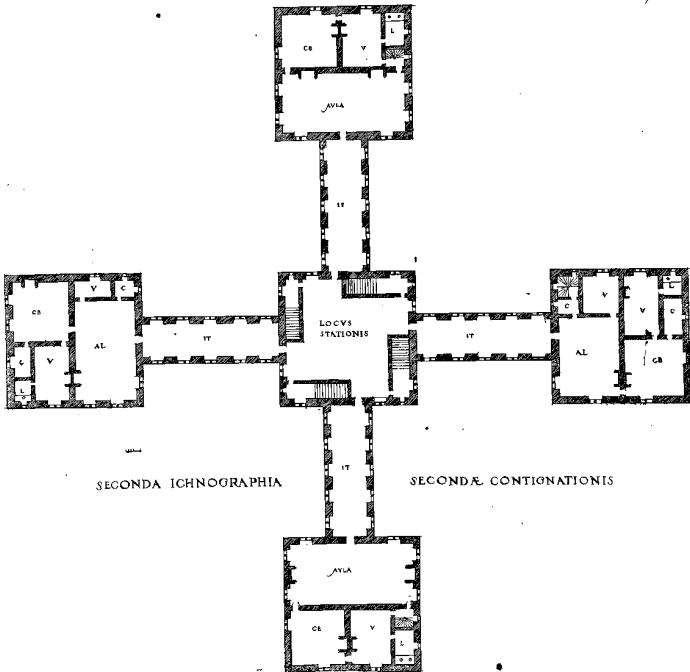

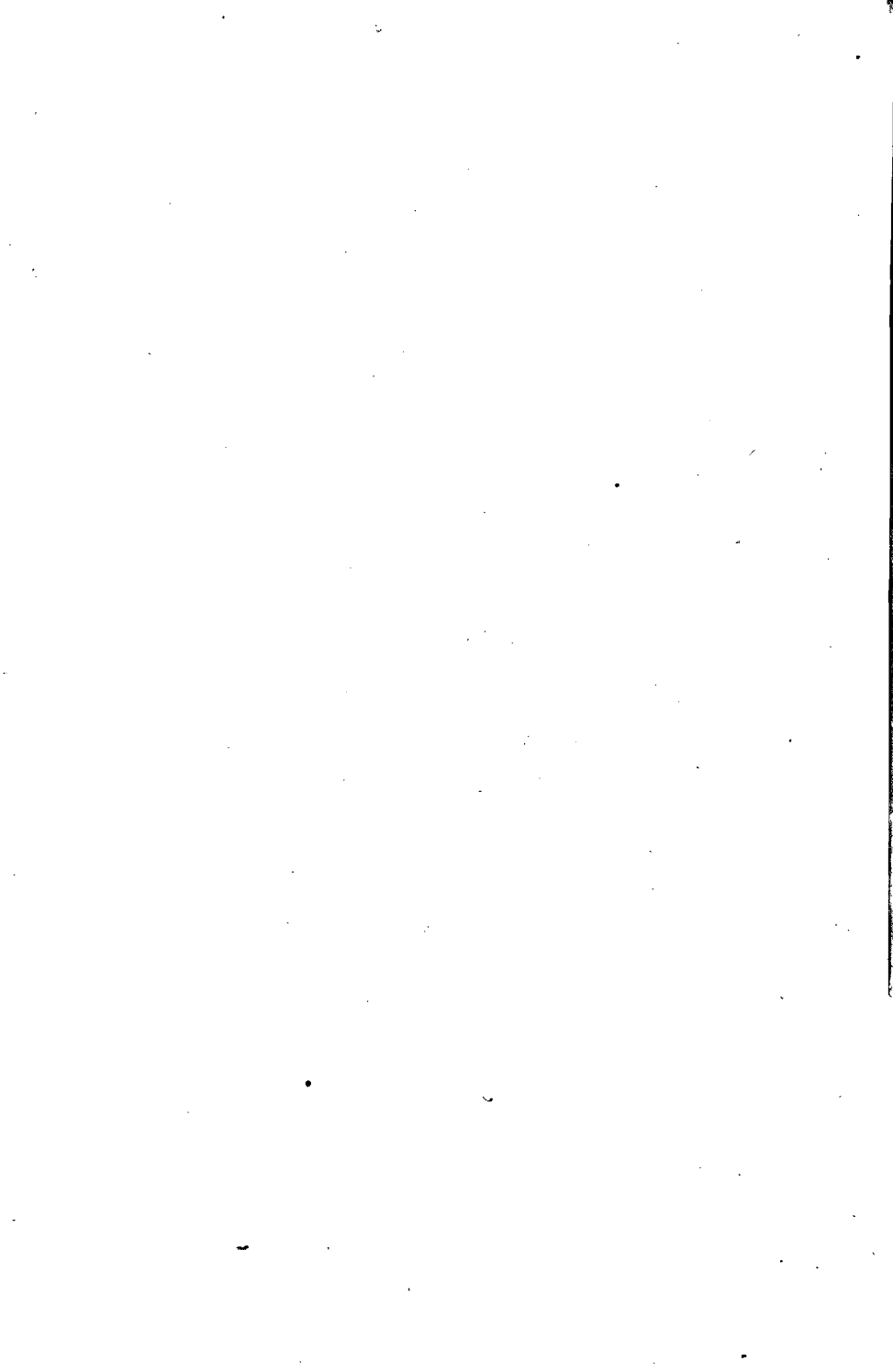

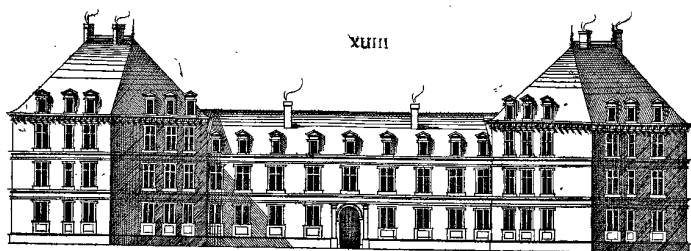
XLIII

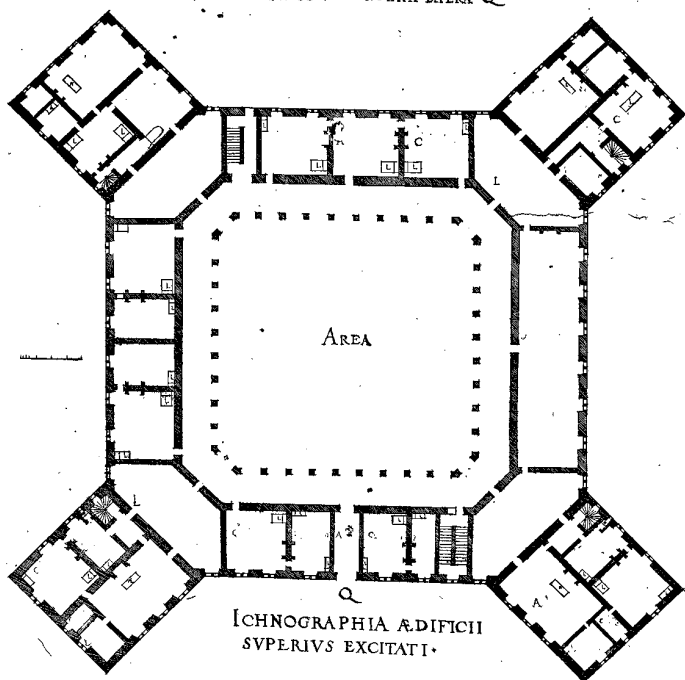
PARS INTERIOR

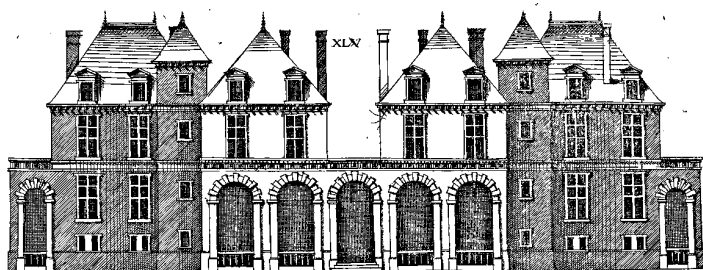

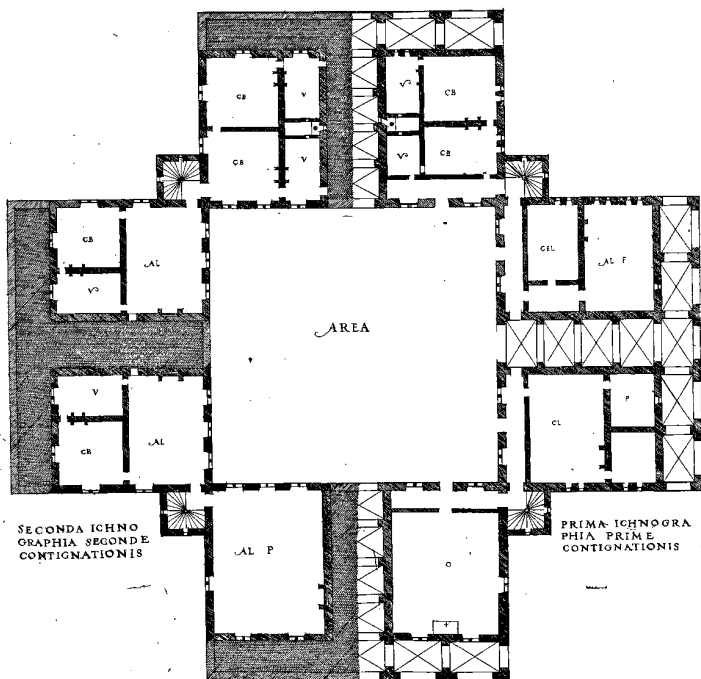

FACIES ANTERIOR AEDIVM QVA
PATET ADITVS • NOTATA LITERA Q

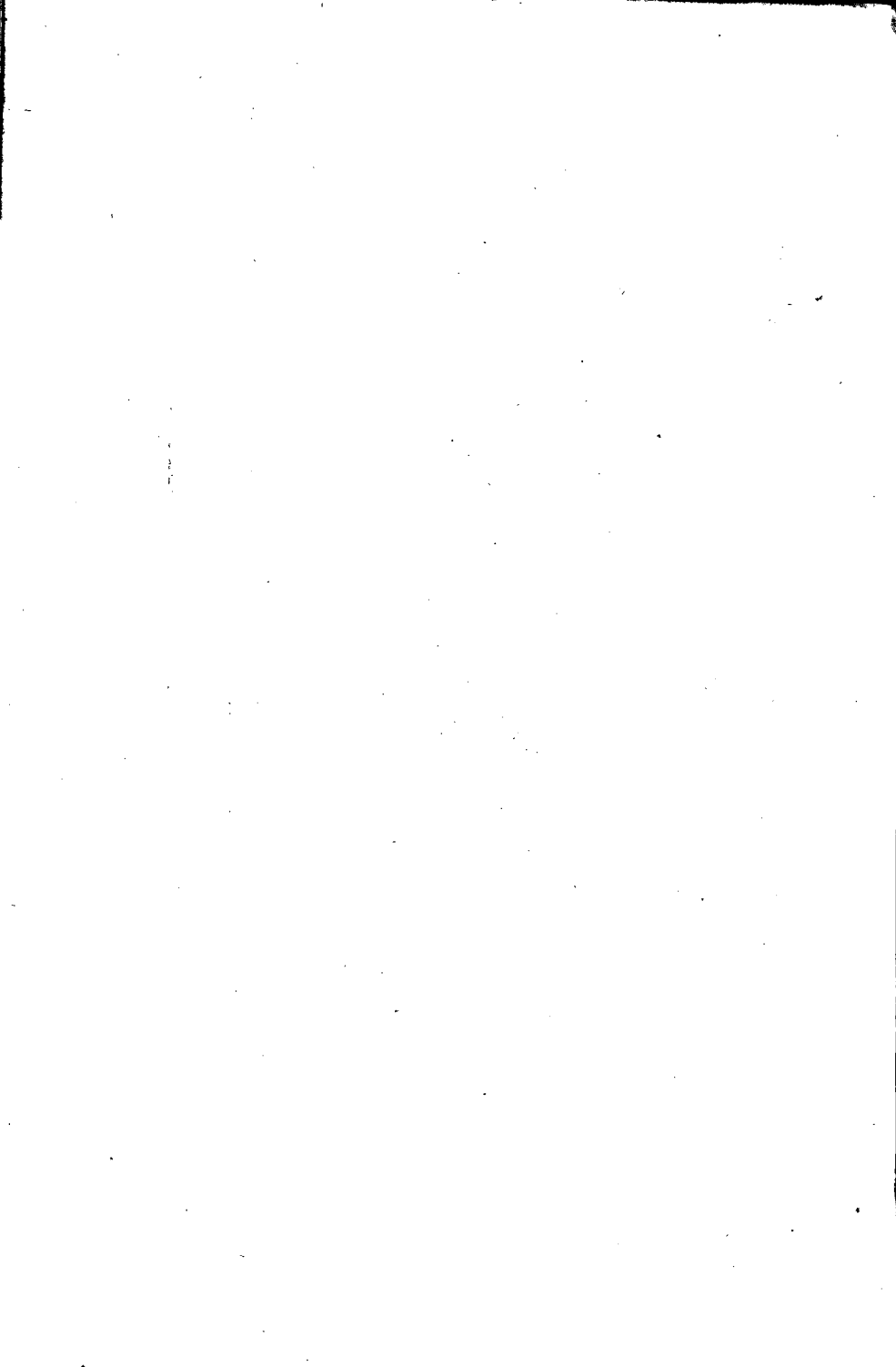

ORTOGRAPHIA

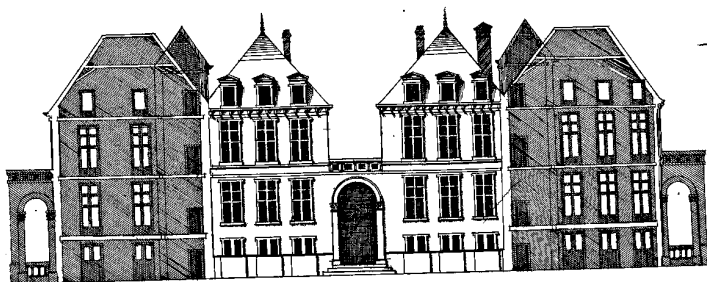

SECONDA ICHNOGRAPHIA SECONDE CONTIGNATIONIS

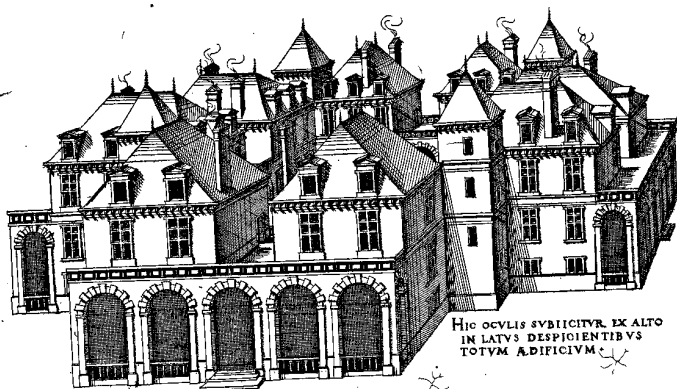
PRIMA ICHNOGRAPHIA PRIME CONTIGNATIONIS

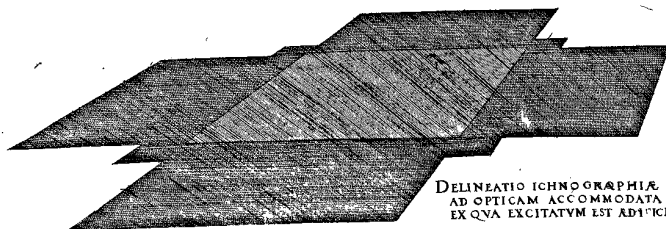
XLV

FACIES INTERIOR

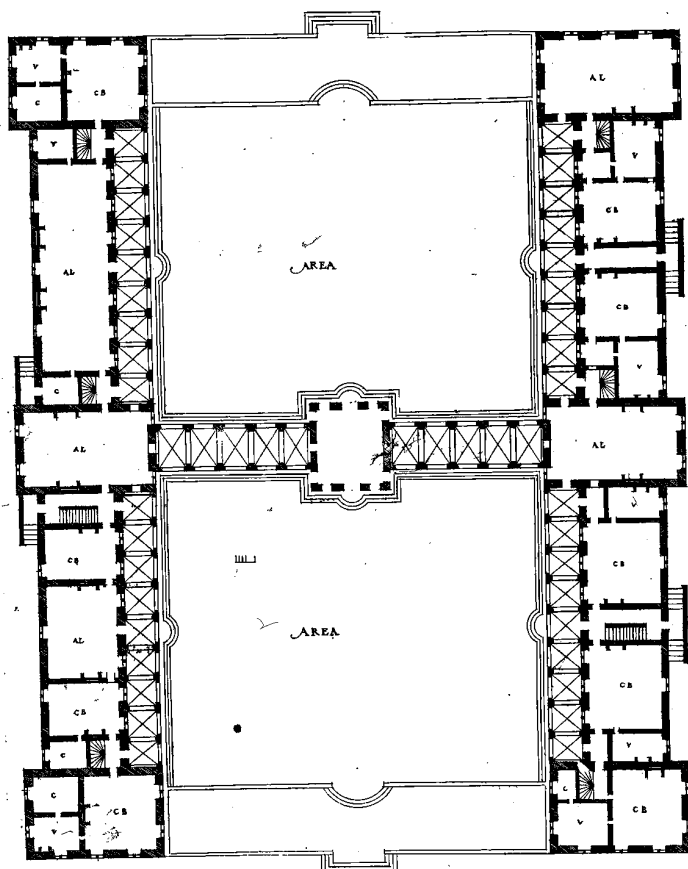

HIC OCVLIS SVBICITVR, EX ALTO
IN LATVS DESPICIENTIBVS
TOTVM AEDIFICIVM.

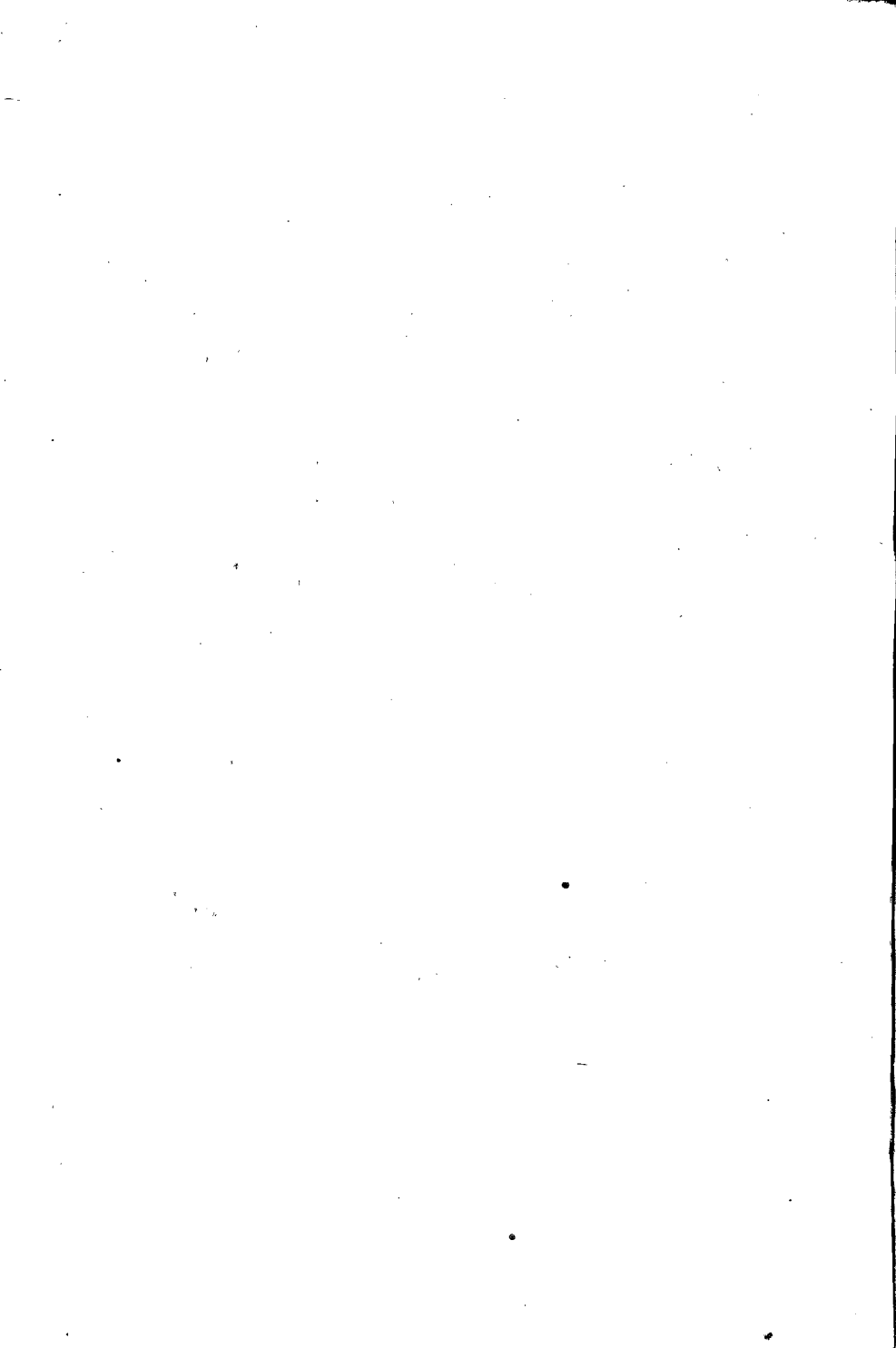

DELINEATIO ICHNOGRAPHIAE
AD OPTICAM ACCOMMODATA
EX QVA EXCITATVM EST AEDIFICIVM

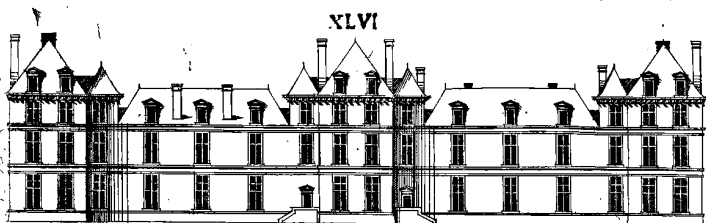
XLVI

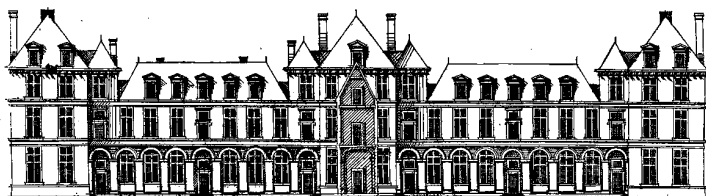
ICHTHOGRAPHIA

XLVI

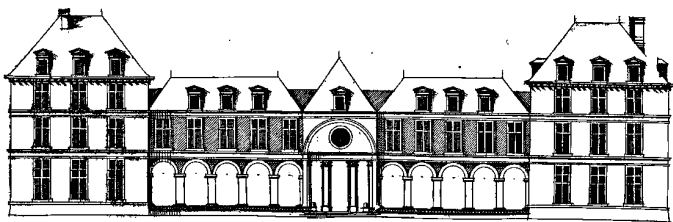
FACIES LATERIS EXTRA SPECTANS

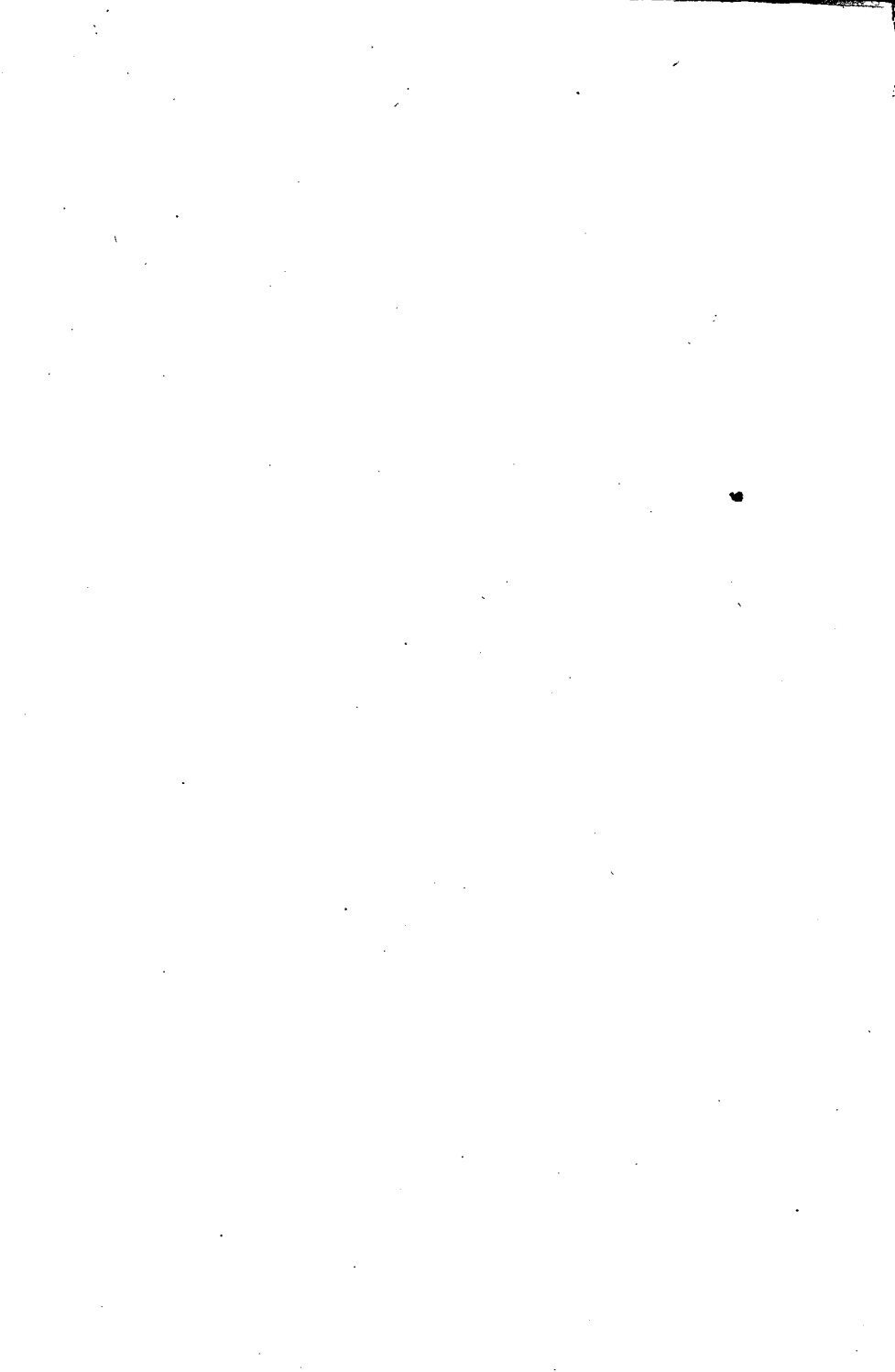
FACIES LATERIS IN AREAM SPECTANS

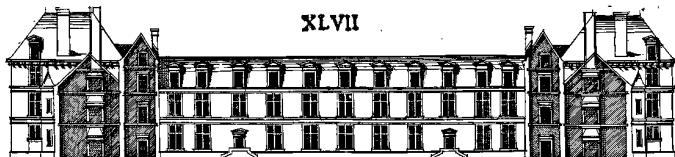
SCENOGRAPHIA

ORTHOGRAFIA

XLVII

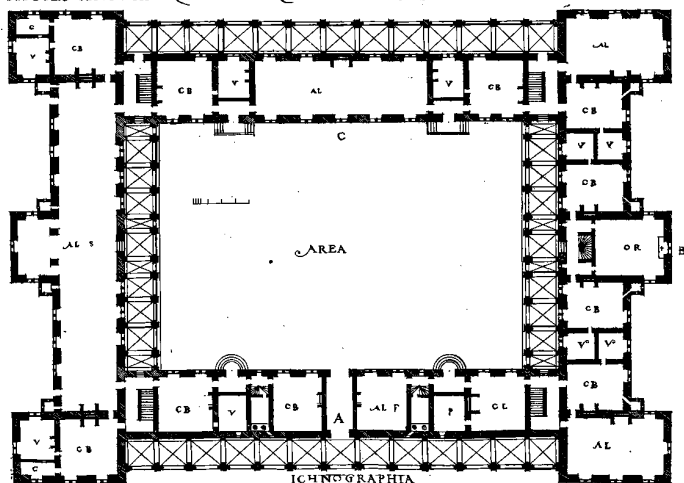
FACIES INTERIOR IN AREAM SPECTANS C

FACIES LATERIS EXTRA SPECTANS B

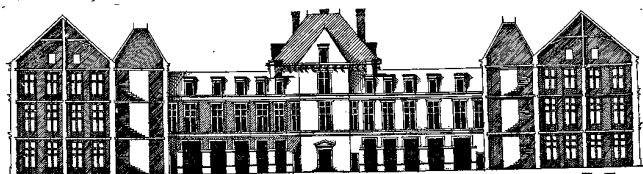
FACIES ANTERIOR ADIVM QVA PATET ADITVS NOTATA LITERA A

ICHNOGRAPHIA

KLVIII

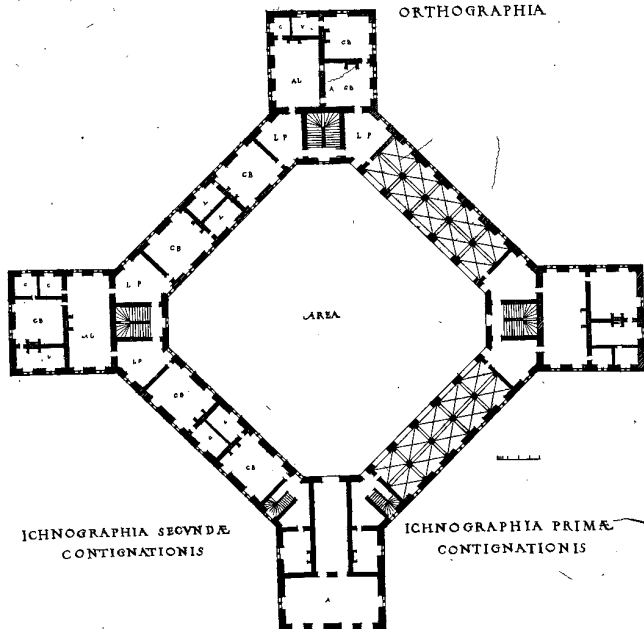

PARS

INTERIOR

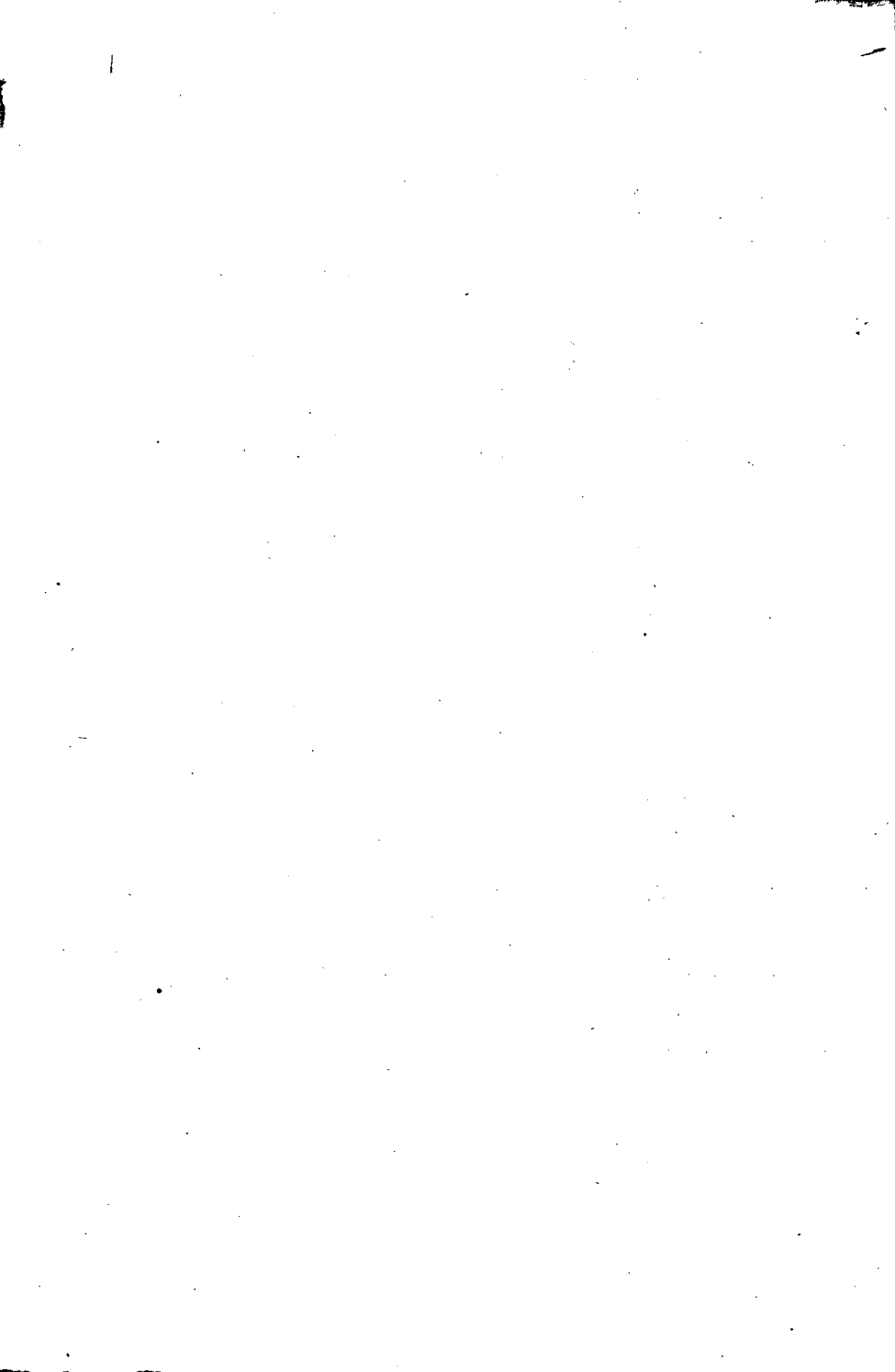

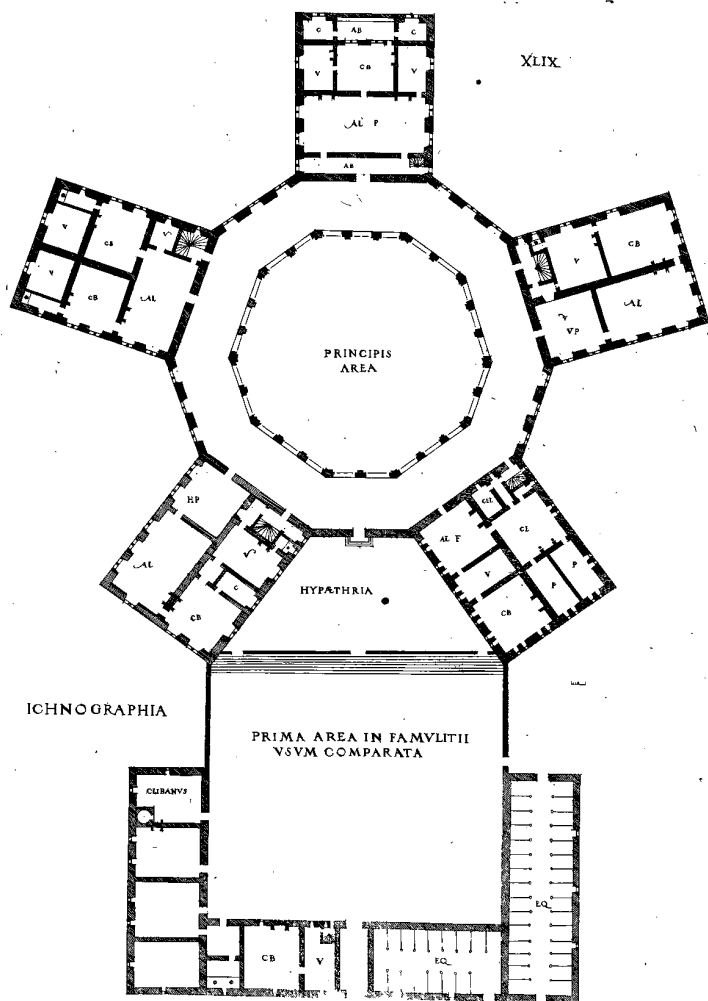
ORTHOGRAPHIA

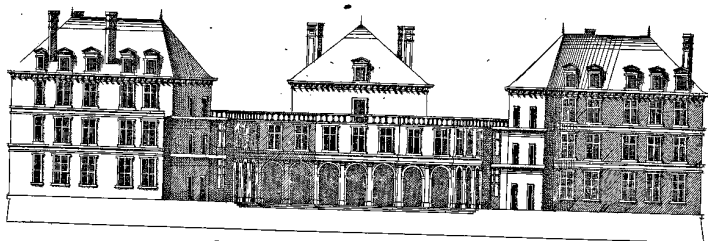
ICHTNOGRAPHIA SECVNDA
CONTIGNATIONIS

ICHTNOGRAPHIA PRIMA
CONTIGNATIONIS

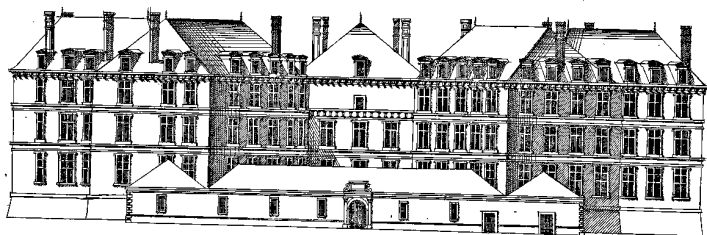

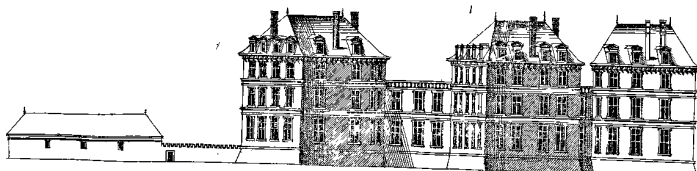
XIIX

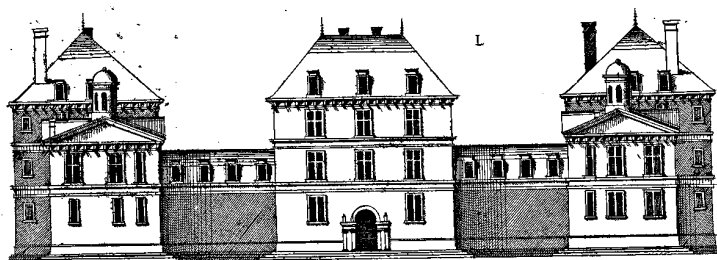
FACIES INTERIOR

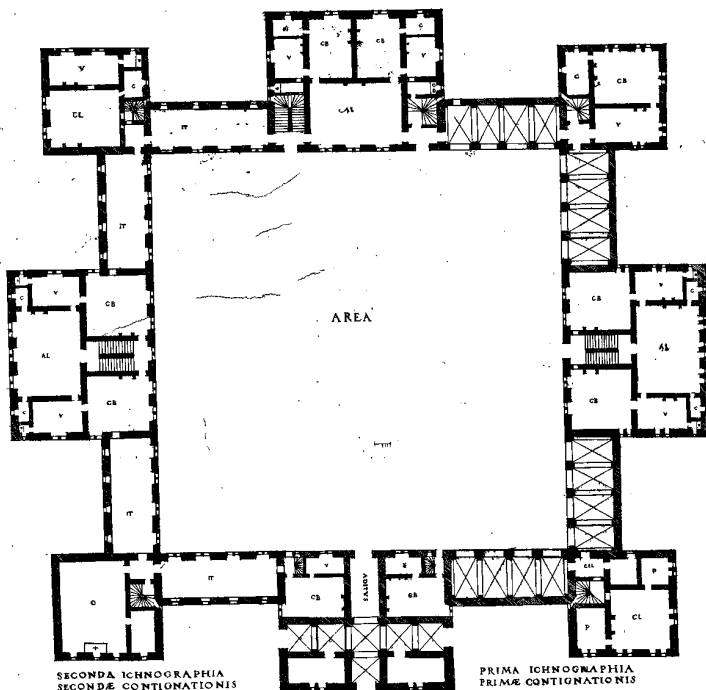
FACIES ANTERIOR ADIVM QVA PATET ADITVS

FACIES LATERIS

ORTOGRAPHIA

SECONDA ICHNOGRAPHIA
SECONDAE CONTIGNATIONIS

PRIMA ICHNOGRAPHIA
PRIMAE CONTIGNATIONIS

[Faint, illegible text from the reverse side of the page.]

[illegible]

10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532

[illegible]

